תלמוד ירושלמי מגילה

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: מְגִילָּה נִקְרֵאת בְּאַחַד עָשָׂר בִּשְׁנַיִם עָשָׂר בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר לֹא פָּחוֹת וְלֹא יֶתֵר. כַּרְכִּים הַמּוּקָּפִין חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן קוֹרִין בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלָּא שֶׁהַכְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה:

הלכה: מְגִילָּה נִקְרֵאת כול׳. רִבִּי אִילָא שְׁמְעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּתוּב לְקַיֵּים אֶת יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה בִּזְמַנֵּיהֶם. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר בִּזְמַנֵּיהֶם. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה. רִבִּי יוֹנָה אָמַר. לִיתֵּן לָהֶן זְמַנִּים אֲחֵרִים. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. זְמַנִּים שֶׁקָּבְעוּ לָהֶם חֲכָמִים. וְאֵילּוּ הֵן. אַחַד עָשָׂר וּשְׁנַיִם עָשָׂר וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְאַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שִׁשָּׁה עָשָׂר וְשִׁבְעָה עָשָׂר. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְלֹא יַעֲבֹר. לֹא יַעֲבֹר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי. שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. יָמִים אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא כַּיָּמִים. תֵּן יָמִים כְּנֶגֶד יָמִים. אַחַד עָשָׂר וּשְׁנַיִם עָשָׂר כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אוֹ שְׁנַיִם עָשָׂר וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. יוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם מִלְחָמָה הָיָה. הוּא מוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁאֵין בּוֹ נִיחָה. מֵעַתָּה אַל יִקְרְאוּ בוֹ. לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו קוֹרִין וּבוֹ אֵינָן קוֹרִין. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי. כַּיָּמִים. יָמִים שֶׁהֵן סְמוּכִין לַיָּמִים. וְאִם יָמִים שֶׁהֵן סְמוּכִין לַיָּמִים. אֵינָן אֶלָּא שִׁשָּׁה עָשָׂר וְשִׁבְעָה עָשָׂר. לֵית יְכִיל. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. [רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר.]

תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי נָתָן. כָּל הַחוֹדֶשׁ כָּשֵׁר לִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה. מַה טַּעַם. וְהַחוֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וגו׳. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. וּבִלְבַד עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. לֹא יַעֲבוֹר. וְלֹא יַעֲבוֹר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. לִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה. אֲבָל לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה אֵינָן עוֹשִׂין אֶלָּא בְאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. וְאֵין מְחַלְּקִין [לָעֲנִיִּים] אֶלָּא בְאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אֵין עֵינֵיהֶם שֶׁלָּעֲנִיִּים תְּלוּיוֹת אֶלָּא בְאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. וְיִהְיוּ אֵילּוּ לִקְרִיאָה וְאֵילּוּ לִסְעוּדָה. רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רַב. וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים. נִזְכָּרִים בִּקְרִיאָה. וְנַעֲשִׂים בִּסְעוּדָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁמְּגִילַּת אֶסְתֵּר נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. נֶאֱמַר כָּאן דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן אֱמֶת קְנֵה וְאַל תִּמְכּוֹר. חֲרֵי הִיא כַּאֲמִיתָּהּ שֶׁלְּתוֹרָה. מָה זוֹ צְרִיכָה סִירְטוּט אַף זוֹ צְרִיכָה סִירְטוּט. מַה זוֹ נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ אַף זוֹ נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מְגִילָּה שֶׁמָּסַר שְׁמוּאֵל לְדָוִד נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. מַה טַּעַם. הַכֹּל בִּכְתָב. זוֹ הַמְּסוֹרֶת. מִיַּד יי. זוֹ רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. עָלַי הִשְׂכִּיל. מִיכָּן שֶׁנִּיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. רִבִּי יִרְמְיָה בָעֵי. וְלַמָּה לֵינָן אָמְרִין. וְתַבְנִית כֹּל אֲשֶׁר הָיָה בָרוּחַ עִמּוֹ. אָמַר רִבִּי מָנָא. מַהוּ בָרוּחַ. בְּרוּחַ פִּיו.

כַּרְכִּים הַמּוּקָּפִין חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן קוֹרִין בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חִלְקוּ כָבוֹד לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיְתָה חֲרֵיבָה בְּאוֹתָן הַיָּמִים וְתָלוּ אוֹתָהּ מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. וְיִקְרְאוּ הַכֹּל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. רִבִּי אַבָּהוּ דָּרַשׁ יְשִׁיבָה יְשִׁיבָה. מַה יְשִׁיבָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אַף יְשִׁיבָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. וְיִקְרְאוּ הַכֹּל בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי דָּרַשׁ פְּרָזִי פְּרָזִי פְּרָזוֹת. נֶאֱמַר כָּאן פְּרָזוֹת וְנֶאֱמַר לְהַלָּן לְבַד מֵעָרֵי הַפְּרָזִי הַרְבֵּה מְאֹד. מַה פְּרָזִי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אַף פְּרָזוֹת שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. תַּנֵּי. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר. מִימוֹת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה. וְכִי מָה עִנְיַן שׁוּשַׁן הַבִּירָה לָבוֹא לְכָאן. אֶם מִשּׁוּשָׁן הַבִּירָה אַתְּ לָמֵד מֵעַתָּה בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה אַל יִקְרְאוּ וּשְׁאַר כָּל הַמְּקוֹמוֹת יִקְרְאוּ. הָא תְלָתָא תַּנָּיִין. תַּנָּיָא קַדְמָיָא סַבַּר מֵימַר. מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. תַּנָּיָא אַחֲרָיָא סַבַּר מֵימַר. מִימוֹת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ. תַּנָּיָא אַחֲרָיָא סַבַּר מֵימַר. עִיר מִכָּל מָקוֹם. נִמְצְאָתָה אוֹמֵר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה וְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה שְׁנֵיהֶם אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. אֶלָּא שֶׁזֶּה לָמַד מִטַּעַם אֶחָד וְזֶה לָמַד מִטַּעַם אֶחָד. וְתַנֵּי כֵן. הַסָּמוּךְ לַכַּרְךְ וְהַנִּרְאֶה עִמּוֹ חֲרֵי הוּא כְיוֹצֵא בוֹ. רִבִּי אַיְיבוֹ בַּר נַגָּרִי בְשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. כְּגוֹן הָדָא חַמַּתָּה. לֹא אָמַר אֶלָּא. כְּגוֹן. הָא חַמַּתָּה עַצְמָהּ מוּקֶפֶת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. מִן הָדָא. וְעָרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים צַר וְחַמַּת רַקַּת וְכִנֶּרֶת. הַצִּידִים כְּפַר חִיטַּיָּא. צַר דִּסְמִיכָה לָהּ. חַמַּת חַמַּתָּה. רַקַּת טִיבֶּרְיָא. כִּנֶּרֶת גִּינִיסַר. תָּהִיב רִבִּי לֵוִי וְהָכְתִיב וְהָעָרָבָה עַד יָם כִּנֶּרוֹת. מֵעַתָּה שְׁנֵי גִינִיסַרְיוֹת הָיוּ. אוֹ לֹא הָיוּ אֶלָּא שְׁנֵי אַבְטוֹנִיּוֹת. כְּגוֹן בֵּית יֶרַח וְצִינְבָּרֵיי. שֶׁהֵן מִגְדָּלוֹת כִּינָּרִים. וְחָרַב הַכַּרְךְ וְנַעֲשָׂה שֶׁלְּגוֹיִם. אִיתָא חֲמִי. בּוֹ אֵינָן קוֹרִין וּבְחוּצָה לוֹ קוֹרִין.

חִזְקִיָּה קָרֵי לָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. דּוּ חַשֵּׁשׁ לָהִיא דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה. פָּרַט לְטִיבֶּרְיָא שֶׁהַיָּם חוֹמָה לָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן קָרֵי לָהּ בִּכְנִישְׁתָּא דְכִיפְרָא. וְאָמַר. הָדָא הִיא עִיקַּר טִיבֶּרְיָא קַדְמָיְתָא. וְלָא חֲשַׁשׁ לְהָדָא דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. קַל הִיקִּילוּ בִקְרִיאָתָהּ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. כֹּל שֶׁהוּא לִפְנִים מִן הַחוֹמָה חֲרֵי הוּא כִּבְתֵּי עָרֵי חוֹמָה חוּץ מִן הַשָּׁדוֹת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אַף הַשָּׁדוֹת. וְתַנֵּי כֵן. הַסָּמוּךְ לַכַּרְךְ וְהַנִּרְאֶה עִמּוֹ חֲרֵי הוּא כְיוֹצֵא בוֹ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִגְּבוּתָּא וְעַד אַנְטִפַּטְרוֹס שִׁשִּׁים רִיבּוֹא עֲיָרוֹת הָיוּ. [וְהַקְּטַנָּה] שֶׁבָּהֶן הָיְתָה בֵּית שֶׁמֶשׁ. מַה כְתִיב בָּהּ וַיֵּךְ בְּאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יי וגו׳. וְאֵילּוּ מֵרוּחַ אַחַת הָיוּ. וּכְדוֹן אֵין אַתְּ מְבַצֵּעַ לָהּ קָנְיֵי לָא נִסְבָּה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. קָפְצָה לָהּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

כָּל הָעֲיָרוֹת שֶׁמָּנָה יְהוֹשֻׁעַ אֲפִילּוּ מֵאָה אֵינָן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מוּקָּפוֹת חוֹמָה מָנָה. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. הַסְּמוּכוֹת לִסְפַר מָנָה. קִרְיָא מְסַיֵּיעַ

לְרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. וַיְהִי גְבוּלָם מֵחֵלֶף (מֵאֵילוֹן בְּצַעֲנַנִּים) [וגו׳. קֶטֶת וְנַחֲלָל וְשׁוֹמְרוֹן וְיִדְאֲלָה וּבֵית לָחֶם]. מֵחֵלֶף חֵלֶף. מֵאֵילוֹן אַיָּלִין. בְּצַעֲנַנִּים אֲגָנְיָא דְקֶדֶשׁ. וַאֲדָמִי דָּמִין. הַנָּקֵב צַיְדָתָה. וְיַבְנְאֵל כְּפַר יַמָּה. עַד לַקּוּם לוֹקִים. וְקֶטֶת קְטוֹנִית. וְנַהֲלָל מַהֲלוּל. וְשִׁמְרוֹן סִימוֹנְיָה. וְיִדְאֲלָה חִירְיָה. בֵּית לָחֶם בֵּית לֶחֶם צָרְיָה.

רִבִּי אָחָא רִבִּי יוּדָה בָּן לֵוִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי. לוֹד וְגִיא הַחֲרָשִׁים מוּקָפוֹת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. וְלָמָּה לֹא אָמַר וְאוֹנוֹ. בְּגִין דִּכְתִיב. וְהָא כְתִיב לוֹד וְאִיתְאֲמָרַת. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנּוּנָן. וְגַמְלָה וְגָדוֹר וְחָדִיד וְאוֹנוֹ וִירוּשָׁלַם וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן. וְהָכְתִיב וּבְנֵי אֶלְפַּעַל עֵבֶר וּמִשְׁעָם וָשֶׁמֶר הוּא בָּנָה אֶת אוֹנוֹ וְאֶת לוֹד וּבְנוֹתֶיהָ. אָמַר רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵה. בִּימֵי פִילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה חָרְבָה וְעָמַד אֶלְפַּעַל וּבָנָיָה. הָדָא הִיא דִכְתִיב גַּם כָּל הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְחוּ בָאֵשׁ. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִינְחָס. לוֹד וְאוֹנוֹ הֵן הֵן גֵּיא הַחֲרָשִׁים.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי חוּנָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהִיא זְמַן קְרִיאָתָהּ. לֹא בָא אֶלָּא לְלַמֶּדְךָ שֶׁהַמְּצוּוֹת נוֹהֲגוֹת בָּאָדָר שֵׁינִי. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי אָחָא הֲווֹן יְתִיבִין. אֲמַר רִבִּי יוֹסֵי לְרִבִּי אָחָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא לְשֶׁעָבַר אֲבָל לָבֹא. וְהָא תַנֵּי. מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִקְרוֹתָהּ שְׁנֵי יָמִים קוֹרִין אוֹתָהּ שְׁנֵי יָמִים. אָמַר לֵיהּ. אוֹף אֲנָא סָבַר כֵּן. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְיָאוּת. אִילּוּ מִי שֶׁקָּרָייהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וְחָזַר וּקְרָייהּ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁמָּא אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן שֶׁמָּא נִמְצֵאתָה עוֹקֵר זְמַן כַּרַכִּים בְּיָדֶיךָ.

נַחְמָן בְּרֵיהּ דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. שִׁמְחָה וְשָׂשׂוֹן מִיכָּן שֶׁהֵן אֲסוּרִין בְּהֶסְפֵּד. וּמִשְׁתֶּה מִיכָּן שֶׁאֲסוּרִין בְּתַעֲנִית. וְיוֹם טוֹב מִיכָּן שֶׁאֲסוּרִין בַּעֲשִׂיַּת מְלָאכָה. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. זִימְנִין סַגִּין יָתְבִית קוֹמֵי רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן וְלָא שְׁמָעִית מִינֵּיהּ הָדָא מִילְתָא. אֲמַר לֵיהּ. כָּל מַה דַּהֲוָה אַבָּא שְׁמִיעַ אַתְּ שְׁמִיעַ. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי פְּלִיגָא. דְּרִבִּי הָיָה מְפָרְסֵם עַצְמוֹ שְׁנֵי יָמִים בַּשָּׁנָה. רוֹחֵץ בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְנוֹטֵעַ נְטִיעוֹת בְּפוּרִים. רִבִּי חֲבִיבָה בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. בְּכָל מָקוֹם [שֶׁכָּתוּב] יוֹם טוֹב אֵין כָּתוּב וְקִיבֵּל. בְּכָל מָקוֹם שֶׁכָּתוּב וְקִיבֵּל אֵין כָּתוּב יוֹם טוֹב. וְכָאן כָּתוּב יוֹם טוֹב וְכָתוּב וְקִיבֵּל. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה אֵילּוּ הַכְּפָרִים. מְדִינָה וּמְדִינָה אֵילּוּ הַכְּרַכִּים. עִיר וָעִיר אֵילּוּ הָעֲיָירוֹת.

תַּנֵּי שְׁמוּאֵל. מִפְּנֵי מַה מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. כְּדֵי שֶׁיְּסַפְּקוּ [מָזוֹן ו]לַאֲחֵיהֶם שֶׁבַּכְּרַכִּים. רִבִּי פְּלִיפָּא בַּר פְּרוּטָא אָמַר קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁאָסוּר בַּעֲשַׂיַּת מְלָאכָה. אָמַר לֵיהּ. אֵין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. הֲרֵי חוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד הֲרֵי הוּא אָסוּר בַּעֲשַׂיַּת מְלָאכָה וְהֵם מְסַפְּקִין מָזוֹן לַאֲחֵיהֶם שֶׁבַּכְּרַכִּים. לֵית לָךְ אֶלָּא כְּהָדָא דְּרִבִּי. דְּרִבִּי חֲוָה מְפָרְסֵם עַצְמוֹ שְׁנֵי יָמִים בַּשָּׁנָה. רוֹחֵץ בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְנוֹטֵעַ נְטִיעוֹת בְּפוּרִים.

רִבִּי יוֹסְטָא בֵּירִבִּי שׁוּנֶם בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְלֹא עֶזְרָא תִּיקֵּן שֶׁיְּהוּ קוֹרִין בַּתּוֹרָה בַּשֵּׁינִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה. וּמָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר מַתְקִינִים עַל מַה שֶּׁעָזְרָה עָתִיד לְהַתְקִין. אָמַר לֵיהּ. מִי שֶׁסִּידֵּר אֶת הַמִּשְׁנָה סָמְכָהּ לַמִּקְרָא. מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר.

ב משנה: כֵּיצַד חָל לִהְיוֹת כַּשֵּׁנִי כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם וּמוּקָפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. חָל לִהְיוֹת בַּשְּׁלִישִׁי אוֹ בָּרְבִיעִי כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכִּפּוּרִים עֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם וּמוּקָפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

הלכה: כָּל הֵן דְּתַנּוּנָן חָל לִהְיוֹת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר אֲנָן קַיָּימִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מוּקָפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לֵית כָּאן חָל לִהְיוֹת בַּשֵּׁינִי [וְלֵית כָּאן] חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. חָל לִהְיוֹת בַּשֵּׁינִי צוֹמָא רַבָּא בִּחַד בְּשׁוּבָא. חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת צוֹמָא רַבָּא בְּעַרוּבְתָא.

ג משנה: חָל לִהְיוֹת בַּחֲמִישִׁי כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם וּמוּקָפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת וּמוּקָפוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם. חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת מַקְדִּימִין וְקוֹרִין לְיוֹם הַכִּפּוּרִים וּמוּקָפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

הלכה: בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. אִיתָא חֲמִי. חָל לִהְיוֹת לַכַּרַכִּים בַּשַּׁבָּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת. חָל לִהְיוֹת לָעֲיָירוֹת בַּשַּׁבָּת יִדָּחוּ לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. אָמַר רִבִּי לָא. מִפְּנֵי כְבוֹד כַּרַכִּים. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כַּרַכִּים וַעֲיָירוֹת קוֹרִין כְּאַחַת. מֵעַתָּה לֹא יִדָּחוּ לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת קוֹרִין כְּאַחַת. מֵעַתָּה חָל לִהְיוֹת בַּשֵּׁינִי. חָל לִהְיוֹת [בַּחֲמִישִׁי. חָל לִהְיוֹת] בַּשַּׁבָּת. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. כְּפָרִים [וַעֲיָירוֹת] וַכַּרַכִּים קוֹרִין כְּאַחַת. וְהֶהָן תַּנָּייָה לָא נְסַב (אַפִּילּוּ) [אַפָּה] לַבִּירְיָיה. דְּאִית לֵיהּ שֶׁלֹּא יְקַדְּמוּ כַּרַכִּים לָעֲיָירוֹת. דְּאִית לֵיהּ כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִפְּקוֹמוֹ יִדָּחֶה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. רִבִּי אוֹמֵר. כּוּלְּהוֹן יִדָּחוּ לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. דְּאִית לֵיהּ שֶׁלֹּא יְקַדְּמוּ כַּרַכִּים לָעֲיָירוֹת. דְּאִית לֵיהּ. כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִפְּקוֹמוֹ יִדָּחֶה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. הֵיךְ עֲבִידָן עוֹבְדָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כְּמַתְנִיתָה.

בָּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר תַּמָּן. חָל לִהְיוֹת לַכַּרַכִּים בַּשַּׁבָּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת. חָל לִהְיוֹת לָעֲיָירוֹת בַּשַּׁבָּת יִקָּרְאוּ בְעֶרֶב שַׁבָּת. אֶלָּא מַתְנִיתָא בְּתַרְיִן תַּנָּייָא. תַּנָּייָא קַדְמָיֵיא סְבַר מֵימַר. כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִפְּקוֹמוֹ יִדָּחֶה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. [וְתַנָּייָא חוֹרָנָא סְבַר מֵימַר. כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִפְּקוֹמוֹ לֹא יִדָּחֶה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים.] אָמַר לוֹן. כֵּן אָמַר רַב. חַד תַּנָּייָא הוּא. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ. חָל לִהְיוֹת לַכַּרַכִּים בַּשַּׁבָּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת. דְּאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה רַב בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. וְדִכְוָותָהּ. חָל לִהְיוֹת לָעֲיָירוֹת בַּשַּׁבָּת. דְּאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. יוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם מִלְחָמָה הָיָה. וְהוּא מוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁאֵין בּוֹ נִיחָה. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. כְּפָרִים קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת יִידָּחוּ לְיוֹם הַכִּפּוּרִים. וּמוּקָפוֹת חוֹמָה לְאַחַר הַשַּׁבָּת. הֵיךְ עֲבִידִין

עוֹבְדָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לֵית אֶיפְשַׁר. וְאֵין אֶיפְשַׁר כְּמַתְנִיתָה.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. כָּל שֶׁאָמְרוּ. יְדָחֶה מִפְּקוּמוֹ. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. וַאֲנַן חַמְיָין רַבָּנָן. אֲפִילוּ בַיָּחִיד. רִבִּי אַבּוּנָה בְשֵׁם רִבִּי אַסִּי. כָּל שֶׁאָמְרוּ. יְדָחֶה לְיוֹם הַכִּנְיסָה. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. רִבִּי חֲנַנְיָה אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רַב חוּנָה וְרַב יְהוּדָה. חַד אָמַר. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. וְחוֹרָנָה אָמַר. אֲפִילוּ בִיחִידִי. מְתִיב מָאן דְּאָמַר. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. לְמָאן דְּאָמַר. אֲפִילוּ בִיחִידִי. עַד שֶׁהוּא בִמְקוֹמוֹ יִקָּרֵא.

אָמַר רִבִּי. סָלְקַת מַתְנִיתָה אַחַד עָשָׂר וּשְׁנַיִם עָשָׂר וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְאַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר.

ד **משנה:** אֵיזוֹ הִיא עִיר גְּדוֹלָה כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה בַּטְלָנִין. פָּחוּת מִיכֵּן הֲרֵי זֶה כְּפָר. בְּאֵילּוּ אָמְרוּ מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. אֲבָל זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים וְהָעָם וְתִשְׁעָה בְּאָב וַחֲגִיגָה וְהַקְהֵל מְאַחֲרִין וְלֹא מַקְדִּימִין. אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין מוּתָּרִין בְּהֶסְפֵּד וּבְתַעֲנִית וּמַתָּנוֹת לָאֲבִיוֹנִים. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֵימָתַי מְקוֹם שֶׁנִּכְנָסִין בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי. אֲבָל מְקוֹם שֶׁאֵין נִכְנָסִין לֹא בַּשֵּׁנִי וְלֹא בַחֲמִישִׁי קוֹרִין אוֹתָהּ בְּזִמְנָהּ׃

הלכה: תַּנֵּי. עֲשָׂרָה בְטֵילִים מִמְּלָאכְתָּן לְבֵית הַכְּנֶסֶת. רַב יְהוּדָה אָמַר. כְּגוֹן אָנוּ שֶׁאֵין אָנוּ צְרִיכִין לְתַלְמוּדֵינוּ. תַּנֵּי. כְּפָר שֶׁאֵין בּוֹ עֲשָׂרָה. תְּקָנָתוֹ קַלְקָלָתוֹ וְנַעֲשֶׂה כְעִיר.

בְּאֵילּוּ אָמְרוּ מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. קְרִיאַת מְגִילָּה וּתְרוּמַת שְׁקָלִים מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. סְעוּדַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ וּסְעוּדַת פּוּרִים מְאַחֲרִין וְלֹא מַקְדִּימִין. רִבִּי זְעוּרָה בָעָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְיַעֲשׂוּ אוֹתָן בַּשַּׁבָּת. אָמַר לֵיהּ. לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה. אֶת שֶׁשִּׂמְחָתוֹ תְלוּיָה בְּבֵית דִּין. יָצָא זֶה שֶׁשִּׂמְחָתוֹ תְלוּיָה בִּידֵי שָׁמַיִם.

מַגְבַּת פּוּרִים לְפוּרִים. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְשַׁנֶּה מִמֶּנָּה הֶעָנִי רְצוּעָה לְמַנְעָלוֹ. אֵין מְדַקְדְּקִין בְּמִצְוֹת פּוּרִים אֶלָּא כָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹשֵׁט אֶת יָדוֹ לִיטּוֹל נוֹתְנִין לוֹ. אֵין מְשַׁנִּין בְּמִעוֹת פּוּרִים. הָא שְׁאָר כָּל הַמִּעוֹת מְשַׁנִּין. אֶלָּא כָּל הַמָּעוֹת עַד שֶׁלֹּא יינָתְנוּ לַגִּיזְבָּרִין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן. מִשֶּׁנִּיתְּנוּ לַגִּזְבָּרִין אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן.

אֲבָל זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים. מָה רָאָה זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים וְהָעָם לְהִימָּנוֹת. אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה וְלֹא מָצְאוּ עֵצִים בַּלִּישְׁכָּה וְעָמְדוּ אֵילּוּ וְנִתְנַדְּבוּ עֵצִים מִשֶּׁלְעַצְמָן וּמְסָרוּם לַצִּיבּוּר נִקְרְבוּ מֵהֶן קָרְבָּנוֹת צִיבּוּר. וְהִיתְנוּ עִמָּהֶן הַנְּבִיאִים שֶׁבֵּינֵיהֶן שֶׁאֲפִילוּ לִשְׁכָּה מְלֵיאָה עֵצִים וְעָמְדוּ אֵילּוּ וְנִתְנַדְּבוּ עֵצִים מִשֶּׁלְעַצְמָן שֶׁלֹּא יְהֵא קָרְבָּן מִתְקָרֵב אֶלָּא מִשֶּׁלָּהֶן תְּחִילָּה. אָמַר רִבִּי אָחָא. דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מַה פְּלִיגִין. בְּגוּפוֹ שֶׁלְקָרְבָּן. אֲבָל בְּמַכְשִׁירֵי קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מִשְׁתַּנֶּה קָרְבַּן יָחִיד מִקָּרְבַּן צִיבּוּר. תַּנֵּי. אִשָּׁה שֶׁעָשָׂת כֻּתּוֹנֶת לִבְנָהּ צְרִיכָה לִמְסוֹר לְצִיבּוּר. אָמַר רִבִּי אָחָא. דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מַה פְּלִיגִין. בְּגוּפוֹ שֶׁלְקָרְבָּן. אֲבָל בְּמַכְשִׁירֵי קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מִשְׁתַּנֶּה קָרְבַּן יָחִיד מִקָּרְבַּן צִיבּוּר. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵה. אוֹתָן הַיָּמִים נוֹהֲגִין בִּשְׁעַת קָרְבָּן וְשֶׁלֹּא בִּשְׁעַת קָרְבָּן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בִּשְׁעַת קָרְבָּן. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק. אֲנִי הָיִיתִי מִבְּנֵי סְנָאָה בֶּן בִּנְיָמִן וְחָל תִּשְׁעָה בְאָב לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת וְדָחִינוּ אוֹתוֹ לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת וְהֵיינוּ מִתְעַנִּין וְלֹא מַשְׁלִימִין.

וּבְתִשְׁעָה בְאָב. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהוּ מִתְעַנִּין בָּעֲשִׂירִי. שֶׁבּוֹ נִשְׂרַף. וְלָמָּה בַתְּשִׁיעִי. שֶׁבּוֹ הִתְחִילָה הַפּוּרְעָנוּת. וְתַנֵּי כֵן. בַּשְּׁבִיעִי נִכְנְסוּ לְתוֹכוֹ. בַּשְּׁמִינִי הָיוּ מְקַרְקְרִים בּוֹ. בַּתְּשִׁיעִי הִצִּיתוּ בוֹ אֶת הָאוּר. בָּעֲשִׂירִי נִשְׂרַף. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי צְיֵים תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי. רִבִּי לֵוִי צְיֵים תְּשִׁיעִי וְלֵילֵי עֲשִׂירִי. רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בִּיקֵּשׁ רִבִּי לַעֲקוֹר תִּשְׁעָה בְאָב וְלֹא הִנִּיחוּ לוֹ. אָמַר לוֹ רִבִּי אֶלְעָזָר. עִמָּךְ הָיִיתִי וְלָא אִיתְאֲמָרַת אֶלָּא בִּיקֵּשׁ רִבִּי לַעֲקוֹר תִּשְׁעָה בְאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת וְלֹא הִנִּיחוּ לוֹ. אָמַר. הוֹאִיל וְנִדְחֵה יְדֻחֶה. אָמְרוּ לוֹ. יִידָּחֶה לְמָחָר. וְגָזָה לֵיהּ הַהוּא דְתַנִּינָן תַּמָּן. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר. עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר. וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הֲלָכָה כְרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. עִמָּךְ הָיִיתִי וְלָא אִיתְאֲמָרַת אֶלָּא תּוֹבַעַת לְהִינָּשֵׂא הַדִּין עִמָּהּ. וְקָרָא עֲלֵיהוֹן. טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד.

וּבַחֲגִיגָה. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר. וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר. כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. הָא כֵיצַד יִתְקַיְּימוּ שְׁנֵי כְתוּבִים. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא חָל בַּחוֹל אַת חוֹגֵג וְשׁוֹבֵת. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא חָל בַּשַּׁבָּת לְמָחָר אַת חוֹגֵג וְקוֹצֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן. וּבִלְבַד שִׁיבֳּלִים לְעִיסָּתָהּ. כְּהָדָא דְתַנֵּי. לָהֶן אֵינַשׁ דִּיהֲוֵי עָלוֹי אָעִין וְבִכּוּרִין. הָאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי עֵצִים לַמִּזְבֵּחַ וְגִיזִירִים לַמַּעֲרָכָה. אָסוּר בְּסֵפֶד וּבַתַּעֲנִית וּמִלְאֲכוֹת מְלָאכָה בוֹ בַיּוֹם.

וּבְהַקְהֵל. רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָמַר. מִפְּנֵי הַתְּקִיעָה. רִבִּי יִצְחָק בֵּירִבִּי חִייָה אָמַר. מִפְּנֵי הַבִּימָה. וְיַעֲשׂוּ אוֹתָם מֵאֶתְמוֹל. שֶׁלֹּא לִדְחוֹק אֶת הָעֲזָרָה. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. עַל שֵׁם לֹא תִטַּע לְךָ אֲשֵׁירָה כָּל עֵץ.

מַתְנִיתָא דְרִבִּי מֵאִיר. [דְּאָמַר רִבִּי מֵאִיר.] דִּילָא לְמִיסְפַּד. אָסוּר לְהִתְעַנּוֹת. וְדִילָא לְהִתְעַנּוֹת. מוּתָּר בְּהֶסְפֵּד. וְדִילָא סְתָם כְּדִילָא לְהִתְעַנְיָיה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אִילֵּין יוֹמַיָּא דִילָא לְהִתְעַנָּאָה בְהוֹן וּמְקַצָּתְהוֹן דִילָא לְמִיסְפַּד בְּהוֹן. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מַה תַלְמוּד לוֹמַר בְּהוֹן בְּהוֹן שְׁנֵי פְעָמִים. אֶלָּא מְלַמֵּד שֶׁהַלַּיְלָה מוּתָּר וְהַיּוֹם אָסוּר. כְּהָדָא דְתַנֵּי. לָהֶן אֵינַשׁ דִּיהֲוֵי עָלוֹהִי אֲסַר בְּצָלוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַזְכִּיר מִבְּעֶרֶב. וְאִתְיָא כַהִיא דְאָמַר רִבִּי

זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חוּנָה. אוֹמְרוֹ כְּלֵילֵי שַׁבָּת וּכְיוֹמוֹ.

מַתְנִיתָא אוֹ בְּאֶחָד עָשָׂר כְּרַבִּי יוֹסֵי. אוֹ בִּשְׁנַיִם עָשָׂר כְּרַבִּי מֵאִיר. וְקַשְׁיָא עַל דְּרַבִּי מֵאִיר. לָא כֵן תַּנֵּי. בִּתְרֵין עָשָׂר בֵּיהּ יוֹם טִירְיוֹן. וְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. בָּטֵל יוֹם טִירְיוֹן. יוֹם שְׁנֶּהֱרַג לוּלְיָינוֹס וְפַפּוֹס. בִּתְלַת עָשָׂר בֵּיהּ יוֹם נִיקָנוֹר. מָהוּ יוֹם נִיקָנוֹר. שִׁלְטוֹן מִשֶּׁלְמַלְכוּת יָוָן הָיָה עוֹבֵר לָאֲלֶכְסַנְדְּרְיָאה וְרָאָה אֶת יְרוּשָׁלַם וְחֵירֵף וְנִיאֵץ וְגִידֵּף וְאָמַר. בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם אֶתּוֹץ אֶת הַמִּגְדָּל הַזֶּה. וְיָצָא אֶחָד מִשֶּׁלְחַשְׁמוֹנַיי וְהָיָה הוֹרֵג בְּחַיָּילוֹתָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לַקָּרוּכִין שֶׁלּוֹ. וְכֵיוָן שֶׁהִגִּיעַ לַקָּרוּכִין שֶׁלּוֹ קָטַע אֶת יָדָיו וְחָתַךְ אֶת רֹאשׁוֹ וְתָחַב בָּעֵץ. וְכָתַב מִלְמַטָּן. הַפֶּה שֶׁדִּיבֵּר בְּאַשְׁמָה וְהַיָּד שֶׁפָּשְׁטָה בְּגַאֲוָה. וְיִתְלָיִין בְּקוֹנְטָס נֶגֶד יְרוּשָׁלַם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר נִיחָא. בָּא לוֹסַר לְפָנָיו. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵה מַה בָּא לוֹסַר. לְפָנָיו לֵית לֵיהּ. עַצְמוֹ אָסוּר מִפְּנֵי אַרְבָּעָה עָשָׂר. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁאָסוּר בְּהֶסְפֵּד. וַאֲפִילוּ עַל דְּרַבִּי מֵאִיר לֵית הוּא מַקְשֵׁיָא. לֹא כֵן תַּנֵּי. בִּתְרֵין עָשָׂר בֵּיהּ יוֹם טִירְיוֹן. וְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. בָּטֵל יוֹם טִירְיוֹן. יוֹם שְׁנֶּהֱרַג לוּלְיָינוֹס וְפַפּוֹס. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בֵּיהּ שָׁרוּן לְמִיסְפַּד. בְּשִׁית עָשָׂר בֵּיהּ שָׁרוּן לְמִיבְנָא שׁוּר יְרוּשָׁלַם דֵּילָא לְמִיסְפַּד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר נִיחָא. בָּא לוֹסַר לְפָנָיו. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵה מַה בָּא לֶאֱסוֹר. לֶאֱסוֹר שֶׁלְּפָנָיו לֵית לֵיהּ. עַצְמוֹ אָסוּר מִפְּנֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁהוּא אָסוּר בְּהֶסְפֵּד.

בְּשׁוּבְעַת עָשָׂר בֵּיהּ קָמוּן עַמְמַיָּא עַל פְּלִיטַת סָפְרַיָּא בִּמְדִינַת כַּלְקִיס וּבֵית זְבָדִין וַהֲוָה פָּרְקָן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר נִיחָא. בָּא לֶאֱסוֹר עַצְמוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵה מַה בָּא לֶאֱסוֹר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. כָּל אִילֵּין מִילַּיָּא לָא מִסְיְיעָן וְלָא תָּבְרָן. לָא עַל דְּרַבִּי מֵאִיר וְלָא עַל דְּרַבִּי יוֹסֵי. לֹא כָּא אֶלָּא לְמִנּוֹת יָמִים שֶׁנַּעֲשׂוּ כָּהֶן נִיסִּים לְיִשְׂרָאֵל. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן. דְּתַנִּינָן. בְּרִישׁ יַרְחָא דְנִיסָן דִּיתְקֶם תְּמִידָא דִּי לָא לְמִיסְפַּד. בְּלֹא כָךְ אֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אֲבָל בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים מִתְעַנִּין לְפָנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן. מָה רָאִיתָה לְהָקֵל בָּאֵילּוּ וּלְהַחֲמִיר בָּאֵילּוּ. שֶׁאֵילּוּ דִבְרֵי תוֹרָה וְאֵין דִּבְרֵי תוֹרָה צְרִיכִין חִיזּוּק. וְאֵילּוּ דִבְרֵי סוֹפְרִים וְדִבְרֵי סוֹפְרִין צְרִיכִין חִיזּוּק. הָדָא דְּאַתְּ אָמַר. עַד שֶׁלֹּא בָטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. אֲבָל מִשֶּׁבָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית בָּטְלוּ כָל אֵילּוּ. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי בָּא וְרִבִּי סִימוֹן אָמְרֵי. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי יוֹנָתָן אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֶמֶשׁ הָיִיתִי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה מַעֲשֶׂה שֶׁגָּזְרוּ תַעֲנִית בַּחֲנוּכָּה בְּלוּד. וְאָמְרוּ עָלָיו עַל רִבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁסִּיפֵּר וְעַל רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁרָחַץ. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. צְאוּ וְהִתְעַנּוּ עַל מַה שֶׁהִתְעַנִּיתֶם. וְאַתְּ אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. אָמַר רִבִּי בָּא. אַף עַל גַּב דַּאֲתְּ אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. חֲנוּכָּה וּפוּרִים לָא בָטְלוּ.

מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִן אָמְרִין. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי אָבוּן צִיֵּים כָּל עֲרוּבַת שׁוּבָא. רִבִּי יוֹחָנָן צִיֵּים כָּל עֲרוּבַת רֵישׁ שַׁתָּא. רִבִּי זְעוּרָה צָם תְּלַת מָאנִין דְּצוֹמִין. וְאִית דְּאָמְרִין. תְּשַׁע מָאנִין. וְלֹא חָשׁ עַל מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא מְפַקֵּד לְסִפְרָיֵיהּ. אִין אַתַּת אִיתָא מִישְׁאֲלְנְכוֹן. אִימְרִין לָהּ. בַּכֹּל מִתְעַנִּין חוּץ מִשַּׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְחוֹלוֹ שֶׁלְמוֹעֵד וַחֲנוּכָּה וּפוּרִים.

שִׁמְעוֹן בַּר בָּא אָמַר. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְהוֹרֵי כְרִבִּי יוֹסֵי וַהֲוָה רִבִּי לָעְזָר מִצְטַעֵר וְאָמַר. שָׁבְקִין סְתָמָא וְעָבְדִין כִּיחִידָיָא. אַשְׁכַּח תַּנֵּי לָהּ רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר. כַּד שְׁמַע דְּתַנֵּי לָהּ רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר אָמַר. יְאוּת סַבָּא יָדַע פִּירְקֵי גַּרְמֵיהּ. רִבִּי מָנָא בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוּדָן. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה רִבִּי מַחֲלוֹקֶת וְאַחַר כָּךְ שָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כְסָתָם. אָמַר לֵיהּ. לֹא רִבִּי. דֵּילְמָא חוֹרָן. מָה הֵן. אֵן דְּאַשְׁכַּח רִבִּי מַחֲלוֹקֶת וְחָזַר וְשָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כְסָתָם. אָתָר דְּלָא אַשְׁכַּח רִבִּי מַתְנֵי מַחֲלוֹקֶת אֶלָּא אֲחֵרִים שָׁנוּ מַחֲלוֹקֶת וְרִבִּי שָׁנָה סְתָם. לֹא כָל שֶׁכֵּן תְּהֵא הֲלָכָה כְסָתָם. אֲתָא רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וַאֲפִילוּ אֲחֵרִים שָׁנוּ מַחֲלוֹקֶת וְרִבִּי שָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כְסָתָם. וְלָמָּה הוּא מוֹרֶה לֵיהּ כִּיחִידָיָא. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחָה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. הָדָא דְּאַתְּ אָמַר בְּשֶׁאֵין מַחֲלוֹקֶת אֶצֶל סְתָם. אֲבָל אִם יֵשׁ מַחֲלוֹקֶת אֶצֶל סְתָם לָא בְדָא הֲלָכָה כְסָתָם.

רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּא שָׁלַח לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה חָדָא עִטָּם וְחַד לָגִין דַּחֲמַר. שָׁלַח וְאָמַר לֵיהּ. קַיְימְתְּ בָּנוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. חָזַר וְשָׁלַח לֵיהּ חַד עוֹגֶל וְחַד גֶּרֶב דַּחֲמַר. שָׁלַח וְאָמַר לֵיהּ. קַיְימְתְּ בָּנוּ וּמִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ.

תַּנֵּי. בְּמָקוֹם (שֶׁמְּסַפְּנִין) [שֶׁנִּכְנָסִין] קוֹרִין אוֹתָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. רִבִּי יוֹסֵה בָעֵי. אִם בְּמָקוֹם (שֶׁמְּסַפְּנִין) [שֶׁנִּכְנָסִין] אַל יִקְרְאוּ אוֹתָהּ כָּל עִיקָּר.

ה משנה: קָרְאוּ אֶת הַמְּגִילָּה בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה קוֹרִין אוֹתָהּ בַּאֲדָר הַשֵּׁנִי. אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר שֵׁנִי אֶלָּא מִקְרָא מְגִילָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים:

הלכה: מַתְנִיתָא בְּשֶׁעִיבְּרוּ וְאַחַר כָּךְ קָרְאוּ אוֹתָהּ. אֲבָל אִם קָרְאוּ אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ עִיבְּרוּ לֹא בְדָא. מַתְנִיתָא לֹא אָמְרָה כֵן אֶלָּא קָרְאוּ אֶת הַמְּגִילָּה בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה קוֹרִין אוֹתָהּ בַּאֲדָר הַשֵּׁנִי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כָּתוּב לְקַיֵּים אֵת אִגֶּרֶת הַפּוּרִים הַזֹּאת. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר הַשֵּׁנִית. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁאִם קָרְאוּ אוֹתָהּ בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאֲדָר הַשֵּׁנִי.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מָה עָשׂוּ מָרְדֳּכַי וְאֶסְתֵּר. כָּתְבוּ אִגֶּרֶת וְשָׁלְחוּ לְרַבּוֹתֵינוּ. שֶׁכֵּן אָמְרוּ לָהֶם. מְקַבְּלִין אַתֶּם עֲלֵיכֶם שְׁנֵי יָמִים הַלָּילוּ בְּכָל שָׁנָה. אָמְרוּ לָהֶן. לֹא דַיֵּינוּ הַצָּרוֹת הַבָּאוֹת עָלֵינוּ אֶלָּא שֶׁאַתֶּם רוֹצִין לְהוֹסִיף עָלֵינוּ עוֹד צָרָתוֹ שֶׁלְהָמָן. חָזְרוּ וְכָתְבוּ לָהֶן אִיגֶּרֶת שְׁנִיָּה. הָדָא הִיא דִכְתִיב לְקַיֵּים עֲלֵיהֶם אֵת אִיגֶּרֶת [הַפּוּרִים] הַזֹּאת הַשֵּׁנִית. מָה הָיָה כָתוּב בָּהּ. אָמְרוּ לָהֶן. אִם מִדָּבָר זֶה אַתֶּם מִתְיָירְאִים הֲרֵי הִיא כְתוּבָה וּמַעֲלָה בָּאַרְכִיִּים. הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מָדַי וּפָרָס. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה זְקֵינִים וּמֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְכַמָּה נְבִיאִים הָיוּ מִצְטָעֲרִין

עַל הַדָּבָר הַזֶּה. אָמְרוּ. כָּתוּב אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יי אֶת מֹשֶׁה. אִילּוּ הַמִּצְוֹת שֶׁנִּצְטַוִּינוּ מִפִּי מֹשֶׁה. כָּךְ אָמַר. לָנוּ מֹשֶׁה. אֵין נָבִיא אַחֵר עָתִיד לְחַדֵּשׁ לָכֶם דָּבָר מֵעַתָּה. וּמְרֻבֶּה מְבַקְּשִׁים לְחַדֵּשׁ לָנוּ דָּבָר. לֹא זָזוּ מִשָּׁם נוֹשְׂאִים וְנוֹתְנִין [בַּדָּבָר] עַד שֶׁהֵאִיר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת עֵינֵיהֶם וּמָצְאוּ אוֹתָהּ כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים. הָדָא הִיא דִכְתִיב וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה כְּתוֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר. זֹאת תּוֹרָה. כְּמָה דְתֵימַר וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. זִכָּרוֹן אֵילּוּ הַנְּבִיאִים. וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי וגו׳. בַּסֵּפֶר אֵילּוּ הַכְּתוּבִים. וּמַאֲמַר אָסְתֵּר קַיִּים אֶת דִּבְרֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתַּב בַּסֵּפֶר.

רַב וְרִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יוֹנָתָן וּבַר קַפָּרָא וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרוּ. הַמְגִילָּה הַזֹּאת נֶאֱמְרָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. אֶלָּא שֶׁאֵין מוּקְדָּם וּמְאוּחָר בַּתּוֹרָה. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַנְּבִיאִים וְהַכְּתוּבִים עֲתִידִין לְיבָּטֵל. וַחֲמִשָּׁה סִיפְרֵי תוֹרָה אֵינָן עֲתִידִין לְיבָּטֵל. מַה טַּעֲמָא. קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אַף מְגִילַּת אֶסְתֵּר וַהֲלָכוֹת אֵינָן עֲתִידִין לְיבָּטֵל. נֶאֱמַר כָּאן קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם. הֲלָכוֹת. הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ.

רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. צָפָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהָמָן הָרָשָׁע עָתִיד לִשְׁקוֹל כִּסְפּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר. מוּטָב שֶׁיְּקַדִּים כַּסְפָּן שֶׁלִּבָּנַיי לְכַסְפּוֹ שֶׁלְּאוֹתוֹ הָרָשָׁע. לְפִיכָךְ מַקְדִּימִין וְקוֹרִין בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. הִקִּישׁ שָׁנָה שֶׁהִיא מְעוּבֶּרֶת לְשָׁנָה שֶׁאֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת. מַה שָּׁנָה שֶׁאֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת אֲדָר סָמוּךְ לְנִיסָן אַף שָׁנָה שֶׁהִיא מְעוּבֶּרֶת אֲדָר סָמוּךְ לְנִיסָן. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. כְּדֵי לִסְמוֹךְ גְּאוּלָּה לִגְאוּלָּה.

רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. אוֹתָהּ הַשָּׁנָה הָיְתָה מְעוּבֶּרֶת. מַה טַּעַם. מִיּוֹם לְיוֹם וּמֵחוֹדֶשׁ לְחוֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חוֹדֶשׁ אֲדָר. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמַר. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֶרֶת בֵּינֵיהוֹן. נוֹלַד בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּאֲדָר בְּשָׁנָה שֶׁאֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת וְנִכְנַס לְשָׁנָה שֶׁהִיא מְעוּבֶּרֶת. אֵין תֵּימַר. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. שָׁנָה אֲרוּכָּה הִיא. אֵין תֵּימַר. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. אֵין לוֹ אֶלָּא עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי אַיְיבוֹ בַּר נַגָּרִי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הֵן הֵעִידוּ שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה כָּל אֲדָר. שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים. עַד הַפּוּרִים. הֵן הֵעִידוּ שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה עַל תְּנַיי. הָדָא אָמְרָה. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. אֵין תֵּימַר. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. לָא קַיֶּים עַל שַׁתָּא וּמְעַבֵּר לָהּ. מַר עוּקְבָא אַשְׁכַּח תְּרֵין אִיגְּרִן. בְּחָדָא כְתִיב. וּשְׁפַר בְּאַפַּיי וּבְאַפֵּי חֲבְרַיי מוֹסָפָה עַל שַׁתָּא תַּלְתִּין יוֹמִין. וּבְחָדָא כְתִיב. וּשְׁפַר בְּאַפַּיי וּבְאַפֵּי חֲבְרַיי מוֹסָפָה עַל שַׁתָּא יֶרַח יוֹמִין. מָאן דְּאָמַר תַּלְתִּין יוֹמִין. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. וּמָאן דְּאָמַר. יֶרַח יוֹמִין. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. אִין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא וְרִבִּי יוּדָן גְּזוּרִי רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לְעוֹלָם שְׁנֵי חֳדָשִׁים מְעוּבָּרִין. עִיבֵּר אֶת הָרִאשׁוֹן וְלֹא עִיבֵּר אֶת הַשֵּׁינִי מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. לְעוֹלָם אֲדָר סָמוּךְ לְנִיסָן חָסֵר.

תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִצּוֹת הַנּוֹהֲגוֹת בָּאֲדָר הַשֵּׁינִי אֵינָן נוֹהֲגוֹת בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן חוּץ מִן הַסְּפֵד וּמִן הַתַּעֲנִית שֶׁהֵן שָׁוִין בָּזֶה וּבָזֶה. רִבִּי בָּא רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי חוּנָה רַבָּהּ דְּצִיפּוֹרִין אָמַר. הִנְהִיג רִבִּי חֲנִינָה דְּצִיפּוֹרִין כְּהָדָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. לֹא אָמַר אֶלָּא הִנְהִיג. הָא לַהֲלָכָה לֹא. אֲבָל לְעִנְיַן שְׁטָרוֹת כּוֹתְבִין. אֲדָר הָרִאשׁוֹן וַאֲדָר הַשֵּׁינִי. אֶלָּא שֶׁכּוֹתְבִין אֲדָר הַשֵּׁינִי תִּינְיָין. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אֲדָר הַשֵּׁינִי כּוֹתֵב תי״ו וְדַייוֹ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר הַשֵּׁינִי אֶלָּא קְרִיאַת הַמְּגִילָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אַף שִׁימּוּעַ שְׁקָלִים וְכִלְאַיִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן. רִבִּי חֶלְבּוֹ וְרַב חוּנָה רַב בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְיֵאוּת. כְּלוּם אָמְרוּ. מַשְׁמִעִין עַל הַשְּׁקָלִים. לֹא כְּדֵי שֶׁיְּבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שִׁקְלֵיהֶן בְּעוֹנָתָן. אִם אוֹמֵר אַתְּ. בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד כְּדוֹן אִית בַּשַּׁתָּא שִׁיתִּין יוֹמִין. כְּלוּם אָמְרוּ יוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם לֹא כְּדֵי שֶׁיְּהוּ הַצָּמְחִין נִיכָּרִין. אִם אוֹמֵר אַתְּ בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד כְּדוֹן אִינּוּן דַּקִּיקִין.

ו משנה: אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת אֶלָּא אוֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבָד. אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֶלָּא שֶׁזֶּה זְדוֹנוֹ בִּידֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בְּהִיכָּרֵת:

הלכה: [תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יְהוּדָה. אַף מַכְשִׁירֵי אוֹכֶל נֶפֶשׁ הִתִּירוּ. מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי חִסְדָּי אוֹמֵר. לְחַדֵּד רֹאשׁוֹ שֶׁל שִׁפּוּד בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי חֲנִינָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. הוֹצִיא אֵשׁ מֵהָאֲבָנִים בֵּינֵיהוֹן. תַּנֵּי רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי דְּבַרְזִילָה. הוּא הַדָּבָר. מָהוּ הוּא הַדָּבָר. לְחַדֵּד רֹאשׁוֹ שֶׁל שִׁפּוּד הוּא הַדָּבָר אוֹ לְהוֹצִיא אֵשׁ מִן הָאֲבָנִים הוּא הַדָּבָר. לֵית לָךְ אֶלָּא כְהָדָא. אֵין מַשְׁחִיזִין אֶת הַסַּכִּין אֲבָל מַשִּׁיאָהּ עַל גַּב חֲבֶרְתָּהּ. אָמַר רַב חִסְדָּי. דְּרִבִּי יוּדָא הִיא. דְּמַר רִבִּי יוּדָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. כְּדֵי לְהַעֲבִיר שַׁמְנוּנִית שֶׁעָלֶיהָ.

כָּל אֵילּוּ בְּיוֹם טוֹב אֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר בַּשַּׁבָּת. אִילֵּין אִינִּין. וְהָא אִית לָךְ חוֹרַנִין. סְקִילָה בַּשַּׁבָּת. אֵין סְקִילָה בְּיוֹם טוֹב. כָּרֵת בַּשַּׁבָּת. אֵין כָּרֵת בְּיוֹם טוֹב. מַכּוֹת בְּיוֹם טוֹב. אֵין מַכּוֹת בַּשַּׁבָּת. אֵין תֵּימַר. בִּדְבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן אוֹכֶל נֶפֶשׁ אֲתִינָן מֵיתְנֵי. וְהָא תַּנִּינָן. מַשְׁחִילִין פִּירוֹת דֶּרֶךְ אֲרוּבָּה בְּיוֹם טוֹב אֲבָל לֹא בַּשַּׁבָּת. וְעוֹד מִן הָדָא. שׁוֹחֲקִין עֲצֵי בְשָׂמִים לַמִּילָה בְּיוֹם טוֹב אֲבָל לֹא בַּשַּׁבָּת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְהוּא שֶׁמָּל. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. מוֹדִין חֲכָמִין לְרִבִּי מֵאִיר בְּחוֹתָמוֹת שֶׁבַּקָּרֶקַע שֶׁמְּפַקְּפְקִין וּמַפְקִיעִין וּמַתִּירִין וְחוֹתְכִין. בַּשַּׁבָּת מְפַקְּפְקִין אֲבָל לֹא מַפְקִיעִין וְלֹא מַתִּירִין וְלֹא חוֹתְכִין. וּבַכֵּלִים בַּשַּׁבָּת מוּתָּר. אֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר בְּיוֹם

טוֹב.

אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֶלָּא שֶׁזֶּה זְדוֹנוֹ בִּידֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בִּהְיכָּרֵת. הָא בְּתַשְׁלוּמִין שְׁנֵיהֶן שָׁוִין. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה. דְּתַנֵּי. רִבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר. יוֹם הַכִּיפּוּרִים כַּשַּׁבָּת בַּתַּשְׁלוּמִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר. מְחוּיְבֵי כְרִיתוֹת כְּמְחוּיְבֵי מִיתוֹת בֵּית דִּין. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי אָבוּנָא. נַעֲרָה נִדָּה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי מָנָא אָמַר. אַף אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ בֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה. מַה שַׁבָּת אֵין לָהּ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרָהּ אַף יוֹם הַכִּיפּוּרִים אֵין לוֹ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרוֹ. וְאֵילּוּ הוֹאִיל וְיֵשׁ לָהֶן הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרָן מְשַׁלֵּם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא. מַה שַׁבָּת יֵשׁ בָּהּ כָּרֵת אַף יוֹם הַכִּיפּוּרִים יֵשׁ בָּהּ כָּרֵת. וְאֵילּוּ הוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהֶן כָּרֵת אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי אָמַר. מְכוֹת וְכָרֵת מַה אָמְרִין בָּהּ אִילֵּין תַּנָּיֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. צְרִיכָה לְרַבָּנָן. רִבִּי יוֹנָה בָעֵי. וְלָמָּה לֹא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. דְּתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר. נֶאֱמַר כָּרֵת בַּשַּׁבָּת וְנֶאֱמַר כָּרֵת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה כָּרֵת שֶׁנֶּאֱמַר בַּשַּׁבָּת אֵין מְכוֹת אֶצֶל כָּרֵת. אַף כָּרֵת שֶׁנֶּאֱמַר בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֵין מְכוֹת אֶצֶל כָּרֵת. אָמַר רִבִּי מָנָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּרַם כְּרִבִּי יוֹחָנָן. אִם מְכוֹת אֶצֶל מִיתָה יֵשׁ לוֹ לֹא כָּל שֶׁכֵּן מְכוֹת אֶצֶל כָּרֵת. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. הַשּׁוֹחֵט אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִם הִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֲפִילּוּ הִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה. מֵאַחַר שֶׁהִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. אָמַר לֵיהּ. אֲפִילּוּ כְרִבִּי יוֹחָנָן צְרִיכָה לֵיהּ. תַּמָּן לִשְׁנֵי דְבָרִים וְהָכָא לְדָבָר אֶחָד.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַה בֵּין אִילֵּין תַּנָּיֵא לְאִילֵּין רַבָּנָן. לָאוִים. לֹא כְרִיתוֹת. רִבִּי יוּדָן אָמַר. הַבָּא עַל הַמְּמֻזֶּרֶת אִית בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי חֲנַנְיָה אָמַר. אַף הַמְּצִית גְּדִישׁוֹ שֶׁלְחֲבֵירוֹ בְּיוֹם טוֹב בֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתּוֹן דְּאִילֵּין תַּנָּיֵא. הוֹאִיל וְאֵין בָּהֶן כָּרֵת מְשַׁלֵּם. עַל דַּעְתּוֹן דְּאִילֵּין רַבָּנָן. הוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהֶן מְכוֹת אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. מֵעַתָּה אִילּוּ נְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶן [קְנָס] לֹא כְרַבָּנָן. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. תִּיפְתָּר. דִּבְרֵי הַכֹּל בְּמְמֻזֶּרֶת. וְאִשָּׁת אָחִיו לֹא יְבִמְתּוֹ הִיא. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. תִּיפְתָּר. שֶׁהָיוּ לְאָחִיו בָּנִים וְאֵירֵס אִשָּׁה וָמֵת וּבָא אָחִיו וְאָנְסָהּ.

ז **משנה:** אֵין בֵּין הַמּוּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵירוֹ לַמּוּדָּר מִמֶּנּוּ מַאֲכָל אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ. אֵין בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת אֶלָּא שֶׁהַנְּדָרִים מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן וּנְדָבוֹת מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן׃

הלכה: הָא דָבָר שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ אוֹכֶל נֶפֶשׁ אָסוּר. לֹא מִמַּאֲכָל נָדַר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין בֵּין הַמּוּדָּר לַמּוּדָּר מֵחֲבֵירוֹ מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ לֹא כְּלוּם. הַמּוּדָּר הֲנָיַת מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה רֵיחַיִם וְתַנּוּר. תַּנֵּי. אֲבָל מַשְׁאִיל הוּא לוֹ כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וְתַמְחוּיִין. שֶׁאֵינָן מְהַנִּין אֶת הָאוֹכֶל אֲבָל מַכְנִיסִין אֶת הָאוֹכֶל. לְפַסִּין וּקְדֵירוֹת אָסוּר. לִטְחוֹן וְלִדְרוֹךְ אָסוּר. לִקְצוֹר צְרִיכָה. לִבְצוֹר צְרִיכָה. הֲנָיַת מַאֲכָל מָהוּ. תַּנֵּי. אֲבָל מַשְׁאִילוֹ הוּא קוֹרְדּוֹם. חֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. בְּקָרְדּוֹם שֶׁלְּבִיקּוּעַ. תִּיפְתָּר בְּקוֹרְדּוֹם שֶׁלְּנִיכּוּשׁ. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. רִבִּי אָבוּנָא אָמַר. רִבִּי יִרְמְיָה בָעֵי. הֶהֵן זוּסְטָה מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מַרְחִיק וְאַתְּ חֲשַׁשׁ בֵּיהּ קִימְחָא. כְּמִי שֶׁהוּא נָפָח.

אִי זֶהוּ נֶדֶר שֶׁאָמְרוּ. בָּאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי עוֹלָה. וְאִי זוֹ הִיא נְדָבָה שֶׁאָמְרוּ. בָּאוֹמֵר. הֲרֵי זוֹ עוֹלָה. רִבִּי חָמָא חַבְרִין דְּרַבָּנָן בָּעֵי. אָמַר. הֲרֵי עָלַי. וְחָזַר וְאָמַר. הֲרֵי זֶה. רִבִּי חִינָּנָה בָּעֵי. לֹא מִסְתַּבְּרָא [דִּידָהּ] אָמַר. הֲרֵי זֶה. וְחָזַר וְאָמַר. הֲרֵי עָלַי. אִיסּוּר חָמוּר חָל עַל אִיסּוּר קַל. אֵין אִיסּוּר קַל חָל עַל אִיסּוּר חָמוּר.

ח **משנה:** אֵין בֵּין זָב הָרוֹאֶה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת לְרוֹאֶה שָׁלֹשׁ אֶלָּא קָרְבָּן. אֵין בֵּין מְצוֹרָע מוֹסְגָּר לִמְצוֹרָע מוּחְלָט אֶלָּא פְּרִיעָה וּפְרִימָה תִּגְלַחַת וְצִפָּרִים׃

הלכה: אָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. דְּרִבִּי לָעְזָר הִיא. דְּרִבִּי לָעְזָר אָמַר. [אַף] בַּשְּׁלִישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי הַקָּרְבָּן. בְּרַם כְּרַבָּנָן. הַשְּׁנָיָה מֵאוֹנֶס טְהוֹר. וְהַשְּׁלִישִׁית מֵאוֹנֶס טָמֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אֵין לֵית הִיא דְּרַבָּנָן וְלָא אוֹף דְּרִבִּי לָעְזָר לֵית הִיא. דְּתַנֵּי. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. לֹא לְסוֹתְרוֹ אָמַרְתִּי אֶלָּא שֶׁלֹּא יָבִיא קָרְבָּן. לֹא אָמַרְתִּי שֶׁאֵינוֹ זָב לִסְתּוֹר זָב. הוּא לִסְתּוֹר לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא שֶׁלֹּא יָבִיא קָרְבָּן. הָדָא אָמְרָה. דְּרִבִּי לָעְזָר הִיא. אֵין תֵּימַר. דְּבְרֵי הַכֹּל הִיא. נִיתְנֵי. הַשְּׁנָיָה בִסְתִירָה וְלֹא בְקָרְבָּן. הַשְּׁלִישִׁית בִּסְתִירָה וּבְקָרְבָּן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר. רָאָת שְׁתַּיִם בְּשׁוֹפִי וְאַחַת בְּקוֹשִׁי סוֹתֶרֶת וְאֵינָהּ מֵבִיאָה קָרְבָּן.

אָמַר רִבִּי יוּדָן. מַתְנִיתָא בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. אֵין בֵּין מְצוֹרָע מוֹסְגָּר לְמְצוֹרָע מוּחְלָט אֶלָּא פְּרִיעָה וּפְרִימָה וְתִגְלַחַת וְצִפָּרִים. הָדָא אָמְרָה. בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם אֲנָן קַיָּימִין. אִין תֵּימַר. בְּאָדָם אֶחָד. נִיתְנֵי. אֵין בֵּין בַּהֶרֶת גְּדוֹלָה לְבַהֶרֶת קְטַנָּה. הֵיךְ מָה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם אֲנָן קַיָּימִין. וְהָכָא בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם אֲנָן קַיָּימִין.

פָּרְחָה בוֹ מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. טָעוּן צִפָּרִים. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. אֵין טָעוּן צִפָּרִים. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. מִן הַצָּרוּעַ. לְהָבִיא אֶת שֶׁפָּרְחָה בְכוּלּוֹ שֶׁיְּהֵא טָעוּן צִפָּרִים. [וַהֲלוֹא דִין הוּא. מַה אִם מִי שֶׁטָּהַר וְאֵין סִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ יְהֵא טָעוּן צִפָּרִים. מִי שֶׁטָּהַר וְסִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ (לֹא) [אֵינוֹ דִין שֶׁ]יְּהֵא טָעוּן צִפָּרִים. [וַהֲלֹא] שֶׁטָּמֵא בּוֹ שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת יוֹכִיחַ. שֶׁטָּהַר וְסִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ וְאֵין טָעוּן צִיפָּרִים. אַף אַתָּה אַל תְּתַמֵּהּ עַל מִי שֶׁפָּרְחָה בְכוּלּוֹ. שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר וְסִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ וְאֵינוֹ טָעוּן צִפָּרִים. תַּלְמוּד לוֹמַר מִן הַצָּרוּעַ. לְהָבִיא אֶת שֶׁפָּרְחָה בְכוּלּוֹ שֶׁיְּהֵא טָעוּן צִפָּרִים. אִם אוֹמַר [אַתְּ] [ל]טָהַר מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר לֹא יְהֵא טָעוּן צִפָּרִים. וְיִתְיַבְּנִיהּ. לֹא מוּטָב לְהָשִׁיב פְּרִיחָה עַל פְּרִיחוֹת וְלֹא עֲמִידָה עַל פְּרִיחוֹת. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן

דְּרַבָּנָן. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. דְּכֵן תַּנָּיָיא מָתִיב לַחֲבֵרֵיהּ. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בָּזֶה שֶׁאֵינוֹ נִזְקָק לַחֲלִיטָה תֹּאמַר בָּזֶה שֶׁהוּא נִזְקָק לַחֲלִיט. הוֹאִיל וְהוּא נִזְקָק לְהַחֲלִיט יְהֵא טָעוּן צְפָרִים. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. סוֹפָה מְסַיְיעָה לְרִבִּי לָעְזָר. הַטָּהֵר מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר פָּטוּר מִפְּרִימָה וּמִפְּרִיעָה וּמִתִּגְלַחַת וּמִצְּפָרִים. כָּל מַה דַּאֲנָן קַיָּימִין הָכָא. בַּפְּרִיחוֹת. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבְדוּמָא. מַה פְּלִיגִין. לְהָבִיא צְפָרִים. אֲבָל לְהָבִיא קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן. וְתַנֵּי כֵן. בַּשְּׁבִיעִי יְגַלַּח וּבַשְּׁמִינִי יָבִיא. אֶת שֶׁהוּא טָעוּן תִּגְלַחַת מֵבִיא קָרְבָּן. אֶת שְׁאֵינוֹ טָעוּן תִּגְלַחַת אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּרִבִּי חֲנִינָה. כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא. אֶת שֶׁטּוּמְאָתוֹ תְלוּיָה בְנִגְעוֹ. יָצָא זֶה (שֶׁטַּהֲרָתוֹ) [שֶׁטּוּמְאָתוֹ] תְלוּיָה בִּסְפִירוֹת יָמָיו. עַד כְּדוֹן פְּרִיעָה וּפְרִיעָה. תִּגְלַחַת וְצִפָּרִים מְנַיִין. רִבִּי לָעְזָר דְּרוֹמְיָיא בְּשֵׁם רִבִּי שַׁמַּי. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצוֹרָע בְּיוֹם. אֶת שֶׁהוּא מִיטַּמֵּא וּמִיטָּהֵר בְּיוֹם אֶחָד. יָצָא זֶה שֶׁאֵינוֹ מִיטַּמֵּא וּמִיטָּהֵר בְּיוֹם אֶחָד.

ט משנה: אֵין בֵּין סְפָרִים לִתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֶלָּא שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בְּכָל לָשׁוֹן וּתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבוֹת אֶלָּא אַשּׁוּרִית. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף בַּסְּפָרִים לֹא הִתִּירוּ שֶׁיִּכָּתְבוּ אֶלָּא יְוָונִית׃

הלכה: כְּתוּב וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֲחָדִים. רִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן. חַד אָמַר. שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים בְּשִׁבְעִים לָשׁוֹן. וְחוֹרָנָה אָמַר. שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִין בְּלָשׁוֹן יְחִידוֹ שֶׁלְּעוֹלָם בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי שֵׁם. שֶׁיְּהוּ מְדַבְּרִין בִּלְשׁוֹנוֹ שֶׁלְּיֶפֶת בָּאוּ וְהָלוֹ שֶׁלְּשֵׁם. בְּנֵי יֶפֶת גּוֹמֶר וּמָגוֹג וְיָוָן וְתוּבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס. גּוֹמֶר גֶּרְמַנְיָה. מָגוֹג גּוֹתְיָא. מָדַי כִּשְׁמוּעָתָהּ. יָוָן אֱוָוסוּס. תּוּבָל וּוּתְנְיָה. מֶשֶׁךְ מֻוסְיָא. תִּירָס. רִבִּי סִימוֹן אָמַר. פָּרָס. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. תְּרַקָּא. בְּנֵי גּוֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַּת וְתוֹגַרְמָה. אַסְיָא וְהַדְּרִית וְגֶרְמַנִיקְיָה. בְּנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדוֹדָנִים. אֱלִסְטַרְסִם אֱפֶּיָה וְדַרְדָּנְיָה. אֶת הָאַרְוָדִי רוֹדוֹס. אֶת הַצְּמָרִי חָמָץ. אֶת הַחֲמָתִי חֲמַת. עַד לָשַׁע. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. עַד קַלְרָהֶ. רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם אָמַר. מִיכָּן לַתַּרְגּוּם.

אָמַר רִבִּי יוֹנָתָן דְּבֵית גּוּבְרִין. אַרְבָּעָה לְשׁוֹנוֹת נָאִים שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הָעוֹלָם. וָאֵילּוּ הֵן. לָעַז לַזֶּמֶר. רוֹמִי לַקְּרָב. סוּרְסִי לְאֵילְיָא. עִבְרִי לַדִּיבּוּר. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף אֲשׁוּרִי לִכְתָב.

אֲשׁוּרִי יֵשׁ לוֹ כְּתָב וְאֵין לוֹ לָשׁוֹן. עִבְרִי יֵשׁ לוֹ לָשׁוֹן וְאֵין לוֹ כְּתָב. בָּחֲרוּ לָהֶם כְּתָב אֲשׁוּרִי וְלָשׁוֹן עִבְרִי. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ אֲשׁוּרִי. שֶׁהוּא מְאוֹשָּׁר בִּכְתָבוֹ. אָמַר רִבִּי לֵוִי. עַל שֵׁם שֶׁעָלָה בְיָדָם מֵאַשּׁוּר. תַּנֵּי. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. רָאוּי הָיָה עֶזְרָה שֶׁתִּינָּתֵן תּוֹרָה עַל יָדוֹ אֶלָּא שֶׁקָּדְמוֹ דּוֹר מֹשֶׁה. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִיתְּנָה הַתּוֹרָה עַל יָדָיו אַף הוּא נִיתַּן כְּתָב וְלָשׁוֹן עַל יָדוֹ. וּכְתָב הַנִּשְׁתַּוָּון כְּתוּב אֲרָמִית וּמְתוּרְגָּם אֲרָמִית. וְלָא כָּהֲלִין כְּתָבָא לְמִיקְרֵי. מְלַמֵּד שֶׁבּוֹ בַיּוֹם נִיתַּן. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. בְּדַעַת נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. וְאַתְיָיא כְּרִבִּי יוֹסֵה. רִבִּי אוֹמֵר. אֲשׁוּרִית נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. וּכְשֶׁחָטְאוּ נֶהְפְּכָה לָהֶן לְרַעַץ. וּכְשֶׁזָּכוּ בִּימֵי עֶזְרָא נֶהְפְּכָה לָהֶן אֲשׁוּרִית. גַּם הַיּוֹם מַגִּיד מִשְׁנֶה אָשִׁיב לָךְ. וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר. כְּתָב שֶׁהוּא עָשׂוּי לְהִשְׁתַּנּוֹת. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּרָטָא שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רִבִּי לָעְזָר הַמּוֹדָעִי. כְּתָב אֲשׁוּרִי נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. מַה טַּעַם. וַיְוֵי הָעַמּוּדִים. שֶׁיְּהוּ וָוִים שֶׁלְּתוֹרָה דוֹמִים לָעֲמוּדִים. אָמַר רִבִּי לֵוִי. מָאן דְּאָמַר. בְּדַעַת נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. עַי״ן מַעֲשֶׂה נִיסִּים. מָאן דְּאָמַר. אֲשׁוּרִי נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. סַמ״ךְ מַעֲשֶׂה נִיסִּים. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא וְרִבִּי סִימוֹן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. תּוֹרַת הָרִאשׁוֹנִים לֹא הָיָה לֹא ה״א שֶׁלָּהֶם וְלֹא מ״ם סְתוּמִים. הָא סַמ״ךְ סְתוּמִים.

תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אַף בִּסְפָרִים לֹא הִתִּירוּ שֶׁיִּכָּתְבוּ אֶלָּא יְוָונִית. בָּדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁאֵין הַתּוֹרָה יְכוֹלָה לְהִיתַּרְגֵּם כָּל צוֹרְכָהּ אֶלָּא יְוָונִית. בּוֹרְגָנִי אֶחָד בִּידָה לָהֶם אֲרָמִית מִתּוֹךְ יְוָונִית. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. תִּירְגֵּם עֲקִילַס הַגֵּר הַתּוֹרָה לִפְנֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְלִפְנֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְקִילְסוּ אוֹתוֹ [וְאָמְרוּ לוֹ]. יָפְיְפִיתָ מִבְּנֵי אָדָם. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי אָמַר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁאַל. וְלָמָּה לִי נָן אָמְרִין. יֵשׁ בִּסְפָרִים מַה שֶּׁאֵין בַּתְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת. שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בִּשְׁנֵי דַפִּין וּתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבִים אֶלָּא בְּדַף אֶחָד. הָתִיב רִבִּי יִצְחָק בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה כְּתוֹבָה. דְּרַבָּה. שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בִּשְׁתֵּי עוֹרוֹת וּתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבוֹת אֶלָּא בְעוֹר אֶחָד. אָמְרוּן חֲבֵרַיָּא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אוֹ נֹאמַר. דַּף אֶחָד בִּשְׁנֵי עוֹרוֹת. לֵית הִיא דְּרַבָּה. אָמַר לוֹן. שֶׁכֵּן אַפִּילּוּ סְפָרִים אֵינָן נִכְתָּבִים כֵּן. תּוֹלִין בִּסְפָרִים. אֵין תּוֹלִין לֹא בִּתְפִילִּין וְלֹא בִּמְזוּזוֹת. סְפָרִים שֶׁכְּתָבָן כִּתְפִילִּין וְכִמְזוּזוֹת אֵין תּוֹלִין בָּהֶן. תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת שֶׁכְּתָבָן כִּסְפָרִים תּוֹלִין בָּהֶן. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי. הָיָה כוֹתֵב. אלה עם. אִם הָיְתָה הַפָּרָשָׁה עֲשׂוּיָה כֵן כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי בַּר חִינְנָא. כִּכְתַב סְפָרִים כֵּן כְּתַב תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת.

רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב. נִיקֵב נֶקֶב בִּירִיכוֹ שֶׁלְּהֵ״א. אִם גּוֹרְדוֹ וְנִשְׁתַּיֵּיר שָׁם יֶרֶךְ קְטַנָּה כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. הָיָה הַגִּיסִ״ל מְכַלֶּה אֶת (הַגְּבוּל) [הַגְּוִיל]. אִם גּוֹרְדוֹ וְנִשְׁתַּיֵּיר שָׁם יֶרֶךְ קְטַנָּה כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם אַשְׁיָאן בַּר נִידְבָּה. נִיקֵב נֶקֶב בְּאֶמְצַע בֵּי״ת. אִם הָיָה (הַגְּבוּל) [הַגְּוִיל] מַקִּיפוֹ מִכָּל צַד כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. אַתְיָא דְּרַב חִסְדָּא כְּרַב וּתְרֵיהוֹן פְּלִיגִין עַל שִׁיטָּתֵיהּ דַּאֲשְׁיָין בַּר נִידְבָּה. חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי. אַתְיָא דַּאֲשְׁיָין בַּר נִידְבָּה כְּרִבִּי יוֹחָנָן.

דְּתַנֵּי. עִירֵב אֶת הָאוֹתוֹת. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. כָּשֵׁר. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. פָּסוּל. רִבִּי אָדָא בַּר שְׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מָאן דְּאָמַר כָּשֵׁר. מִלְמַטָּן. מָאן דְּאָמַר פָּסוּל. מִלְמַעֲלָן. כְּגוֹן אַרְצֵינוּ תִּפְאַרְתֵּינוּ. אַרְצָךְ צְרִיכָה. תִּפְאַרְתַּךְ צְרִיכָה.

רִבִּי אָחָא בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא יַעֲמוֹד אָדָם וְיִתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ. מַה טַּעַם. אָמַר רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי פָּפָּא. מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יי. רִבִּי אָדָא בַּר שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא יַעֲמוֹד אָדָם וְיִתְפַּלֵּל וְצָרִיךְ לְנָקוֹבָיו. מַה טַּעַם. הָכֵן לִקְרַאת אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. הִתְקַוֵּון לִקְרַאת אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרִי. שְׁמוֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים. שְׁמוֹר עַצְמְךָ מִן הַטִּיפִּים הַיּוֹצְאִין מִבֵּין רַגְלֶיךָ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בַּדַּקִּים. אֲבָל בַּגַּסִּים אִם יָכוֹל לִסְבוֹל יִסְבוֹל. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַבָּיָה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. שְׁמוֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים. שְׁמוֹר עַצְמְךָ כְּשֶׁתְּהֵא נִקְרָא אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים שֶׁתְּהֵא טָהוֹר וְנָקִי. אָמַר רִבִּי בָּא. יְהִי מִקּוֹרְךָ. בָּרוּךְ. יְהִי מִקְרֶאךָ לַקֶּבֶר בָּרוּךְ. אָמַר רִבִּי בֶּרֶכְיָה. עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת. אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁשָּׁעַת מִיתָתוֹ כְּשָׁעַת לֵידָתוֹ. מַה שָּׁעַת לֵידָתוֹ נָקִי אַף בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ יְהֵא נָקִי.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. הָיָה עָשׁוּי כַּחֲצִי חֲלִיטָה. שׁוּרָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁיֵּשׁ לְמַטָּה הִימֶּינָּה שְׁתַּיִם צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בָהּ שָׁלֹשׁ תִּיבִיּוֹת. הָאֶמְצָעִית שְׁתַּיִם. הַתַּחְתּוֹנָה אַפִּילּוּ [עַל] הָאָרֶץ. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חִסְדָּא. הָיָה עָשׁוּי כְּמִין סִימְפּוֹן. שׁוּרָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁיֵּשׁ לְמַטָּה שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ תֵּיבִיּוֹת. הַתַּחְתּוֹנָה שְׁתַּיִם. וְהָאֶמְצָעִית אֵינִי יוֹדֵעַ. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר לָהּ רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חִסְדָּא. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם אַשְׁיָין בַּר נְדַבָּה. חֲבֵרַיָּא אָמְרִין. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. אִם הָיְתָה הַדְיוֹ יוֹצְאָה מִבֵּין הַנְּקָבִים פָּסוּל. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. לוֹחֲכָהּ בִּלְשׁוֹנוֹ וְהִיא עוֹמֶדֶת. טָעָה וְהִשְׁמִיט אֶת הַשֵּׁם. אֵית תַּנֵּיי תַנֵּי. תּוֹלֶה אֶת הַשֵּׁם. אֵית תַּנֵּיי תַנֵּי. מוֹחֵק אֶת הַחוֹל וְכוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם וְתוֹלֶה אֶת הַחוֹל. רִבִּי זְעוּרָה רַב חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּמִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. מוֹחֵק אֶת הַחוֹל וְכוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם וְתוֹלֶה אֶת הַחוֹל. רִבִּי זְעוּרָה רַב חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. וְאִם הָיָה כְּגוֹן אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם מוּתָּר. לָמָּה. מִפְּנֵי שֶׁהֵן שָׁלֹשׁ תֵּיבִיּוֹת אוֹ מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חוֹל. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. אֵל אֱלֹהִים י י. אֵין תֵּימַר. מִפְּנֵי שֶׁהֵן שָׁלֹשׁ תֵּיבִיּוֹת. הָרֵי הֵן שָׁלֹשׁ תֵּיבִיּוֹת. אֵין תֵּימַר. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חוֹל. הָרֵי אֵין בּוֹ חוֹל. לַיי צְרִיכָה. בַּיי צְרִיכָה.

רַב שָׁשְׁעָה בְּרֵיהּ דְּרַב חֲנַנְאֵל אָמַר. צָרִיךְ לִכְתּוֹב הֵ״א לְמַטָּה מֵאַרְכּוּבְתּוֹ שֶׁלְּלַמ״ד. הַלְיֵי תִּגְמְלוּ זֹאת. הָא לַיי תִּגְמְלוּ זֹאת. מְזוּזָה. אֵית תַּנֵּיי תַנֵּי. פְּתוּחָה. אֵית תַּנֵּיי תַנֵּי. סְתוּמָה. שֶׁמּוֹאֵל בַּר שִׁילַת מְשָׁמֵיהּ דְּרַב. הֲלָכָה כְּמִי שֶׁאוֹמֵר פְּתוּחָה. שֶׁאֵין זֶה מְקוֹמָהּ. פְּתוּחָה מֵרֹאשָׁהּ סְתוּמָה. פְּתוּחָה מִסּוֹפָהּ פְּתוּחָה. פְּתוּחָה מִיכָּן וּמִיכָּן סְתוּמָה. טָעָה וְהִשְׁמִיט פָּסוּק אֶחָד. אִם יֵשׁ בּוֹ שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ שִׁיטִין מְתַקְּנוֹ וְקוֹרֵא בוֹ. אַרְבַּע אֵינוֹ קוֹרֵא בוֹ. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. אַף בְּקֶרַע כֵּן. תַּנֵּי סֵפֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ [שְׁתַּיִם וְשָׁלֹשׁ טְעִיּוֹת בְּכָל דַּף וְדַף מְתַקְּנוֹ וְקוֹרֵא בוֹ. אַרְבַּע אֵינוֹ קוֹרֵא בוֹ. וְהָתַנֵּי סֵפֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ] שְׁמוֹנִים וְחָמֵשׁ טְעִיּוֹת כְּפָרָשַׁת וַיְהִי בִּנְסוֹעַ הָאָרוֹן מְתַקְּנוֹ וְקוֹרֵא בוֹ. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. כָּאן בְּסֵפֶר גָּדוֹל וְכָאן בְּסֵפֶר קָטוֹן. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. מָצָא בוֹ דַּף אֶחָד שָׁלֵם מַצִּיל אֶת כּוּלּוֹ. מַה. שָׁלֵם שֶׁאֵין בּוֹ [שָׁלֹשׁ] טְעִיּוֹת. אוֹ שָׁלֵם שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע. חָגְרָא אֲחוֹי דְּרִבִּי בָּא בַּר בִּינָה יְהַב אוֹרַיְיתָא לְרַב חֲנַנְאֵל וְקָרָא בָהּ. אָמַר לֵיהּ. הָדָא אוֹרַיְתָךְ צְרִיכָה צְלוֹ. וּבַסּוֹף מָצָא בָהּ דַּף אֶחָד שָׁלֵם וְהִצִּיל אֶת כּוּלָּהּ. מַה. שָׁלֵם שֶׁאֵין בּוֹ טְעִיּוֹת. אוֹ שָׁלֵם שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע.

רִבִּי זְעוּרָה רַב חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. תִּיפּוּרָהּ הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. קִשְׁרֵי תְפִילִּין הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. רִבִּי יִרְמְיָה אַפְסָקַת רְצוּעָתָהּ דִּתְפִילָּתָהּ. שָׁאַל לְרִבִּי בָּא בַּר מָמָל. אָמַר לֵיהּ. וּקְשַׁרְתָּם. אֲפִילּוּ קְשִׁירָה תַּמָּה. רִבִּי זְעוּרָה אַפְסִיק גּוּדָּא דִּרְצוּעָתָא. שָׁאַל לְרַב חוּנָּה וּלְרַב קַטִּינָא וְשָׁרוּן לֵיהּ. אַפְסִיק זְמַן תִּינְיָנוּת וְשָׁרוּן לֵיהּ דְּלָא מִן אוּלְפָּן. רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. רִבִּי חִיָּיה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה. זֶה שֶׁהוּא תוֹפֵר צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מְשַׁיֵּיר מִלְמַעֲלָן וּמִלְמַטָּן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרַע. וּמַחִי לֵיהּ עַל מוֹחָא. אִם הֲלָכָה לָמָּה לֹא יִקָּרַע. וְאִם לֹא יִקָּרַע לָמָּה הֲלָכָה. הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי שֶׁיְּהוּ כוֹתְבִין בְּעוֹרוֹת וְכוֹתְבִין בְּדִיו וּמְסָרְגִלִּין בְּקָנֶה וְכוֹרְכִין בְּשִׁיעֵר וְטוֹלִין בְּמַטְלִית וְדוֹבְקִין בַּדֶּבֶק וְתוֹפְרִין בְּגִידִין. וּכְשֶׁהוּא תוֹפֵר יְהֵא תוֹפֵר כְּתָפֶר הַזֶּה. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מְשַׁיֵּיר בֵּין שִׁיטָּה לְשִׁיטָּה [כְּ]מְלוֹא שִׁיטָּה. בֵּין תֵּיבָה לְתֵיבָה כְּמִלּוֹא אוֹת. בֵּין אוֹת לְאוֹת כָּל שֶׁהוּא. בֵּין דַּף לְדַף מְלֹא גּוֹדֶל. עָשָׂה סוֹף הַדַּף שָׁוֶה לְתְחִילָּתוֹ פָּסַל. צָרִיךְ לִיתֵּן רֵיוַח בֵּסֵפֶר מִלְמַעֲלָן שְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת וּמִלְמַטָּן שָׁלוֹשׁ. רִבִּי אוֹמֵר. בַּתּוֹרָה מִלְמַעֲלָן שָׁלֹשׁ וּמִלְמַטָּן טֶפַח. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מְשַׁיֵּיר בֵּין סֵפֶר לְסֵפֶר כְּמִלּוֹא אַרְבַּע שִׁיטִין. וּבְנָבִיא שֶׁלְּשָׁנִים עָשָׂר שָׁלֹשׁ. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא גּוֹמֵר בְּאֶמְצַע הַדַּף וּמַתְחִיל בְּאֶמְצָעִיתוֹ. וּבְנָבִיא גּוֹמֵר בְּסוֹפוֹ וּמַתְחִיל בְּרֹאשׁוֹ. וּבְנָבִיא שֶׁלְּשָׁנִים עָשָׂר אָסוּר. אֵין עוֹשִׂין יְרִיעָה פְּחוּתָה מִשְּׁלֹשָׁה דַּפִּין וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁמוֹנָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בַּתְּחִילָּה. אֲבָל בַּסּוֹף אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהוּא. וּבַקְּלָפִים לֹא נָתְנוּ חֲכָמִים שִׁיעוּר.

וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא כוֹתֵב עַל הַגְּוִיל בְּמָקוֹם הַשִּׁיעַר וְעַל הַקֶּלַף בְּמְקוֹם נְחוּשָׁתוֹ. אִם שִׁינָּה פָּסַל. לֹא יְהֵא כוֹתֵב חֲצִיוֹ עַל הָעוֹר וְחֲצִיוֹ עַל הַקֶּלַף. אֲבָל כּוֹתֵב הוּא חֲצִיוֹ עַל עוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְחֲצִיוֹ עַל עוֹר חַיָּה טְהוֹרָה. אֵין כּוֹתְבִין אֶלָּא עַל עוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה. מַה טַּעַם. לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יי בְּפִיךָ. מִמַּה שֶׁאַתָּה נוֹתֵן בְּפִיךָ. וְהָא תַנֵּי. כּוֹתְבִין עַל גַּבֵּי עוֹר נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. מִינָא דְאַתְּ נוֹתֵן בְּפִיךָ. וְעוֹשִׂין עָמוּד לְסֵפֶר בְּסוֹפוֹ לַתּוֹרָה מִיכָּן וּמִיכָּן. לְפִיכָךְ גּוֹלְלִין הַסֵּפֶר לִתְחִילָּתוֹ. וְהַתּוֹרָה לְאֶמְצָעִיתָהּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חִיָּיה בַּר יוֹסֵף. אַפִּילּוּ שְׁתֵּי יְרִיעוֹת. רִבִּי זְעוּרָה שְׁמוּאֵל בַּר שִׁילַת בְּשֵׁם כַּהֲנָה. וּבִלְבַד מְקוֹם הַתֶּפֶר. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. סֵפֶר שֶׁאֵין עָלָיו מַפָּה הוֹפְכוֹ עַל הַכְּתָב כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּזֶּה הַכְּתָב.

כָּל הָאוֹתוֹת הַכְּפוּלִים בָּאָלֶף בֵּית כּוֹתֵב אֶת הָרִאשׁוֹנִים בִּתְחִילַּת הַתֵּיבָה וּבְאֶמְצָע הַתֵּיבָה. וְאֶת הָאַחֲרוֹנִים בְּסוֹפָהּ. וְאִם שִׁינָּה פָּסַל. מֹשֶׁה רִבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ אָמְרוּ. מִנצפ״ך הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. מָהוּ מִנצפ״ך. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מַה שֶׁהִתְקִינוּ לָךְ הַצּוֹפִים. מָאן אִינּוּן אִילֵּין צוֹפִין. מַעֲשֶׂה

בְּיוֹם סַגְרִיר שֶׁלֹּא נִכְנְסוּ חֲכָמִים לְבֵית הַוַּועַד וְנִכְנְסוּ הַתִּינוֹקוֹת. אָמְרִין. אַיְתוֹן נַעֲבִיד בֵּית וַועֲדָא דְלָא יִיבָּטֵל. אָמְרִין. מָהוּ דֵין דִּכְתִיב מֵ״ם מֵ״ם נוּ״ן נוּ״ן צַדֵּ״י צַדֵּ״י פֵּ״ה פֵּ״ה כַּ״ף כַּ״ף. מְמַאֲמַר לְמַאֲמַר. מְנָאֲמָן לְנָאֲמָן. מְצַדִּיק לְצַדִּיק. מִפֶּה לְפֶה. מִכַּף יָדוֹ שֶׁלְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְכַף יָדוֹ שֶׁלְמֹשֶׁה. וְסִיְימוּ אוֹתָן חֲכָמִים וְעָמְדוּ כוּלָּן בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים. אָמְרוּן. רִבִּי לִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ הֲווֹן מִינְּהוֹן. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא וְרִבִּי סִימוֹן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. תּוֹרַת הָרִאשׁוֹנִים לֹא הָיָה לֹא הֵ״א שֶׁלָּהֶם וְלֹא מֵ״ם שֶׁלָּהֶן סָתוּם. הָא סַמ״ךְ סָתוּם.

רִבִּי סִימוֹן וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַם הָיוּ כוֹתְבִין. יְרוּשָׁלַיִם יְרוּשָׁלַיְמָה. וְלֹא הָיוּ מַקְפִּידִין. וְדִכְוָותָהּ צָפוֹן צְפוֹנָה. תֵּימָן תֵּימָנָה. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר שִׁינּוּ חֲכָמִים לְתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ. כָּתְבוּ לוֹ. אֱלֹהִים בָּרָא בְּרֵאשִׁית. אֶעֱשֶׂה אָדָם בְּצֶלֶם וּבִדְמוּת. זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאָם. וַיכַל בַּשִּׁשִּׁי וַיִּשְׁבּוֹת בַּשְּׁבִיעִי. הָבָה אֵרְדָה. וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר. כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ שׁוֹר וּבִרְצוֹנָם עִקְּרוּ אַבּוּס. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת אֶשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו וַיַּרְכִּיבֵם עַל נוֹשְׂאֵי בְנֵי אָדָם. וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְמִצְרַיִם וּבְכָל הָאֲרָצוֹת שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְאֶת הָאַרְנֶבֶת אֶת צְעִירַת הָרַגְלַיִם. אִמּוֹ שֶׁלְתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ אַרְנַבְתָּא הֲוָות שְׁמָהּ. לֹא חֻמַּד אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי. אֲשֶׁר חָלַק יי אֱלֹהֶיךָ אוֹתָם לְהָאִיר לְכֹל הָעַמִּים תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם. אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי לָאוּמּוֹת לְעָבְדָם.

כָּל הָאוֹתוֹת הַכְּתוּבִים עִם הַשֵּׁם מִלְּפָנָיו חֲרֵי אֵילּוּ חוֹל וְנִמְחָקִין. כְּגוֹן לַיי בַּיי מִיי כַּיי שֶׁיי. שֶׁכֵּן מָצָאנוּ בַּצִּיץ שֶׁהוּא מוּבְדָּל מִמֶּנּוּ. קוֹדֶשׁ לַמֵּ״ד מִלְּמַטָּן וְהַשֵּׁם מִלְּמַעְלָן. כָּל הָאוֹתוֹת הַכְּתוּבִים עִם הַשֵּׁם מֵאַחוֹרָיו חֲרֵי אֵילּוּ קוֹדֶשׁ וְאֵינָן נִמְחָקִין. כְּגוֹן אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵיכֶם. אֵילּוּ שְׁמוֹת שֶׁאֵינָן נִמְחָקִין. הַכּוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. בְּיוּ״ד וּבְהֵ״א. בָּאֶל״ף וּבָדָל״ת. אֵל אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵיכֶם שַׁדַּי צְבָאוֹת אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה. כָּתַב אֶל״ף דַּל״ת מֵי. אֶל״ף הֵ״א מֵאֶהְיֶה. שִׁי״ן דַּל״ת מְשַׁדַּי. צַדֵּ״י בֵּי״ת מִצְבָאוֹת. חֲרֵי אֵילּוּ נִמְחָקִין וּמוֹחֵק אֶת טְפֵילוֹתֵיהֶם. לֵאלֹהִים מוֹחֵק אֶת לַמֵּ״ד. לַיי מוֹחֵק אֶת לַמֵּד. כָּתַב יוּד הֵ״א מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. אֶל״ף לָמֵד מֵאֱלֹהִים אֵינוֹ נִמְחָק. כְּלָלוֹ שֶׁלְדָּבָר. כַּל שֶׁכְּיוֹצֵא בוֹ שֵׁם מִתְקַיֵּים בְּמָקוֹם אַחֵר אֵינוֹ נִמְחָק.

תַּנֵּי. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. שֶׁלְּבֵית חֲגִירָה כּוֹתְבָנִים אוּמָּנִים הָיוּ בִּירוּשָׁלַם. הָיוּ מוֹחֲקִין צְבָאוֹת. שֶׁכֵּן הוּא שֵׁם חוֹל בְּמָקוֹם אַחֵר. וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם. כָּל הַשֵּׁמוֹת הַכְּתוּבִים בְּאָבִינוּ אַבְרָהָם קוֹדֶשׁ חוּץ מֵאֶחָד שֶׁהוּא חוֹל. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אוֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף הוּא קוֹדֶשׁ. שְׁאִילּוּלֵי אֱלֹהִים כְּבָר הִתְעוּ אוֹתִי. כָּל הַשֵּׁמוֹת הַכְּתוּבִים בְּמִיכָה אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּתוּבִין בְּיוּ״ד וּבְהֵ״א חֲרֵי אֵילּוּ חוֹל חוּץ מֵאֶחָד שֶׁהוּא קוֹדֶשׁ. כָּל יְמֵי הֱיוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים בְּשִׁילֹה. כָּל הַשֵּׁמוֹת הַכְּתוּבִים בִּנְבוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּתוּבִים בְּאָל״ף לַמֵּד חֲרֵי אֵילּוּ קוֹדֶשׁ. בֶּרֶךְ נְבוֹת אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ. אֲבָל חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד מֶלֶךְ מְלָכִים מְרוֹמָם וְגָדוֹל וְנוֹרָא וְעֶלְיוֹן אַדִּיר צַדִּיק יָשָׁר חָסִיד תָּמִים גִּיבּוֹר חֲרֵי אֵילּוּ חוֹל. אֵילּוּ שֵׁמוֹת שֶׁאֵינָן נֶחֱלָקִין. עַמִּיאֵל עַמִּישַׁדַּי צוּרִיאֵל צוּרִישַׁדַּי גַּמְלִיאֵל פְּדָהצוּר פְּדָהאֵל אֵינָן נֶחֱלָקִין. אֵילּוּ שֵׁמוֹת שֶׁהֵן נֶחֱלָקִין. בֵּית אֵל בֵּית אָוֶן וְחָרָה אַף וְחָרָה אַף פּוֹטִי פֶּרַע צָפְנַת פַּעְנֵחַ.

הַלְלוּ יָ״הּ. רַב וּשְׁמוּאֵל. חַד אָמַר הַלְלוּ יָ״הּ. וְחוֹרָנָה אָמַר הַלְלוּיָ״הּ. מָאן דְּאָמַר הַלְלוּ יָ״הּ. נֶחֱלַק וְאֵינוֹ נִמְחָק. מָאן דְּאָמַר הַלְלוּיָ״הּ. נִמְחָק וְאֵינוֹ נֶחֱלַק. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מָה דַּאֲמַר רַב. שְׁמָעִית מִן חָבִיבִי. אִם יִתֵּן לִי אָדָם סֵפֶר תִּילִים שֶׁלְרִבִּי מֵאִיר מוֹחֵק אֲנִי אֶת כָּל הַלְלוּ יָהּ שֶׁבּוֹ. שֶׁלֹּא נִתְכַּוְּונוּ לְקַדְּשׁוֹ. הֲוֵי דּוּ אָמַר הַלְלוּיָ״הּ. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן פְּלִיגִין. דְּאָמַר רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בַּעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁלְשֶׁבַח נֶאֱמַר סֵפֶר תִּילִים. בְּאִישׁוּר בְּנִיגּוּן בְּשִׁיר בְּמִזְמוֹר בְּהַשְׁכֵּל בְּרִינָה [בְּתוֹדָה] בִּתְפִילָּה בִּבְרָכָה. הַמְאוּשָּׁר שֶׁבְּכוּלָּן הַלְלוּ יָ״הּ. שֶׁהַשֵּׁם וְהַשֶּׁבַח כְּלוּלִין בּוֹ.

רִבִּי זְעוּרָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. מַה נַעֲנִי. אָמַר לֵיהּ הָכָא (כִּיפָּה) [בְּפָּה] קוֹמֶךָּ. רִבִּי יוֹנָה עֲנִי הָכֵן וְהָכֵן. רִבִּי לָעְזָר עֲנִי הָכֵין וְהָכֵין. דְּתַנֵּי. שָׁמַע וְלֹא עָנָה יָצָא. עָנָה וְלֹא שָׁמַע לֹא יָצָא. רַב בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר חָנָה. וְאִית דְּאָמְרִין. רִבִּי אַבָּא בַּר חָנָה בְּשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁעָנָה רָאשֵׁי פְרָקִים. רִבִּי זְעוּרָה בָּעֵי. הַיי לֵין אִינּוּן רָאשֵׁי פְרָקִים. הַלְלוּיָ״הּ הַלְלוּ עַבְדֵי יי״. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. מְנַיִין אִם שָׁמַע וְלֹא עָנָה יָצָא. אֲמַר לוֹן. מִמָּה דַּאֲנָן חֲמֵי רַבָּנָן רַבְרְבֵיָיא קַיימִין בְּצִיבּוּרָא וְאִילֵּין אָמְרִין בְּרוּךְ הַבָּא. וְאִילֵּין אָמְרִין. בְּשֵׁם יי. וְאֵילּוּ וָאֵילּוּ יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן.

תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. עוֹנֶה הוּא אָדָם אָמֵן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָכַל. אֵינוֹ אוֹמֵר. בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ. אֶלָּא אִם כֵּן אָכַל. תַּנֵּי. אֵין עוֹנִין אָמֵן יְתוֹמָה וְלֹא אָמֵן קְטוֹפָה. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר. הָעוֹנֶה אָמֵן יְתוֹמָה יִהְיוּ בָנָיו יְתוֹמִין. קְטוֹפָה. תִּיקָּטֵף נִשְׁמָתוֹ. אֲרוּכָּה. יַאֲרִיךְ יָמִים בְּטוֹבָה. אִי זוֹ הִיא אָמֵן יְתוֹמָה. אָמַר רַב חוּנָה. הָהֵן דְּחָב לְמִבְרְכָה וְהוּא עֲנִי וְלָא יָדַע מָה הוּא עָנִי. תַּנֵּי. גּוֹי שֶׁבֵּירַךְ אֶת הַשֵּׁם עוֹנִין אַחֲרָיו. בַּשֵּׁם. אֵין עוֹנִין אַחֲרָיו אָמֵן. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָה. אִם בֵּירַכְךָ גּוֹי עֲנֵה אַחֲרָיו אָמֵן. דִּכְתִיב בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים. גּוֹי אֶחָד פָּגַע בִּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל וּבֵירְכוֹ. אָמַר לֵיהּ. כְּבָר מִילָּתָךְ אֲמִירָא. אֶחָד פָּגַע בּוֹ וְקִילְלוֹ. אָמַר לֵיהּ. כְּבָר מִילָּתָךְ אֲמִירָה. אָמְרוּן לֵיהּ תַּלְמִידוֹי. רִבִּי. הֵיךְ מַה דְּאָמְרַת לָהֵן אָמְרַת לָהֵן. אָמַר לוֹן. וְלָא כֵן כְּתִיב. אוֹרֵרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרֲכֶיךָ בָּרוּךְ.

משנה: אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לִמְרוּבֶּה בְּגָדִים אֶלָּא פַּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת. אֵין בֵּין כֹּהֵן שֶׁשִּׁימֵּשׁ לְכֹהֵן שֶׁעָבַר אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה:

הלכה: תַּנֵּי. כֹּהֵן מָשִׁיחַ מֵבִיא פָּר. אֵין הַמְרוּבֶּה בְּגָדִים מֵבִיא פָּר. וּדְלֹא כְרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. הַמְרוּבֶּה בְּגָדִים מֵבִיא פָּר. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר. מָשִׁיחַ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר כֹּהֵן. לְרַבּוֹת אֶת הַמְרוּבֶּה [בְּגָדִים]. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן. מָשִׁיחַ. יָכוֹל זֶה הַמֶּלֶךְ. תַּלְמוּד לוֹמַר כֹּהֵן. אִי כֹהֵן יָכוֹל אַף מְרוּבֶּה בְּגָדִים. תַּלְמוּד לוֹמַר מָשִׁיחַ. אוֹ יָכוֹל שֶׁאֲנִי מַרְבֶּה אַף מְשׁוּחַ מִלְחָמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר מָשִׁיחַ. שֶׁאֵין עַל גַּבָּיו מָשִׁיחַ. מִחְלָפָה שִׁיטַּתּוֹן דְּרַבָּנָן. הָכָא כְתִיב מָשִׁיחַ וְהָכָא

כְּתִיב מָשִׁיחַ. הָכָא אִינּוּן אָמְרִין. לְרַבּוֹת מְרוּבֶּה בְּגָדִים. וְהָכָא אִינּוּן אָמְרִין. לְהוֹצִיא אֶת הַמְּרוּבֶּה בְּגָדִים. אָמַר רִבִּי אִילָא. כָּל מִדְרַשׁ וּמִדְרַשׁ בְּעִנְיָינוֹ. תַּמָּן כָּל הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. לְאֵי זֶה דָּבָר נֶאֱמַר כֹּהֵן. לְרַבּוֹת אֶת הַמְּרוּבֶּה בְּגָדִים. בְּרַם הָכָא אֵין הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. אִילּוּ נֶאֱמַר מָשִׁיחַ וְלֹא נֶאֱמַר כֹּהֵן. הָיִיתִי אוֹמֵר. [לְעוֹלָם עַל הֶעֱלֵם דָּבָר מֵבִיא פָּר וְעַל שִׁגְגַת מַעֲשֶׂה מֵבִיא שָׂעִיר. חֲוֵי צוֹרֶךְ הוּא שֶׁיֹּאמַר כֹּהֵן. אוֹ אִלּוּ נֶאֱמַר כֹּהֵן וְלֹא נֶאֱמַר מָשִׁיחַ. הָיִיתִי אוֹמֵר.] זֶה הַמֶּלֶךְ. אֵין תֹּאמַר. כְּבָר קָדְמָה פָרָשַׁת הַמֶּלֶךְ. הָיִיתִי אוֹמֵר. עַל הֶעֱלֵם דָּבָר מֵבִיא פָּר וְעַל שִׁגְגַת מַעֲשֶׂה מֵבִיא שָׂעִיר. חֲוֵי צוֹרֶךְ הוּא שֶׁיֹּאמַר מָשִׁיחַ וְצוֹרֶךְ הוּא שֶׁיֹּאמַר כֹּהֵן.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן עָבַר וְהֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ כָּשֵׁר.

מַתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו שֶׁמָּא יֵאָרַע לוֹ פְּסוּל. מַה. מְיַחֲדִין לֵיהּ עִימֵּיהּ. אָמַר רִבִּי חַגַּי. מֹשֶׁה. דִּינוּן מְיַחֲדִין לֵיהּ עִימֵּיהּ דּוּ קָטִיל לֵיהּ. אוֹתוֹ. אֶחָד מוֹשְׁחִין וְאֵין מוֹשְׁחִין שְׁנַיִם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי אֵיבָה.

עָבַר זֶה וְשִׁימֵּשׁ כָּל מִצְוַת כְּהוּנָּה עָלָיו. הַשִּׁינִי אֵינוֹ כָשֵׁר לֹא לְכֹהֵן גָּדוֹל וְלֹא לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. עָבַר וְעָבַד עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה. עֲבוֹדָתוֹ מְשֶׁלּוֹ מִי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה בְּבֶן אֵילֶם מִצִּיפּוֹרִין שֶׁאֵירַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים וְנִכְנַס בֶּן אֵילֶם וְשִׁימֵּשׁ תַּחְתָּיו בְּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. וְאָמַר לַמֶּלֶךְ כְּשֵׁצָא. אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ. פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם מְשֻׁלִּי הֵן קְרֵיבִים אוֹ מְשֻׁלְכִּהֵן גָּדוֹל. וְיָדַע הַמֶּלֶךְ מַה שָׁאֲלוֹ. אָמַר לוֹ. בֶּן אֵילֶם. לֹא דַיֶּיךָ אֶלָּא שֶׁשִּׁימַּשְׁתָּה שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם דַּיֶּיךָ. וְיָדַע בֶּן אֵילֶם שֶׁהוּפַּע מִכְּהוּנָּה גְּדוֹלָה.

מַעֲשֶׂה בְּשִׁמְעוֹן בֶּן קָמְחִית שֶׁיָּצָא לְדַבֵּר עִם מֶלֶךְ עֲרָבִי [עֶרֶב יוֹם כִּפּוּרִים עִם חֲשֵׁכָה] וְנִתְזָה צִינּוֹרָה שֶׁלְּרוֹק מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְטִימְּאַתּוּ וְנִכְנַס יְהוּדָה אָחִיו וְשִׁימֵּשׁ תַּחְתָּיו בִּכְהוּנָּה. וְרָאָת אִימָּן שְׁנֵי בָנֶיהָ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים בְּיוֹם אֶחָד. שִׁבְעָה בָנִים הָיוּ לְקָמְחִית וְכוּלְּהֹם שִׁימְּשׁוּ בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. שָׁלְחוּ חֲכָמִים וְאָמְרוּ לָהּ. מַה מַעֲשִׂים טוֹבִים יֵשׁ בְּיָדֵךְ. אָמְרָה לָהֶן. יָבוֹא עָלַי אִם רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי שְׁעָרוֹת רֹאשִׁי וְאִימְּרַת חָלוּקִי מִיָּמַיי. אָמְרוּ. כָּל קָמְחָיָא קָמַח וְקִימְחָא דְּקִימְחִית סוֹלֶת. וְקָרוֹן עָלָהּ כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ.

יָכוֹל יְהֵא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה [שֶׁלּוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר תַּחְתָּיו מִבָּנָיו. אֵת שֶׁבְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה] שֶׁלּוֹ. יָצָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵין בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. וּמְנַיִין לְמְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵין בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. תַּלְמוּד לוֹמַר יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו. אֶת שֶׁהוּא בָא אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקּוֹדֶשׁ בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. יָצָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵינוֹ בָא אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקּוֹדֶשׁ [אֵין בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו]. מְנַיִין שֶׁהוּא מִתְמַנֶּה כֹּהֵן גָּדוֹל. [שֶׁנֶּאֱמַר] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר נָגִיד הָיָה עֲלֵיהֶם לְפָנִים יי עִמּוֹ. רִבִּי יוֹסֵה כַּד דַּהֲוָה בָעֵי לְמִקַּנְתְּרָה לְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי הֲוָה אָמַר לֵיהּ. לְפָנִים עִמּוֹ. לְפָנִים עִמּוֹ. בִּימֵי זִמְרִי מִיחָה וּבִימֵי פִילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה לֹא מִיחָה.

מְנַיִין שֶׁהוּא נִשְׁאַל בְּשִׁמּוֹנָה. ר׳ בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִגְדֵי הַקּוֹדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרָיו. אֶלָּא לִגְדוּלָּה שֶׁלְּאַחֲרָיו. מְנַיִין שֶׁהוּא עוֹבֵד בְּשִׁמּוֹנָה. רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרָיו. אֶלָּא לִגְדוּלָּה שֶׁלְּאַחֲרָיו. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹנָה. עִמְּךְ הָיִיתִי. לֹא אָמַר עוֹבֵד. אֶלָּא נִשְׁאַל. בְּמֶה הוּא נִשְׁאַל. אַייְתִי רַב הוֹשַׁעְיָה מַתְנִיתָא דְּרַבִּי קַפָּרָא מִן דְּרוֹמָה וְתַנָּא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵינוֹ כָשֵׁר לֹא בִּשְׁמוֹנָה שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל וְלֹא בְאַרְבָּעָה שֶׁל כֹּהֵן הֶדְיוֹט. אָמַר רִבִּי בָּא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהֵא עוֹבֵד בְּאַרְבָּעָה. וְלָמָּה אֵינוֹ עוֹבֵד. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים עוֹבֵד בְּאַרְבָּעָה פְּעָמִים שֶׁהוּא עוֹבֵד בִּשְׁמוֹנָה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. וְלֹא מִבִּפְנִים הוּא עוֹבֵד וְלֹא מִבַּחוּץ הוּא נִשְׁאַל. וּטוֹעִים בֵּין דָּבָר מִבִּפְנִים לִבְחוּץ. וְכִי רִבִּי טַרְפוֹן אֲבִיהֶן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל לֹא טָעָה בֵּין תְּקִיעַת הַקָּהֵל לִתְקִיעַת קָרְקָן. דְּתַנֵּי וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת. תְּמִימִים וְלֹא בַעֲלֵי מוּמִין. דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן. אֶקְפַּח אֶת בָּנַיי אִם לֹא רָאִיתִי אֶת שִׁמְעוֹן אֲחִי אִימָּא חִיגֵּר בְּאַחַת מֵרַגְלָיו עוֹמֵד בָּעֲזָרָה חֲצוֹצַרְתּוֹ בְיָדוֹ וְתוֹקֵעַ. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. שֶׁמָּא לֹא רָאִיתוֹ אֶלָּא בְּשָׁעַת הַקָּהֵל. וַאֲנִי אוֹמֵר. בְּשָׁעַת הַקָּרְקָן. אָמַר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן. אֶקְפַּח אֶת בָּנַיי שֶׁלֹּא הִיטִּיתָה יָמִין וּשְׂמֹאל. אֲנִי שֶׁרָאִיתִי אֶת הַמַּעֲשֶׂה וְשָׁכַחְתִּי. וְאַתָּה דּוֹרֵשׁ וּמַסְכִּים עַל הַשְּׁמוּעָה. הָא כָל הַפּוֹרֵשׁ מִמְּךָ כְּפוֹרֵשׁ מֵחַיָּיו.

וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמְשַׁח אוֹתוֹ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר. לְפִי שֶׁכָּל הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. אֵין לִי אֶלָּא אַהֲרֹן עַצְמוֹ. מְנַיִין לְרַבּוֹת כֹּהֵן אַחֵר. תַּלְמוּד לוֹמַר. אֲשֶׁר יִמְשַׁח אוֹתוֹ. אֵין לִי אֶלָּא מְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. הַמְרוּבֶּה בְּגָדִים מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת יָדוֹ. מְנַיִין לְרַבּוֹת כֹּהֵן הַמִּתְמַנֶּה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכִפֶּר הַכֹּהֵן. בַּמֶּה הוּא מִתְמַנֶּה. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף. בְּפָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הָדָא אָמְרָה שֶׁמְּמַנִּין זְקֵינִים בַּפֶּה. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר אָדָא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. חֲזוֹר בָּךְ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר וְנַעֲשֶׂה אַב בֵּית דִּין.

יא משנה: אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא נִידָּר וְנִידָּב קָרֵב בַּבָּמָה. וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא נִידָּר וְלֹא נִידָּב אֵינוֹ קָרֵב בָּבָמָה׃

הלכה: [אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה כו׳]. רִבִּי יוֹחָנָן עָבַד תְּלַת שְׁנִין וּפְלַג דְּלָא נְחַת לְבֵית וַועֲדָא מִן צַעֲרָא. בְּסוֹפָא חֲמָא רִבִּי אֶלְעָזָר בַּחֵילְמֵיהּ. לְמָחָר סִינֵי נְחַת וּמְחַדֵּית לְכוֹן מִילָּה. עָאַל וְאָמַר קוֹמֵיהוֹן. מֵאֵיכָן קָשַׁט הַקּוֹשֵׁט הַזֶּה שֶׁתְּהֵא עֲבוֹדָה בִּבְכוֹרוֹת. מִן הַדִּין קְרָיֶיה. כִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיוֹם הַכּוֹתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וגו׳. וְכָתוּב וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים וגו׳. קוֹדֶם לָכֵן מֶה הָיוּ עוֹשִׂין. וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמוּדוֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ

בַּבָּיִת. מָהוּ הַחֲמוּדוֹת. שֶׁהָיָה מְשַׁמֵּשׁ בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. אָמַר רִבִּי לֵוִי. שָׁבַר יי מַטֵּה רְשָׁעִים. אֵילּוּ הַבְּכוֹרוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ לָעֶגֶל תְּחִילָּה.

הַכֹּל קָרֵב בַּבָּמָה. בְּהֵמָה וְחַיָּה וְעוֹפוֹת גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים זְכָרִים וּנְקֵיבוֹת תְּמִימִין [אֲבָל לֹא] (ו)בַעֲלֵי מוּמִין. טְהוֹרִים אֲבָל לֹא טְמֵאִים. הַכֹּל קָרֵב עוֹלָה וְאֵינָן טְעוּנִין הַפְשֵׁט וְנִיתּוּחַ. וְגוֹזִים בַּזְּמַן הַזֶּה רְשָׁאִין לַעֲשׂוֹת כֵּן. זְכָרִים וּנְקֵיבוֹת מְנָיָן. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. וְאֶת הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיי. תְּמִימִים [אֲבָל לֹא] (ו)בַעֲלֵי מוּמִין מְנָיָן. אָמַר רִבִּי יָסָא. פָּשַׁט רִבִּי לָעְזָר לַחֲבֵרַיָּיא. מִכָּל הַחַי מִכָּל בָּשָׂר. שֶׁיִּהוּ שְׁלֵימִים בְּאֵיבָרֵיהֶן מֵירָטִים. פָּשַׁט רִבִּי לָעְזָר. כֹּל צִפּוֹר כָּל כָּנָף. פְּרָט לַמֵּירָטִים. טְהוֹרִים אֲבָל לֹא טְמֵאִים מְנָיָן. רִבִּי אַבָּא בֶּרִיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. הָגָה נֹחַ תּוֹרָה מִתּוֹךְ תּוֹרָה. אָמַר. כְּבָר נֶאֱמַר לִי כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת כֹּל. לְאֵיזֶה דָּבָר רִיבָּה הַכָּתוּב בַּטְּהוֹרִין. לְקָרְבָּנוֹת. וְגוֹזִים בִּזְמַן הַזֶּה רְשָׁאִין לַעֲשׂוֹת כֵּן. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְסַיְּעוֹ וְאָסוּר לְהַיְעָשׂוֹת לוֹ שָׁלִיחַ.

אַנְטוֹנִינוּס שָׁאַל לְרִבִּי. מָהוּ לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ. אָמַר לֵיהּ. בְּנֵיהוּ וּגְנוּז אֲבָנָיו. מַהוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ קְטוֹרֶת. אָמַר לֵיהּ. חַסֵּר בָּהּ אַחַת מִסַּמְמָנֶיהָ. לֹא כֵן תַּנֵּי. לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. לָכֶם אֵין אַתֶּם עוֹשִׂין הֵם אֲחֵרִים לָכֶם. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. בְּגִין רִבִּי רוֹמַנוֹס דְּשַׁלְחֵיהּ רִבִּי יַעֲבְדִינֵיהּ לֵיהּ. אִית מֵילִין אָמְרִין דְּאִתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוֹנִינוּס]. אִית מֵילִין אָמְרִין דְּלָא אִיתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוֹנִינוּס]. רָאוּ אוֹתוֹ יוֹצֵא בְּמִנְעָל פָּחוּת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. שֶׁכֵּן אֲפִילּוּ יֵרֵיאֵי שָׁמַיִם יוֹצְאִין בְּכָךְ. (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוֹנִינוּס] אָמַר לְרִבִּי. מֵייכְלָתִי אַתְּ מִן לִיוְיָתָן לְעָלְמָא דַּאֲתִי. אָמַר לֵיהּ. אִין. אָמַר לֵיהּ. מִן אֵימֶּר פִּיסְחָא לָא אַייכְלָתָנִי וּמִן לִיוְיָתָן אַתְּ מֵייכַל לִי. אָמַר לֵיהּ. מַה נַעֲבִיד לָךְ וּבְאֵימֶּר פִּיסְחָא כְתִיב כָּל עָרֵל לֹא יֹאכַל בּוֹ. כֵּיוָן דִּשְׁמַע כֵּן אָזַל וְגָזַר. אֲתָא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי. חֲמִי גְּזוֹרָתִי. אָמַר לֵיהּ. בְּדִידִי לָא אִיסְתַּכְּלִית מִן יוֹמוֹי אֶלָּא בְּדִידָךְ. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּמִילְתוֹ מִיָּמָיו. וְלָמָּה נִקְרָא נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּצוּרַת מַטְבֵּעַ מִיָּמָיו. הָדָא אָמְרָה דְּאִיתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוֹנִינוּס]. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִן אָמְרִין. (לֹא) נִתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוֹנִינוּס]. דְּאָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. אִם בָּאִין הֵן גֵּירֵי צֶדֶק לְעָתִיד לָבוֹא (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוֹנִינוּס] בָּא בְרֹאשָׁם.

רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. רִבִּי לְעָזָר אָמַר. שְׁלָמִים הִקְרִיבוּ בְּנֵי נֹחַ. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. עוֹלוֹת הִקְרִיבוּ בְּנֵי נֹחַ. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וְהָכְתִיב וְהֶבֶל הֵביא גַּם הוּא מִבְּכוֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. מִן שְׁמִינֵיהוֹן. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וְהָא כְתִיב וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עוֹלוֹת וגו׳. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. שְׁלֵימִין בְּגוּפָן בְּלֹא הַפְשֵׁט וּבְלֹא נִיתּוּחַ. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. [וְהָכְתִיב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה עוֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָא.] כְּמָאן דְּאָמַר. לְאַחַר מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. רִבִּי חוּנָא אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן יְהוּדָה בִּירִבִּי וְרִבִּי יַנַּאי. חַד אָמַר. קוֹדֶם מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. וְחוֹרָנָה אָמַר. לְאַחַר מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן חוֹתֵן מֹשֶׁה. מַה שָׁמַע. חִזְקִיָּה אָמַר. קְרִיעַת יַם סוּף שָׁמַע. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר. קְרִיעַת יַם סוּף שָׁמַע. [רִבִּי לֵוִי אָמַר. מִלְחֶמֶת עֲמָלֵק שָׁמַע.] יְהוּדָה בִּירִבִּי אָמַר. מַתַּן תּוֹרָה שָׁמַע. חֲוֵי דוּ אָמַר. לְאַחַר מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. רִבִּי בָּא וְרִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְדָא מְסַיְּעָה לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן. עוּרִי צָפוֹן זֶה הָעוֹלָה שֶׁנִּשְׁחֶטֶת בַּצָּפוֹן. מָהוּ עוּרִי. דָּבָר שֶׁהָיָה יָשֵׁן וְנִתְעוֹרֵר. וּבוֹאִי תֵימָן. אֵילּוּ שְׁלָמִים שֶׁהֵן נִשְׁחָטִין בַּדָּרוֹם. מָהוּ בוֹאִי. דָּבָר שֶׁהָיָה שְׁלוּחִידוּשׁ. מַה עָבַד לָהּ רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. לְכְשֶׁיִּתְעוֹרְרוּ הַגָּלְיוֹת שֶׁהֵן נְתוּנוֹת בַּצָּפוֹן וְיָבוֹאוּ וְיִבְנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא נָתוּן בַּדָּרוֹם. רִבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. אוּף דֵּין קְרָיֶיהּ מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה. שֶׁהָיוּ בְּנֵי נֹחַ מַקְרִיבִין. כַּד הוּא אָתֵי גַּבֵּי שְׁלָמִים אָמַר. זֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים. אֲשֶׁר הִקְרִיב אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא אֲשֶׁר יַקְרִיב. מִיכָּן וּלְהַבָּא.

פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין אֵיכָן הֵן נִשְׂרָפִין. עַל גַּבֵּי הַקֶּבֶר. מִן מַה דְתַנִּינָן אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים. כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים בִּלְבַד. וּלָא כְרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. חֲטָאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה גְּדוֹלָה. אֵין חֲטָאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה קְטַנָּה. תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. כָּל מַה שֶׁהַצִּיבּוּר מַקְרִיב בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר הוּא מַקְרִיב בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל. מַה בֵּין אוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר לְאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל. אוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר לֹא הָיָה לוֹ הֵיתֵר בָּמָה. אֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל הָיָה לוֹ הֵיתֵר בָּמָה. וּבָמָתוֹ בְרֹאשׁ גַּגּוֹ וְאֵין מַקְרִיב עָלֶיהָ אֶלָּא עוֹלָה וּשְׁלָמִים בִּלְבַד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. כָּל מַה שֶׁהַצִּיבּוּר וְהַיָּחִיד מַקְרִיבִין בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר מַקְרִיבִין בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוּדָה. לֹא תַעֲשׂוּ בַּגִּלְגַּל כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם. מַה תַּעֲשׂוּ שָׁם. דָּבָר שֶׁהוּא בָא לִידֵי יַשְׁרוּת. וְאֵי זוֹ זוֹ. זוֹ עוֹלָה וּשְׁלָמִים. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. בִּמְקוֹם אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה. לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם. וּמַה תַּעֲשׂוּ שָׁם. דָּבָר שֶׁהוּא בָא לִידֵי יַשְׁרוּת. וְאֵי זוֹ זוֹ. זוֹ עוֹלָה וּשְׁלָמִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. הַיָּחִיד הוּזְהָר וְהַיָּחִיד הוּתָּר. הוּזְהָר וּבָמָתוֹ בְרֹאשׁ גַּגּוֹ וְהוּתָּר לְעוֹלָה וּשְׁלָמִים. רַבָּנָן אָמְרֵי. אַף הַצִּיבּוּר וְהַיָּחִיד הוּזְהָרוּ. צִיבּוּר הוּתָּר מִכְּלָלוֹ. יָחִיד לָן בְּאֵיסּוּרוֹ.

תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. הַצִּיבּוּר אֵינוֹ מֵביא אֶלָּא מַה שֶׁקִּבֵּל עָלָיו הַכָּתוּב. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. מִשֶּׁנִּקְבַּע מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עוֹד לֹא פָסַק. מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל אָמַר. פַּר הֶעֱלֵם דָּבָר בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. נִדְבַת הַצִּיבּוּר בֵּינֵיהוֹן. תַּנֵּי. אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן אִשָּׁה. אִישׁ כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה. תַּנֵּי. אַף הַנִּזִּירוּת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן נְזִירוּת. נְזִירוּת חוֹבָה הִיא. תַּנֵּי. אַף הַנְּסָכִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. מָאן תַּנָּא נְסָכִים דְּלָא כְרִבִּי. דְּתַנֵּי. רִבִּי

אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי. אַף מִשֶּׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ אֵין נְסָכִים קְרִיבִין אֶלָּא מִבִּפְנִים. מַה טַּעַם. בַּקּוֹדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיי. אֵין כָּתוּב בְּלֹא תַעֲשֶׂה אֶלָּא מִבִּפְנִים. מְנַיִין מִבַּחוּץ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מְנַיִין לַשּׁוֹחֵט לַפֶּסַח וּלְיָחִיד וּלְבָמַת יָחִיד וּלְבָמַת צִיבּוּר בַּשָּׁעַת אִיסּוּר בָּמָה שֶׁהוּא עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא תוּכַל לִזְבּוֹחַ אֶת הַפֶּסַח בְּאַחַת. עָנוּשׁ כָּרֵת וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּשׁוֹחֵט מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעֲלָן שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ בִּשְׁעַת הֵיתֵר בָּמָה. וְלָמָּה הוּא אוֹמֵר בִּשְׁעַת אִיסּוּר בָּמָה. בִּשְׁעַת אִיסּוּר בָּמָתוֹ. וְלָמָּה לִי שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ. שֶׁלֹּא תֹאמַר. שְׁלָמִים הֵן וְהֵן כְּשֵׁירִין. וְעוֹד מִן הָדָא. יָכוֹל אִם שְׁחָטוֹ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעֲלָן יְהֵא כָּשֵׁר. מָה אִית לָךְ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת (וּלְמַעֲלָן יְהֵא כָּשֵׁר) [וּלְמַטָּן יְהֵא פָסוּל]. לֹא. שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא אָמְרָה. שְׁלָמִים הַבָּאִין מַחְמַת פֶּסַח כְּשֵׁירִים בַּבָּמָה. עוֹלָה הַבָּאָה מַחְמַת אָשָׁם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מָהוּ שֶׁתְּהֵא כְשֵׁירָה בַּבָּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא נִידָּר וְנִידָּב קָרֵב בַּבָּמָה. וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא נִידָּר וְלֹא נִידָּב אֵינוֹ קָרֵב בַּבָּמָה.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. אֵין הַבָּמָה נִיתֶּרֶת אֶלָּא בִּנְבִיא. מַה טַּעַם. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיךָ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה. כִּי אִם בַּמָּקוֹם וגו׳. וְאֵלְיָהוּ מַקְרִיב בִּשְׁעַת אִיסּוּר הָבָמוֹת. אָמַר רִבִּי שְׁמְלַאי. דִּבֵּירָא אָמַר לֵיהּ. וּבְדָבָרְךָ עָשִׂיתִי. וּבְדִיבּוּרְךָ עָשִׂיתִי.

יב משנה: אֵין בֵּין שִׁילֹה לִירוּשָׁלַיִם אֶלָּא שֶׁבְּשִׁילֹה אוֹכְלִין קָדָשִׁים קַלִּין וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּכָל הָרוֹאֶה וּבִירוּשָׁלַיִם לִפְנִים מִן הַחוֹמָה. וְכָאן וְכָאן קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קְדוּשַׁת שִׁילֹה. יֵשׁ אַחֲרֶיהָ הֵיתֵר וּקְדוּשַׁת יְרוּשָׁלַיִם אֵין אַחֲרֶיהָ הֵיתֵר׃

הלכה: רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַרְיָה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל. אֵין לִי אֶלָּא הַר עֵיבָל. שִׁילוֹ מְנַיִין. וַיַּקְהֵל שְׁמוּאֵל כָּל הָעָם אֶחָד וַיַּעֲלֵהוּ עוֹלָה כָּלִיל לַיי. אָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא. שֶׁלֹּשׁ עֲבֵירוֹת הוּתְּרוּ בְשִׁייוֹ שֶׁלִּשְׁמוּאֵל. הוּא (ועירו) [וְעוֹרוֹ] וּמְחוּפְּרוֹ זְמַן וְלִוּי הָיָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אֵין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא. שֶׁבַע עֲבֵירוֹת הוּתְּרוּ בְּפָרוֹ שֶׁלְּגִדְעוֹן. אֲבָנִים פְּסוּלוֹת וַעֲצֵי אֲשֵׁירָה וּמוּקְצֶה וְנֶעֱבָד וְלִילָה וְזָר וְאִיסּוּר בָּמָה. מָאן דְּבָעֵי יִשְׁמְעִינָהּ טַבָּאוּת מִן הַהִיא דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. וּתְשׁוּבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפָט אֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיי. כָּתוּב וַיֶּרֶם הַטַּבָּח אֶת הַשּׁוֹק וְהָעֶלְיָה וַיָּשֶׂם לִפְנֵי שָׁאוּל וגו׳. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אָמַר. שֵׁקָא וְשׁוֹפָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. שֵׁקָא וְאַלְיָה. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. חֲזֶה וְשׁוֹק. דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר. חֲזֶה וְשׁוֹק לַכֹּהֲנִים בְּבָמָה גְדוֹלָה וְלַבַּעֲלִים בְּבָמָה קְטַנָּה. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. עוֹר הָעוֹלָה לַכֹּהֲנִים בְּבָמָה גְדוֹלָה וְלַבַּעֲלִים בְּבָמָה קְטַנָּה. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. תְּרוּמַת תּוֹדָה לַכֹּהֲנִים בְּבָמָה גְדוֹלָה וְלַבַּעֲלִים בְּבָמָה קְטַנָּה. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. הַלַּיְלָה מָהוּ שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר בַּבָּמָה. הָתִיב רִבִּי לָעְזָר. וְהָכְתִיב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פּוּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וגו׳. וּכְתִיב וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם חוֹטְאִים לַיהוָה לֶאֱכוֹל עַל הַדָּם וגו׳. הָא כֵיצַד. הַלַּיְלָה לַחוּלִין וְהַיּוֹם לַמּוּקְדָּשִׁין. כַּד שְׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רִבִּי לָעְזָר.

רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי אֵילְעַאי. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר. וַיִּשְׁט מִשְׁכַּן שִׁילֹה. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר וַתִּבְיאֵהוּ בֵּית יי שִׁלֹה. הָא כֵיצַד. בַּיִת שֶׁלְּאֲבָנִים מִלְמַטָּן וִירִיעוֹת מִלְמַעֲלָן. וְהֵיא הָיְתָה מְנוּחָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. וּבִלְבַד עֲשָׂרָה טְפָחִים כְּבִנְיַין הַבַּיִת. וְהָא תַנֵּי. כְּשֵׁם שֶׁהָיָה אוֹהֶל מוֹעֵד נָטוּי כָּךְ אוֹהֶל שֶׁבְּשִׁילֹה נָטוּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. קַרְסָיו קַרְשָׁיו בְּרִיחָיו וַעֲמוּדָיו. וְהָיוּ הַקְּרָסִים נִרְאִין מִתּוֹכוֹ כְּכוֹכָבִים בָּרָקִיעַ.

רִבִּי חִייָה רַבָּה אָמַר לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִבִּי. אֲנִי שָׁמַעְתִּי מֵאֲבִיךָ שֶׁכָּל חוּפּוֹת [שֶׁהָיוּ] לָא הָיוּ אֶלָּא בְּתוֹךְ חֶלְקוֹ שֶׁלְּבִנְיָמִין. מַה טַּעֲמָא. וּבֵין כְּתֵיפָיו שָׁכֵן. וְהָא כְתִיב וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל יוֹסֵף וּבְשֵׁבֶט אֶפְרַיִם לֹא בָחָר. וַיִּבְחַר בְּשֵׁבֶט יְהוּדָה. וְכִי בִיהוּדָה בָחַר. אֶלָּא בְּחִירָה וּבְחִירָה. מַה בְחִירָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בִּנְיָמִן בִּכְלָל. אַף בְּחִירָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בִּנְיָמִן בִּכְלָל. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וּרְצוֹן שׁוֹכְנִי סְנֶה. קָדָשִׁים הַמְרַצִּין נֶאֱכָלִין בְּחֶלְקוֹ שֶׁלְיוֹסֵף. אָמַר רִבִּי אֶבְדַּוּמָא דְּצִיפּוֹרִין. כְּרֹאשׁ תּוֹר הָיָה נִכְנָס מִתּוֹךְ חֶלְקוֹ שֶׁלְיוֹסֵף לְתוֹךְ חֶלְקוֹ שֶׁלְבִּנְיָמִן וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ נָתוּן עָלָיו. מַה טַּעַם. וְנָסַב הַגְּבוּל מִזָּרְחָה תַּאֲנַת שִׁילֹה. עַד אַיסְכּוּפְיָה דְּשִׁילֹה. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וּרְצוֹן שׁוֹכְנִי סְנֶה. שֶׁשָּׁרַת שְׁכִינָה בְּסִנְאָיו שְׁלְיוֹסֵף.

רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱכְלוּ קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּכָל הָרוֹאֶה לֹא צָרַךְ הַשּׁוֹנֶה לְהַזְהִיר עַל אֲכִילָתָן אֶלָּא עַל עֲלִייָתָן. מַה טַּעַם. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיךָ. פֶּן תַּעֲלֶה עֲלִייָתֶיךָ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר מְיַישָׁא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי לָעְזָר. מָהוּ הָרוֹאֶה. שִׁילֹה אוֹ שִׁילֹה וּמִשְׁכַּן שִׁילֹה. אָמַר לֵיהּ. שִׁילֹה וּמִשְׁכַּן שִׁילֹה. כְּגוֹן הָדָא בֵּית מָעוֹן. אֶלָּא שֶׁזֶּה מַפְסִיק וְזֶה אֵינוֹ מַפְסִיק.

רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. זֶה סִימָן. כָּל זְמַן שֶׁהָאָרוֹן מִבִּפְנִים הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. יָצָא הַבָּמוֹת מוּתָּרוֹת. רִבִּי זְעוּרָא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. אֲפִילוּ לְשָׁעָה. כְּגוֹן הַהוּא דְּעֵילִי. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שָׁם שָׁם. מַה שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. אַף שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מֶעֱתָּה אִם אֵין אָרוֹן אֵין פֶּסַח. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. אַזְכָּרָה אַזְכָּרָה. מַה אַזְכָּרָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. אַף אַזְכָּרָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. וְכֵן הָיָה רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן. נִיחָה כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה גְדוֹלָה. אֵין חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה קְטַנָּה. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. אַף הַצִּיבּוּר אֵינוֹ מֵבִיא אֶלָּא מַה שֶׁקָּבַע עָלָיו הַכָּתוּב. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. מִשֶּׁנִּקְבַּע מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עוֹד לֹא פָסַק.

מְנַיִין שֶׁהַכֹּהֲנִים יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן בַּהַלָּה וּבַתְּרוּמָה וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי בַּפֶּסַח. תַּלְמוּד לוֹמַר תֹּאכְלוּ מַצּוֹת. רִיבָּה. יָכוֹל יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָן בַּבִּיכּוּרִים.

תַּלְמוּד לוֹמַר בְּכֹל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ מַצּוֹת. מַצָּה הַנֶּאֱכֶלֶת בְּכָל מוֹשָׁב. יָצְאוּ בִּיכּוּרִים שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין בְּכָל מוֹשָׁב. הָתִיבוּן. הֲרֵי מַעֲשֵׂר שֵׁינִי הֲרֵי הוּא נֶאֱכָל בְּכָל מוֹשָׁב. רָאוּי הוּא לְהִיפָּדוֹת וּלְהֵיאָכֵל בְּכָל מוֹשָׁב. רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵי. מֵעַתָּה הַלָּקוּחַ מֵעַשֵּׂר שֵׁינִי טָמֵא כְּרִבִּי יְהוּדָה. הוֹאִיל וְאֵינוֹ רָאוּי לְהִיפָּדוֹת וּלְהֵיאָכֵל בְּכָל מוֹשָׁב אֵין יוֹצְאִין בּוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. [מֵעַתָּה] חַלַּת עִיסַּת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּירוּשָׁלַם. הוֹאִיל וְאֵינָהּ רָאוּיָה לְהִיפָּדוֹת וּלְהֵיאָכֵל בְּכָל מוֹשָׁב אֵין יוֹצְאִין בָּהּ.

יָכוֹל יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָן בַּחַלּוֹת תּוֹדָה וּבִרְקִיקֵי נָזִיר. תַּלְמוּד לוֹמַר שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ. מַצָּה הַנֶּאֱכֶלֶת כָּל שִׁבְעָה. יָצְאוּ חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין כָּל שִׁבְעָה. רִבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מִמַּה שֶּׁנֶּאֱכְלוּ חַלּוֹת תּוֹדָה (וּשְׁעִירֵי) [וּרְקִיקֵי] נָזִיר בְּכָל עֲרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא צָרַךְ הַשּׁוֹנֶה לְהוֹצִיאָן מִמּוֹשָׁב. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁנֶּאֱכְלוּ חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר בְּכָל עֲרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא צָרַךְ הַשּׁוֹנֶה לְהוֹצִיאָן מִמּוֹשָׁב. נִיחָה חַלּוֹת תּוֹדָה. רְקִיקֵי נָזִיר. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן נְזִירוּת חוֹבָה הִיא. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. תִּיפְתָּר שֶׁקָּרְבָה חַטָּאתוֹ בְּשִׁילֹה. עוֹלָתוֹ וּשְׁלָמָיו בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן. רִבִּי חֲנַנְיָה רִבִּי עֻזְרָה בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵה. שַׁלְמֵי חֲגִיגָה הַבָּאִים בְּבָמָה כְּשִׁירִים אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבַּעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה. אֶלָּא כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה גְּדוֹלָה. אֵין חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה קְטַנָּה. לֹא אַתְיָא אֶלָּא כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. מִכֵּינָן שֶׁנִּזְרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים הוּתַּר הַנָּזִיר בַּיַּיִן וְלִיטַמֵּא לַמֵּתִים.

אִית תַּנֵּי תַנֵּי. מְנוּחָה זוֹ שִׁילֹה. נַחֲלָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. מְנוּחָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. נַחֲלָה זוֹ שִׁילֹה. מָאן דְּאָמַר. מְנוּחָה זוֹ שִׁילֹה. כִּי לֹא בָאתֶם עַד עָתָּה אֶל הַמְּנוּחָה. נַחֲלָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. הַעֲיט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי. מָאן דְּאָמַר. נַחֲלָה זוֹ שִׁילֹה. הָיְתָה לִי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַיָּעַר. מְנוּחָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. זֹאת מְנוּחָתִי עֲדֵי עַד וגו׳. לְאֶחָד שֶׁעָשָׂה לוֹ חֲבִילָה וְהָיָה נִינַח בָּהּ. כָּךְ בְּאוֹהֶל מוֹעֵד נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. בַּגִּלְגַּל הוּתְּרוּ הַבָּמוֹת. בְּשִׁילֹה נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן הוּתְּרוּ הַבָּמוֹת. בִּירוּשָׁלַם נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. לַמֶּלֶךְ שֶׁאָמַר לְעַבְדּוֹ. אֶל תִּשְׁתֶּה יַיִן לֹא מִטִּבְרְיָא וְלֹא מִקֵּיסָרִין וְלֹא מִצִּיפּוֹרִין. הָא בֵּינְתַיִים מוּתָּר. כָּךְ בְּאוֹהֶל מוֹעֵד עָשׂוּ אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת. בַּגִּלְגַּל עָשׂוּ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. שֶׁבַע שֶׁכִּיבְּשׁוּ וְשֶׁבַע שֶׁחִילְקוּ. בְּשִׁילֹה עָשׂוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְתֵשַׁע. בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן עָשׂוּ חֲמִשִּׁים וְשֶׁבַע. שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה בְּנוֹב וְאַרְבָּעִים וְאַרְבַּע בְּגִבְעוֹן. וּבִירוּשָׁלַם עָשׂוּ בְּבִנְיָן הָרִאשׁוֹן אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשֶׂר וּבִבְנְיָן הָאַחֲרוֹן אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים. לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן.

פרק ב

א משנה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא. קְרָאָהּ עַל פֶּה קְרָאָהּ תַּרְגּוּם בְּכָל לָשׁוֹן לֹא יָצָא. אֲבָל קוֹרִין אוֹתָהּ לַלּוֹעֲזוֹת בְּלַעַז. וְהַלּוֹעֵז שֶׁשָּׁמַע אַשּׁוּרִית יָצָא:

הלכה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. קְרָאָהּ עַל פֶּה לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. קְרָאָהּ תַּרְגּוּם לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. בְּכָל לָשׁוֹן לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם.

רִבִּי יוֹנָה אָמַר. תַּנָּה נַחְמָן בַּר אָדָא. רִבִּי יוֹסֵה אָמַר. תַּנָּה נַחְמָן סַבָּא. וְהָיוּ. כְּדֶרֶךְ הֲוָיְתָן יְהִיוּ. תַּנֵּי. אַף בְּהַלֵּל וּבְקְרִיַת שְׁמַע הַמְּגִילָּה כֵּן. נִיחָא בְקְרִיאַת הַמְּגִילָּה דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. בְּרֹם בְּהַלֵּילָא. בְּגִין דִּכְתִיב מִמְּזָרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהוּלָּל שֵׁם יי. מְהוּלָּל שֵׁם יי מִמְּזָרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ. מָה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. אָמַר רִבִּי אָבוּן. עוֹד הִיא אֲמוּרָה עַל סֵדֶר. בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לְשֶׁעָבַר. לֹא לָנוּ יי לֹא לָנוּ לַדּוֹרוֹת הַלָּלוּ. אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יי לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ. אִסְרוּ חַג בַּעֲבוֹתִים לִימוֹת גּוֹג וּמָגוֹג. אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ לְעָתִיד לָבוֹא.

רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי אָחָא רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהִיא שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה בְלַעַז. מָה אֲנָן קַיָּמִין. אִם בְּשֶׁהָיְתָה כְתוּבָה אַשּׁוּרִית וְתִירְגְּמָהּ בְּלַעַז. הָדָא דְתַנִּינָן בְּכָל לָשׁוֹן. אִם בְּשֶׁהָיְתָה כְתוּבָה בְלַעַז וְתִירְגְּמָהּ אַשּׁוּרִית. הָדָא הִיא דְתַנֵּי. מַה בֵּין סְפָרִים לִמְגִילַּת אֶסְתֵּר. אֶלָּא שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בְּכָל לָשׁוֹן וּמְגִילַּת אֶסְתֵּר אֵינָהּ נִכְתֶּבֶת אֶלָּא אַשּׁוּרִית. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר סוּסַרְטַי. תִּיפְתָּר שֶׁהָיְתָה כְתוּבָה גִּינְגְּטוֹן. תַּנֵּי שְׁמוּאֵל. טָעָה וְהִשְׁמִיט פָּסוּק אֶחָד וְתִירְגְּמוֹ הַמְתַרְגֵּם יָצָא. אֲנָן אָמְרִין. בְּכָל לָשׁוֹן לֹא יָצָא. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. שְׁמוּאֵל אָמַר. הָיְתָה כְתוּבָה כֵּהִילְכָתָהּ הַלַּעוּז יוֹצֵא בָהּ בְּלַעַז. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. יוֹדֵעַ אַשּׁוּרִית וְיוֹדֵעַ לַעַז יוֹצֵא בָהּ [בְּלַעַז ו]אַשּׁוּרִית. בְּלַעַז יוֹצֵא בָהּ בְּלַעַז. יוֹדֵעַ אַשּׁוּרִית וְיוֹדֵעַ לַעַז מָהוּ שֶׁיּוֹצִיא יְדֵי אֲחֵרִים בְּלַעַז. יֵיבָא כְהָדָא. כָּל שֶׁאֵינוֹ חַייָב בְּדָבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

ב משנה: קְרָאָהּ סִירוּגִין נִתְעַמְגֵּם יָצָא. הָיָה כּוֹתְבָהּ דּוֹרְשָׁהּ וּמַגִּיהָהּ אִם כְּיוֹן לִבּוֹ יָצָא. וְאִם לָאו לֹא יָצָא. הָיְתָה כְתוּבָה בַּסַּם וּבַסִּיקְרָא וּבַקּוֹמוֹס וּבַקַּנְקַנְתּוֹם עַל הַנְּיָיר וְעַל הַדִּיפְתְּרָא לֹא יָצָא עַד שֶׁתְּהֵא כְתוּבָה אַשּׁוּרִית עַל הַסַּפָּר בַּדְיוֹ:

הלכה: תַּנֵּי. סִירוּגִים יָצָא. סִירוּסִים לֹא יָצָא. סִירוּגִין קִיטוּעִין. סִירוּסִין חַד פָּרָה חַד.

אמַר רִבִּי חַגַּי. סֵירוּגִים וַחֲלוּגְלוּגוֹת וּמִי גָדוֹל בְּחָכְמָה אוֹ בַּשָּׁנִים אִיצְרָכַת לַחֲבֵרָיָיא. אָמְרוּן. נִיסּוֹק נִישְׁאוֹל לְבֵית רִבִּי. סַלְקוֹן מִישְׁאוֹל וְאָמְרוּן. יָצָאת שִׁפְחָה מִשֶּׁלְבֵּית רִבִּי. אָמְרָת לָהֶם. הִיכָּנְסוּ לִשְׁנַיִם. אָמְרוּן. יֵיעוֹל פַּלָּן קָמַי. יֵיעוֹל פַּלָּן קָמַי. שָׁרוֹן עָלִין קִטְעִין קִטְעִין. אָמְרָה לָהֶם. לָמָּה אַתֶּם נִכְנָסִין סֵירוּגִין סֵירוּגִין. חַד רִבִּי הֲוָה טָעִין פַּרְחִינִין וְנָפְלוּן מִינֵּיהּ. אָמְרָה לֵיהּ. רִבִּי. נִתְפַּזְרוּ חֲלוּגְלוּגֶיךָ. אָמְרָה לָהּ. אֲתָיָיא מְטַאטֵא. וְאַייְתַת אַלְבִּינָה.

רִבִּי מָנָא אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה שֶׁאָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי. הִפְסִיק בָּהּ כְּדֵי לִקְרוֹת אֶת כּוּלָּהּ לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. רִבִּי בָּא רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי מָנָא שֶׁאָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יְהוּדָה שֶׁאָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יוֹסֵי הַגָּלִילִי. הִפְסִיק בָּהּ. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק. אַף בַּהַלֵּל וּבַמְּגִילָּה כֵּן. אָבָא בַּר חוּנָא וְרַב חִסְדָּא הֲווֹן יָתְבִין אָמְרִין. אַף בְּתִקִיעוֹת כֵּן. סַלְקוֹן לְבֵית רִבִּי וּשְׁמָעוּן רַב חוּנָה בְשֵׁם רַב. אֲפִילּוּ שְׁמָעָן עַד תֵּשַׁע שָׁעוֹת יָצָא. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. עַד דַּאֲנָא תַמָּן אִיצְרַכַת לִי. סָלְקִית לָהָכָא שְׁמָעִית דְּאָמַר רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ שְׁמָעָן כָּל הַיּוֹם יָצָא וְהוּא שֶׁשְּׁמָעָן עַל סֶדֶר. רִבִּי יוֹסֵה בָעֵי. הָיָה זֶה צָרִיךְ לִפְשׁוּטָה רִאשׁוֹנָה וְזֶה צָרִיךְ לִפְשׁוּטָה אַחֲרוֹנָה. תִּקִיעָה אַחַת מוֹצִיאָה יְדֵי שְׁנֵיהֶן. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָעֵי. כְּגוֹן קְרִית שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ. הִיא וְלֹא בִרְכוֹתֶיהָ. בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא. הִפְסִיק שְׁלִישָׁהּ וְחָזַר וְהִפְסִיק שְׁלִישָׁהּ. וּבְקוֹרֵא מְשַׁעֲרִים וְבְכָל אָדָם מְשַׁעֲרִים. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. לֹא מִסְתַּבְּרָא בַּקּוֹרֵא.

מְנַשָּׁה הֲוָה יְתִיב קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה וְאִינַמְנַם. אָמַר לֵיהּ. חֲזוֹר לָךְ דְּלָא כָוְונִית.

הָיָה כּוֹתְבָהּ. הָדָא אָמְרָה שֶׁהוּא מוּתָּר בַּעֲשִׂיַּית מְלָאכָה. נֹאמַר. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בַּכַּרְכִים. וְדוֹרְשָׁהּ. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַפְלִיג עַצְמוֹ לְעִינְיָינוֹת אֲחֵרִים. וּמַגִּיהָהּ. תַּנֵּי. אֵין מְדַקְדְּקִין בָּטָעִיּוֹתֶיהָ. רִבִּי יִצְחָק בַּר אַבָּא בַּר מְחַסְיָה וְרַב חֲנַנְאֵל הֲווֹן יְתִיבִין קוֹמֵי רַב. חַד אָמַר יְהוּדִים. וְחַד אָמַר יְהוּדִיִּים. וְלֹא חָזַר חַד מִינְּהוֹן. רִבִּי יוֹחָנָן הֲוָה קָרֵי כּוּלָּהּ יְהוּדִים. רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר סֵפֶר. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר אִיגֶּרֶת. הָא כֵיצַד. קַל הִיקִילוּ בְּתִפְיָרְתָהּ. שֶׁאִם תָּפַר בָּהּ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה תַכִּים שֶׁהִיא כְשֵׁירָה.

ג משנה: בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לִכְרַךְ וּבֶן כְּרַךְ שֶׁהָלַךְ לְעִיר אִם עָתִיד לַחֲזוֹר לִמְקוֹמוֹ קוֹרֵא כִּמְקוֹמוֹ. וְאִם לָאו קוֹרֵא עִמָּהֶם.

הלכה: נִיחָא בֶּן כְּרַךְ שֶׁהָלַךְ לְעִיר שֶׁזְּמַנּוֹ מוּאֲחַר. בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לִכְרַךְ וְאֵין זְמַנּוֹ מוּקְדָּם. אָמַר רִבִּי יוּדָן. לֵית כָּאן בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לְכַרַךְ. וְתַנֵּיי דְבֵית רִבִּי כֵּן. בֶּן כַּרַךְ שֶׁהָלַךְ לְעִיר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אוֹף כָּאן בְּעָתִיד לְהִשְׁתַּקֵּעַ עִמָּהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְהוּא שֶׁיֵּצֵא קוֹדֶם לְשֶׁהָאִיר מִזְרָח. אֲבָל אִם יָצָא לְאַחַר שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח כְּבָר נִפְטָר. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב בָּעֵי. מֵעַתָּה גַּר שֶׁמֵּל לְאַחַר שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח כְּבָר נִפְטָר. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָעֵי. בֶּן עִיר שֶׁעָקַר דִּירָתוֹ לֵילֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר [נִתְחַייֵב כָּאן. וּבֶן כַּרַךְ שֶׁעָקַר דִּירָתוֹ בְלֵיל אַרְבַּע עָשָׂר] נִפְטָר מִיכָּן וּמִיכָּן.

בֶּן עִיר מָהוּ שֶׁיּוֹצִיא בֶּן כַּרַךְ יְדֵי חוֹבָתוֹ. יֵיבָא כְהָדָא. כֹּל שֶׁאֵינוֹ חַייָב בַּדָּבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. בֶּן כַּרַךְ מָהוּ שֶׁיּוֹצִיא אֶת בֶּן עִיר יְדֵי חוֹבָתוֹ. יֵיבָא כְהָדָא. כֹּל שֶׁאֵינוֹ חַייָב בַּדָּבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. אוֹ יֵיבָה כָּהִיא דְאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה בְשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. [בֶּן עִיר שֶׁ]נָּתַן דַּעְתּוֹ לַעֲקוֹר דִּירָתוֹ לֵילֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר. לֹא מַתְנִיתָא הִיא. בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ. לִכְרַךְ. מַתְנִיתָה בְּשֶׁהָיָה בַכַּרַךְ. מַה צְרִיכָה לִיהּ. בְּשֶׁהָיָה בָעִיר. אֶבָל מַפְרְשֵׁי יָמִים וְהוֹלְכֵי מִדְבָּרוֹת קוֹרִאִין כִּדְרָכָן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. אָמַר רִבִּי מָנָא. בְּעָתִיד לַחֲזוֹר לִמְקוֹמוֹ. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. עַל כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרָזִים. פָּרוּז הָיָה בְאוֹתָהּ שָׁעָה.

ד משנה: מֵאֵיכָן קוֹרֵא אָדָם אֶת הַמְּגִילָּה וְיוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כּוּלָּהּ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֵאִישׁ יְהוּדִי. וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

הלכה: מֵאֵיכָן קוֹרֵא אָדָם אֶת הַמְּגִילָּה וְיוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אֶת כּוּלָּהּ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. מֵאִישׁ יְהוּדִי. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מָאן דְּאָמַר כּוּלָּהּ. עַל כֵּן עַל כָּל דִּבְרֵי הָאִיגֶּרֶת הַזֹּאת. מָאן דְּאָמַר. מֵאִישׁ יְהוּדִי. וּמָה רָאוּ עַל כָּכָה. מָאן דְּאָמַר. מֵאַחַר. מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מָאן דְּאָמַר כּוּלָּהּ. וְכָל מַעֲשֶׂה תוֹקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ. מָאן דְּאָמַר מֵאִישׁ יְהוּדִי. וּפָרַשׁ גְּדוּלַּת מָרְדֳּכַי. וּמָאן דְּאָמַר מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תּוֹקֵף. כָּל תּוֹקֵף. אֶת כָּל תּוֹקֵף. תּוֹקֵף זֶה תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּהָמָן. כָּל תּוֹקֵף זֶה תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּמָרְדֳּכַי. אֶת כָּל תּוֹקֵף זֶה תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּאַחַשְׁוֵרוֹשׁ. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לֵוִי אוֹמֵר. מִבַּלַּיְלָה הַהוּא. מִמָּקוֹם שְׁהָיְתָה מַפַּלְתּוֹ שֶׁלְּהָמָן מִשָּׁם הָיְתָה גְדוּלָּתוֹ שֶׁלְּמָרְדֳּכַי.

רִבִּי בָּא רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי מֵאִיר דְּהוּא אָמַר. כּוּלָּהּ. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּעֵירוּבִין וּבְתַעֲנִית צִיבּוּר נָהֲגוּ הַכֹּל כְּרִבִּי מֵאִיר . רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף בִּמְגִילַּת אֶסְתֵּר נָהֲגוּ הַכֹּל כְּרִבִּי מֵאִיר.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב מַתָּנָה יוֹסֵי בַּר מָנִישָׁא בְשֵׁם רַב. בֵּין כְּמָאן דְּאָמַר. כּוּלָּהּ. בֵּין כְּמָאן דְּאָמַר. מֵאִישׁ יְהוּדִי. בֵּין כְּמָאן דְּאָמַר. מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וּבִלְבַד מִסֵּפֶר שָׁלֵם. רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב מַתָּנָה יוֹסֵי בַּר מָנִישָׁא בְשֵׁם רַב. אִם הָיְתָה כְתוּבָה חוּמָשִׁין אֵין קוֹרִאִין בָּהּ בָּרַבִּים. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָא. מִפְּנֵי הַהֶדְיוֹטוֹת. עוֹלָא בִּירִיָּיה רִבִּי לָעְזָר בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. רָגִיל צָרִיךְ לִקְרוֹתָהּ בַּלַּיְלָה וּלְשַׁנּוֹתָהּ בַּיּוֹם. חֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. לְשַׁנּוֹת מִשְׁנָתָהּ. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי בַּבְלָיָיה. לְשַׁנּוֹת קְרִיָּיתָהּ.

רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי חֶלְבּוֹ עוּלָּא בִּירִיָּה רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהֵיעָשׂוֹת רֹאשׁ חוֹלָה לַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבוֹא. מַה טַּעַם. שִׂיתוּ לִיבְּכֶם לְחֵילָה. לְחוֹלָה כְתִיב. וְהַצַּדִּיקִים מַרְאִין אוֹתוֹ בְּאָצְבַּע וְאוֹמְרִים. כִּי זֶה אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַלמוּת. [בַּזְרִיזוּת]. עַלמוּת. כְּאִילֵּין עֲלָמוֹת. תִּירְגֵּם עֲקִילַס. אַתָּא נַסְיָא. עוֹלָם שֶׁאֵין בּוֹ מָוֶת. וְהַצַּדִּיקִים מַרְאִין אוֹתוֹ בְּאָצְבַּע וְאוֹמְרִים. כִּי זֶה אֱלֹהֵים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַלמוּת. הוּא יְנַהֲגֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. הוּא יְנַהֲגֵנוּ לְעָתִיד לָבוֹא.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חָמָא בַּר גּוּרְיָא בְּשֵׁם רַב חָמָא בַּר עוּקְבָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה. מִיכָּן לְמִשְׁמְרוֹת כְּהוּנָּה וּלְוִיָּה שֶׁיְּהוּ בְטֵילִין. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. מִיכָּן לְבֵית הַוּוֹעַד שֶׁיְּהֵא בָטֵל. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם. מִיכָּן שֶׁקִּבְּעוּ לָהּ חֲכָמִים מַסֶּכֶת.

ה משנה: הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִקְרוֹת אֶת הַמְּגִילָּה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. רִבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בְּקָטָן. אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִילָּה וְלֹא מוֹלִין וְלֹא טוֹבְלִין וְלֹא מַזִּין. וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם לֹא תִטְבּוֹל עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה. וְכוּלָּן שֶׁעָשׂוּ מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר כָּשֵׁר:

הלכה: הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִקְרוֹת אֶת הַמְּגִילָּה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. אָמַר רַב מַתָּנָה. דִּרְבִּי יוֹסֵי הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. חֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. מַה פְלִיגִין רִבִּי יוֹסֵה וְרַבָּנָן. בִּשְׁמַע. דִּכְתִיב בָּהּ שְׁמַע. הָא שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת לֹא. מִן מַה דְרַב מַתָּנָה אָמַר. דִּרְבִּי יוֹסֵי הִיא. הָדָא אָמְרָה. הִיא שְׁמַע הִיא שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת. וּמַה טַעֲמָא דְרִבִּי יוֹסֵה. וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו. שְׁמַע אָזְנֶיךָ מַה שֶּׁפִּיךָ מְדַבֵּר. רַב חִסְדָּא אָמַר. לֵית כָּאן חֵרֵשׁ. בְּאַשְׁגָּרַת לָשׁוֹן הִיא מַתְנִיתָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִסְתַּבְּרָא יוֹדֶה רַב חִסְדָּא בִּתְרוּמוֹת דְּהִיא דְרִבִּי יוֹסֵי. אֲתָא רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. דְּרִבִּי יוֹסֵה הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. עַל כּוֹרְחָךְ אַתְּ אָמַר דְּהִיא דְרִבִּי יוֹסֵה. דְּתַנִּינָן חֲמִשְׁתֵּי קְדָמְיָתָא וְלָא תַנִּינָתָהּ עִמָּהוֹן. אִם מִשֵּׁם שֶׁאֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. דְּתַנִּינָן חֲמִשְׁתֵּי אַחֲרְיָתָא וְלָא תַנִּינָתָהּ עִמָּהוֹן. הֲוֵי סוֹפָהּ מֵימַר. דְּרִבִּי יוֹסֵה הִיא.

רִבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בְּקָטָן. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. קָטָן הָיִיתִי וּקְרִיתִיהָ לִפְנֵי רִבִּי טַרְפוֹן בְּלוֹד. אָמְרוּ לוֹ. קָטָן הָיִיתָה וְאֵין עֵידוּת לְקָטָן. אָמַר רִבִּי. מַעֲשֶׂה שֶׁקְּרִיתִיהָ לִפְנֵי רִבִּי יוּדָה בְּאוּשָׁה. אָמְרוּ לוֹ. אֵין זוּ רְאָיָה. הוּא שֶׁהוּא מַתִּיר. מִיכָּן וָהֵילַךְ נָהֲגוּ הָרַבִּים לִקְרוֹתָהּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. בַּר קַפָּרָא אָמַר. צָרִיךְ לִקְרוֹתָהּ לִפְנֵי נָשִׁים וְלִפְנֵי קְטַנִּים שֶׁאַף אוֹתָם הָיוּ (בַּמִּסְפָּק) [בַּסָּפָק]. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי עֲבַד כֵּן. מְכַנֵּשׁ בָּנוֹי וּבְנֵי בֵייתֵיהּ וְקָרֵי לָהּ קוֹמֵיהוֹן.

אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִילָּה עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה. דִּכְתִיב בַּיּוֹם אֲשֶׁר סִיבְּרוּ אוֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם.

וְלֹא מוֹלִים. דִּכְתִיב וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ.

וְלֹא טוֹבְלִין. דִּכְתִיב וְהִזָּה וְטָבַל. מַה הַזָּיָיה בַיּוֹם. אַף טְבִילָה בַיּוֹם. מְנַיִין שֶׁהַהַזָּיָה בַיּוֹם. דִּכְתִיב וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. כָּל מְחוּיְבֵי טְבִילוֹת טוֹבְלִין כְּדַרְכָּן בַּיּוֹם חוּץ מִן הַנִּידָּה וְיוֹלֶדֶת שֶׁאֵינָן טוֹבְלוֹת אֶלָּא בַלַּיְלָה. נִידָּה שֶׁעִיבֵּר זְמַנָּהּ טוֹבֶלֶת בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה. דְּרָשָׁהּ רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא לְצוֹרְיָא. נִידָּה שֶׁעִיבֵּר זְמַנָּהּ טוֹבֶלֶת בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה. תַּמָּן אָמְרִין. אֲפִילּוּ עִיבֵּר זְמַנָּהּ לֹא. מִפְּנֵי חֲמוֹתָהּ מִפְּנֵי כַלָּתָהּ. אִשָּׁה אַחַת מִשֻּׁלְבֵּית רַבּוֹתֵינוּ רָאוּ אוֹתָהּ טוֹבֶלֶת כְּדַרְכָּהּ בַּיּוֹם. נֹאמַר. מְעוֹבֶרֶת זְמַן הֲוָוֹת.

נִידָּה שֶׁנֶּאֶנְסָה וְטָבְלָה. רִבִּי שַׁמַּי בְּשֵׁם רַב. טְהוֹרָה לְבֵיתָהּ וּטְמֵיאָה לְטַהֲרוֹת. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. טְמֵיאָה בֵין לְבֵיתָהּ בֵּין לְטַהֲרוֹת. מַה טַּעַם. וְכוּבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר. מַה הָרִאשׁוֹנָה לַדַּעַת אַף הַשְּׁנִיָּיה לַדַּעַת. מְנַיִין שֶׁהָרִאשׁוֹנָה לַדַּעַת. וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ. לַדַּעַת. וַאֲנָן חַמְיֵי רַבָּנָן מְקַדְּמִין לְעִיבּוּרָהּ. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. מִצְוָה לְהַקְדִּים כְּדֵי לְזָרֵז בַּמִּצְוֹת.

ו משנה: כָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר לִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה וְלִקְרִיאַת הַהַלֵּל וְלִתְקִיעַת שׁוֹפָר וְלִנְטִילַת לוּלָב וְלִתְפִילַּת הַמּוּסָפִין וְלַמּוּסָפִין לְיוֹמוֹ וּלְיוֹמוֹ פָּרִים וּלְיוֹמוֹ מַעֲשֵׂר וּלְיוֹמוֹ יוֹם הַכִּפּוּרִים. לִסְמִיכָה לִשְׁחִיטָה לִתְנוּפָה וּלְהָגָּשָׁה לִקְמִיצָה לְהַקְטָרָה לִמְלִיקָה לְקַבָּלָה לְהַזָּיָיה וּלְהַשְׁקָיַית סוֹטָה וְלַעֲרֵיפַת הָעֶגְלָה וּלְטַהֲרַת הַמְּצוֹרָע:

הלכה: כָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר לִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה. דִּכְתִיב בַּיּוֹם אֲשֶׁר שָׁבְּרוּ אוֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם. לִקְרִיאַת הַהַלֵּל. דִּכְתִיב זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יי נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ. לִתְקִיעַת שׁוֹפָר. דִּכְתִיב יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם. לִנְטִילַת לוּלָב דִּכְתִיב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן. לִתְפִילַּת הַמּוּסָפִין וְלַמּוּסָפִין. דִּכְתִיב בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו׳.

לִסְמִיכָה לִשְׁחִיטָה לִתְנוּפָה לְהָגָּשָׁה לִקְמִיצָה לְהַקְטָרָה לִמְלִיקָה לְקַבָּלָה לְהַזָּיָיה. דִּכְתִיב בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ז משנה: כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר לִקְצִירַת הָעוֹמֶר לְהַקְטֵר חֲלָבִים וְאֵיבָרִים. זֶה הַכְּלָל דָּבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ בַּיּוֹם כָּשֵׁר כָּל הַיּוֹם. וּשְׁמִצְוָותוֹ בַּלַּיְלָה כָּשֵׁר כָּל הַלַּיְלָה:

הלכה: כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר לִקְצִירַת הָעוֹמֶר. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּרְבִּי אֶלְעָזָר בַּרְבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. דִּרְבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. מְהָחֵל לִקְצוֹר תָּחֵל לִסְפּוֹר. מֵעַתָּה יֵצֵא לוֹ חוּץ לִתְחוּם כֵּינָן שֶׁחֲשֵׁיכָה יַתְחִיל לִקְצוֹר. אִיפְשַׁר לוֹ לְכַוָּוין. לְפִיכָךְ כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר.

הָיָה מַקְרִיב מִנְחַת הָעוֹמֶר וְנִיטְמֵאת בְּיָדוֹ. אוֹמֵר וּמְבִיאִין לוֹ אֲחֶרֶת. וְאִם לָאו אוֹמְרִים לוֹ. הֲוֵי פִּיקֵּחַ וּשְׁתוֹק. הֲוֵי פִּיקֵּחַ וּשְׁתוֹק. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי

שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. לְעוֹלָם אוֹמְרִים לוֹ. חֲזִי פִּיקֵחַ וּשְׁתוֹק. שֶׁאֵין עוֹמֵד שֶׁנִּקְצַר שֶׁלֹּא לְמִצְוָתוֹ כָּשֵׁר. סָבַר רִבִּי לְעָזָר בִּירִבִּי שִׁמְעוֹן. שֶׁאֵין הָעוֹמֵר בָּא מִן הָעֲלָיָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אַתְיָא דְּרִבִּי לְעָזָר בְּרִבִּי שִׁמְעוֹן כְּשִׁיטַּת רִבִּי עֲקִיבָה רַבּוֹ שֶׁלְּאֲבִיו. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת. וְכָל מְלָאכָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהֵיעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת. וְהָא תַנִּינָן. מַעֲשֶׂה שֶׁעָבְרוּ יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים זוּג וְעִיכְּבָן רִבִּי עֲקִיבָה בְּלוּד. מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ אַרְבָּעִים זוּג. אֲבָל אִם הָיָה זוּג אֶחָד לֹא הָיָה מְעַכְּבוֹ.

קְצִירַת הַיּוֹם מָה אַתְּ עָבַד לָהּ. כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה אוֹ כְּבָא מִן הָעֲלָיָה. אֵין תֵּימַר. כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. אַשְׁכַּחַת אֲמַר. הָדָא פַלְגּוּ בֵּין רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנִן. דְּרַבָּנִן אָמְרֵי. קְצִירַת הַיּוֹם כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. וְרִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵין קְצִירַת הַיּוֹם כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. הַבָּא מִן הָעֲלָיָה כָּשֵׁר. וְרִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַבָּא מִן הָעֲלָיָה פָּסוּל.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. קְצִירַת הָעוֹמֶר מָהוּ שֶׁיִּדְחֶה אֶת הַשַּׁבָּת בַּיּוֹם. הָתִיב רִבִּי אַבָּיי. וְהָתַנִּינָן. מִצְוָתוֹ לִקְצוֹר בַּלַּיְלָה. נִקְצַר בַּיּוֹם כָּשֵׁר וְדוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. וְלֹא קִבְּלֵיהּ. אָמַר רִבִּי אָחָא. חָזַר בֵּיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִן הָדָא. כֵּינִי שֶׁחַשִּׁיכָה אָמַר לָהֶן. בָּא הַשֶּׁמֶשׁ. אוֹמְרִים הֵין. בָּא הַשֶּׁמֶשׁ. אוֹמְרִים הֵין. מַה אֲנָן קַיָּימִין. אִם לַלַּיְלָה. כְּבָר הוּא אָמוּר. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָין לַלַּיְלָה תְּנֵיהוּ לַיּוֹם. דְּבָר שֶׁהוּא דוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת בַּיּוֹם מַכְשִׁירָיו מָהוּ שֶׁיִּדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת בַּלַּיְלָה. וְהָא תַנִּינָן. הָעֲמִידוּ עוֹשֵׂי חֲבִיתִּין לַעֲשׂוֹת חֲבִיתִּין. תִּיפְתָּר בַּחוֹל. תַּנָּה רִבִּי חִיָּיה בַּר אַדָּא. זֶהוּ סֵדֶר תָּמִיד לַעֲבוֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. בֵּין בַּחוֹל בֵּין בַּשַּׁבַּת. וְהָא תַנִּינָן. קָצְרוּהוּ וּטְחָנוּהוּ בְּקוּפּוֹת וְהֵבִיאוּהוּ בָעֲזָרָה וְהָיוּ מְהַבְהֲבִין אוֹתוֹ בָּאוּר [כְּדֵי לְקַיֵּים בּוֹ מִצְוַת קָלִי.] אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִכֵּיוָן שֶׁהִתְחִיל בַּמִּצְוָה אוֹמְרִים לוֹ. מְרוֹק. הָתִיב רִבִּי יוּדָן קַפּוֹדָקָיָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁבָּא מִן הָעֲלָיָה. כֵּינִי שֶׁלֹּא הִתְחִיל בַּמִּצְוָה אֵין אוֹמְרִים לוֹ. מָרֵק. הָתִיב רִבִּי יַעֲקֹב בַּר סוֹסַי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. וְהָא תַנִּינָן. שֶׁעַל מַהֲלַךְ לַיְלָה וְיוֹם מְחַלְּלִין אֶת הַשַּׁבָּת וְיוֹצְאִין לְעִדּוּת הַחוֹדֶשׁ. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁהַיּוֹם צָרִיךְ לַלַּיְלָה וְהַלַּיְלָה צָרִיךְ לְיוֹם כְּמִי שֶׁכּוּלּוֹ יוֹם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן. וְלֹא לְמַפְרֵיעוֹ הוּא קָדֵשׁ. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא קָדֵשׁ לְמַפְרֵיעוֹ הוּא יוֹם הוּא לַיְלָה.

פרק ג

א משנה: בְּנֵי הָעִיר שֶׁמָּכְרוּ רְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר לוֹקְחִין בְּדָמָיו בֵּית הַכְּנֶסֶת. בֵּית הַכְּנֶסֶת לוֹקְחִין תֵּיבָה. תֵּיבָה לוֹקְחִין מִטְפָּחוֹת. מִטְפָּחוֹת לוֹקְחִין סְפָרִים. סְפָרִים לוֹקְחִין תּוֹרָה. אֲבָל אִם מָכְרוּ תּוֹרָה לֹא יִקְחוּ סְפָרִים. סְפָרִים לֹא יִקְחוּ מִטְפָּחוֹת. מִטְפָּחוֹת לֹא יִקְחוּ תֵּיבָה. תֵּיבָה לֹא יִקְחוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת. בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא יִקְחוּ אֶת הָרְחוֹב. וְכֵן בְּמוֹתְרֵיהֶן.

הלכה: בְּנֵי הָעִיר שֶׁמָּכְרוּ רְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי מְנַחֵם בֵּירִבִּי יוֹסֵה הִיא. דְּרִבִּי מְנַחֵם בֵּירִבִּי יוֹסֵה אָמַר. רְחוֹבָהּ שֶׁלְּעִיר יֵשׁ לָהּ קְדוּשָּׁה. שֶׁכֵּן מוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה וְקוֹרִין בּוֹ בָּרַבִּים. בְּרַם כְּרַבָּנִן. עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּהַרְחֵק אַרְבַּע אַמּוֹת.

רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חָלָף בְּשֵׁם רַב אָדָא בַּר אַחָוָה. הַמִּתְפַּלֵּל לֹא יָרוֹק עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן. וְכֵן הָרוֹקֵק אַל יִתְפַּלֵּל עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. תַּנֵּי. הַמִּתְפַּלֵּל לֹא יַטִּיל מַיִם עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. וְכֵן הַמַּטִּיל מַיִם אַל יִתְפַּלֵּל עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. לֹא סוֹף דָּבָר עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת אֶלָּא אֲפִילוּ שָׁהָא כְּדֵי הִילּוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. אִם אוֹמֵר אַתְּ. עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת יְהֵא אָסוּר. אַף אֲנִי אוֹמֵר. אַחַר בָּא וְהִיטִּיל שָׁם.

בַּייְשַׁנָּאֵי שְׁאָלוּן לְרִבִּי אִימִּי. מָהוּ לִיקַּח אֲבָנִים מִבֵּית הַכְּנֶסֶת זוֹ וְלִבְנוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲחֶרֶת. אָמַר לוֹן. אָסוּר. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. לֹא אָסַר רִבִּי אִימִּי אֶלָּא מִפְּנֵי עַגְמַת נֶפֶשׁ. רִבִּי גּוּרְיוֹן אָמַר. מוּגְדָּלָאֵיי שְׁאָלוּן לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מָהוּ לִיקַּח אֲבָנִים מֵעִיר זוֹ וְלִבְנוֹת בְּעִיר אֲחֶרֶת. אָמַר לוֹן. אָסִיר. הוֹרֵי רִבִּי אִימִּי. אֲפִילּוּ מִמְּזָרְחָהּ לְמַעֲרָבָהּ אָסוּר מִפְּנֵי חוּרְבַּן אוֹתוֹ הַמָּקוֹם. מָהוּ לִמְכּוֹר בֵּית הַכְּנֶסֶת וְלִיקַּח בֵּית הַמִּדְרָשׁ. מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרָה. שָׁרֵי. דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וַיִּשְׂרֹף אֶת בֵּית יי. זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ. זֶה פַּלָּטִין שֶׁלְּצִדְקִיָּהוּ. וְאֵת כָּל בָּתֵּי יְרוּשָׁלַם. אֵילּוּ אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת שֶׁהָיוּ בִּירוּשָׁלַם. דְּאָמַר רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת הָיוּ בִּירוּשָׁלַם וְכָל אַחַת וְאַחַת הָיָה לָהּ בֵּית סֵפֶר וּבֵית תַּלְמוּד. [בֵּית סֵפֶר] לְמִקְרָא וּבֵית תַּלְמוּד לְמִשְׁנָה. וְכוּלְּהֶם עָלָה אֶסְפַּסְיָינוּס. וְאֶת כָּל בֵּית הַגְּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ. זֶה מִדְרָשׁוֹ שֶׁלְּרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּיי. שֶׁשָּׁם הָיוּ מְתַנִּין גְּדוּלוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כְּגוֹן סַפְּרָה נָא לִי אֵת כָּל הַגְּדוֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלִישָׁע. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּיָחִיד. אֲבָל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּרַבִּים אָסוּר. אֲנִי אוֹמֵר. אֶחָד מִסּוֹף הָעוֹלָם קָנוּי בוֹ. וְהָא תַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְּרִבִּי אֶלְעָזָר בִּירִבִּי צָדוֹק שֶׁלָּקַח בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּאֶלְכְּסַנְדְּרִיִּים וְעָשָׂה בָהּ צְרָכָיו. אֲלְכְּסַנְדְּרִיִּים עָשׂוּ אוֹתָהּ מִשֶּׁלְּעַצְמָן. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁבְּנָיֶיהָ לְשֵׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהִקְדִּישָׁהּ מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קוֹנָם לְבֵית הַזֶּה שֶׁאֵינִי נִכְנָס. וְנַעֲשָׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת. הָדָא אָמְרָה. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהִקְדִּישָׁהּ קָדְשָׁה. אִימָּתַי קָדְשָׁה. מִיַּד [אוֹ] בְּשָׁעַת הַתִּשְׁמִישׁ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָעוֹשֶׂה תֵּיבָה לְשֵׁם סֵפֶר וּמִטְפָּחוֹת לְשֵׁם סֵפֶר. עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַסֵּפֶר מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הֶדְיוֹט. מִשֶּׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַסֵּפֶר אָסוּר

לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הֶדְיוֹט. [וּמַה] אִם אֵילּוּ שֶׁנַּעֲשׂוּ לְשֵׁם סֵפֶר אֵינָן קְדֵישׁוֹת אֶלָּא בִּשְׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. זוֹ שֶׁבְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר לֹא כָל שֶׁכֵּן. אֵילּוּ שֶׁעָשָׂאן לְשֵׁם חוּלִין וְהִקְדִּישָׁן מָה הֵן. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהִקְדִּישָׁהּ קָדְשָׁה. וְהָכָא עָשָׂאָם לְשֵׁם חוּלִין וְהִקְדִּישָׁן קָדַשׁ.

כְּלֵי שָׁרֵת מֵאֵימָתַי הֵם קְדֵישִׁין. מִיָּד אוֹ בִּשְׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. אֵין תֵּימַר. מִיָּד. נִיחָא. אֵין תֵּימַר. בִּשְׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁין. נִיחָא שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּבְדָם. וְשֶׁל שְׁלֹמֹה כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁין. בִּכְנִיסָתָן לָאָרֶץ הָיוּ מְפַנִּין מִתּוֹךְ שֶׁלְּמֹשֶׁה לְתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה. לֹא הָיָה שָׁם שֶׁלְּמֹשֶׁה כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁים. בָּעֲלָיְתָן מִן הַגּוֹלָה הָיוּ מְפַנִּין מִתּוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה לְתוֹךְ שֶׁלָּהֶן. לֹא הָיָה שָׁם שֶׁלִּשְׁלֹמֹה כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁים.

אֲבָנִים שֶׁחָצָן לְשֵׁם מֵת אֲסוּרוֹת בַּהֲנָיָה. לְשֵׁם חַי וּלְשֵׁם מֵת מוּתָּרוֹת בַּהֲנָיָה. הַזּוֹרֵק כְּלֵי לִפְנֵי מִיטָּתוֹ שֶׁל מֵת לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת [שֶׁלּוֹ] אָסוּר בַּהֲנָיָה. חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת מוּתָּר בַּהֲנָיָה.

כָּל כְּלֵי בֵית הַכְּנֶסֶת כְּבֵית הַכְּנֶסֶת. סַפְסָלָה וּקְלִטְירָה כְּבֵית הַכְּנֶסֶת. כִּילָה דְעַל אָרוֹנָא כְּאָרוֹנָא. רִבִּי אַבָּהוּ יְהַב גּוּלְתָּה תַּחְתּוֹי הֶהֵן בִּילָן. רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. בִּימָה וּלְוָוחִין אֵין בָּהֶן מְשׁוּם קְדוּשַׁת אָרוֹן [ן]יֵשׁ בָּהֶן מְשׁוּם קְדוּשַׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת. אינגלין אֵין בּוֹ מְשׁוּם קְדוּשַׁת אָרוֹן. יֵשׁ בּוֹ מְשׁוּם קְדוּשַׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת. רִבִּי יִרְמְיָה אָזַל לְגַוָּולוֹנָה. חַמְתּוֹן יְהֲבִין מַכּוּשָׁא בְגַו אָרוֹנָה. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי אִימִּי. אָמַר לֵיהּ. אֲנִי אוֹמֵר. לְכָךְ הִתְנוּ עָלָיו מִבַּתְּחִילָּה. רִבִּי יוֹנָה עָבַד לֵיהּ מִגְדָּל וַאֲתָנֵי עָלוֹי. עִילָיָא דְסִיפְרִין וַאֲרַעֲיָא דְמָאנִין.

מְטָפְחוֹת לוֹקְחִין סְפָרִים. אֲפִילּוּ מְטָפְחוֹת תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין לוֹקֵחַ בָּהֶן נְבִיאִים וּכְתוּבִים.

סְפָרִים לֹא יִקְחוּ מְטָפְחוֹת. אֲפִילּוּ נְבִיאִים וּכְתוּבִים [אֵינוֹ] לוֹקֵחַ בָּהֶן מְטָפְחוֹת תּוֹרָה וְחוּמָשִׁים. כּוֹרְכִים תּוֹרָה בְּמִטְפְּחוֹת תּוֹרָה. חוּמָשִׁים בְּמִטְפְּחוֹת חוּמָשִׁים. [נְבִיאִים בְּמִטְפְּחוֹת נְבִיאִים.] תּוֹרָה וְחוּמָשִׁים בְּמִטְפְּחוֹת נְבִיאִים וּכְתוּבִים. אֲבָל לֹא נְבִיאִים וּכְתוּבִים בְּמִטְפְּחוֹת תּוֹרָה וְחוּמָשִׁים. נוֹתְנִין תּוֹרָה עַל גַּבֵּי תּוֹרָה. וְחוּמָשִׁים עַל גַּבֵּי חוּמָשִׁים. תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין עַל גַּבֵּי נְבִיאִים וּכְתוּבִים. אֲבָל לֹא נְבִיאִים וּכְתוּבִים עַל גַּבֵּי תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין עָרַךְ תַּנָּיֶיהָ מִינָּה.

כּוֹתְבִין תּוֹרָה נְבִיאִים כְּאַחַת. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין כּוֹתְבִין תּוֹרָה וּנְבִיאִים כְּאַחַת אֲבָל כּוֹתְבִין נְבִיאִים וּכְתוּבִים כְּאַחַת. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין קְדוּשָׁה אַחַת הֵן. אֵין עוֹשִׂין תּוֹרָה חוּמָשִׁין אֲבָל עוֹשִׂין חוּמָשִׁין תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הֲדָא אָמְרָה. תּוֹרָה שֶׁעָשָׂאָהּ חוּמָשִׁין בְּקִדּוּשָׁתָהּ הִיא. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. תּוֹרָה חֲסֵירָה אֵין קוֹרְאִין בָּהּ בָּרַבִּים. וְהָא תַּנֵּי. בִּבְרֵאשִׁית עַד הַמַּבּוּל. בְּוַיֵּקְרָא עַד וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. בְּוַיְדַבֵּר עַד וַיְהִי בִּנְסוֹעַ הָאָרוֹן. מוּתָּר לִקְרוֹת בּוֹ בָּרַבִּים. הֲדָא אָרְסְקִינָס אוֹקִיד אוֹרָיְתָא דְצַנְבָּרָאֵי. אָתוֹן שְׁאָלוֹן לְרִבִּי יוֹנָה וּלְרִבִּי יוֹסֵה. מָהוּ לִקְרוֹת בַּסֵּפֶר בָּרַבִּים. אָמְרוּן לוֹן. אָסִיר. לָא דְאָסִיר אֶלָּא מִן גַּו דְּנַפְשְׁהוֹן עֲגִימָה אִינּוּן זָבְנִין לְהוֹן אָחוֹרִי.

וְכֵן בְּמוֹתְרֵיהֶן. מִמַּה שֶׁגָּבוּ גַּבָּאֵי צְדָקָה וְהוֹתִירוּ. כְּתָדָא רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָזַל לְחָמָץ וִיכְבוּ לֵיהּ פְּרִיטִין [לְ]מִפְלָגָה לְיַתְמֵיָא וּלְאַרְמְלָאתָא. נְפַק וּפְלָגוֹן לָרַבָּנָן. מָהוּ שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל אָמַר. צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי אִילָא אָמַר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל אָמַר. צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי אִילָא אָמַר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יָסָא רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. כָּל הַמִּצְוֹת עַד שֶׁלֹּא יִינָּתְנוּ לַגִּיזְבָּרִין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָם. מִשֶּׁנִּיתְּנוּ לַגִּיזְבָּרִין אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן.

ב משנה: אֵין מוֹכְרִין אֶת שֶׁל רַבִּים לַיָּחִיד מִפְּנֵי שֶׁמּוֹרִידִין אוֹתוֹ מִקְּדוּשָּׁתוֹ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. אָמְרוּ לוֹ אִם כֵּן אַף לֹא מֵעִיר גְּדוֹלָה לְעִיר קְטַנָּה:

הלכה: שְׁלֹשָׁה מִבֵּית הַכְּנֶסֶת כְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְשִׁבְעָה מִבְּנֵי הָעִיר כָּעִיר. מָה אָנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁקִּיבְּלוּ עֲלֵיהֶן. אֲפִילּוּ אֶחָד. אִם בְּשֶׁלֹּא קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן. אֲפִילּוּ כַּמָּה. אֶלָּא כֵּן אָנָן קַיָּימִין. בִּסְתָם.

בֶּן עִיר שֶׁפָּסַק בְּעִיר אַחֶרֶת נוֹתֵן עִמָּהֶן. בְּנֵי הָעִיר שֶׁפָּסְקוּ בְּעִיר אַחֶרֶת נוֹתְנִין בְּמִקּוֹמָן. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּגוֹן הֶהֵן סִיפְסָלָא דִמְעוֹנְיָא. כְּהָדָא. רִבִּי חֶלְבּוֹ חֲוָה דָרֵשׁ בְּצִיפּוֹרִין. פָּסַק תַּמָּן. אַתָּא בָעֵי לְמִיתַּן הָכָא. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אִימִּי. יְחִידַּי אַתְּ.

הָעוֹשֶׂה נֵר וּמְנוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּכַּח שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן לְמָקוֹם אַחֵר. אִם מִשֶּׁנִּשְׁתַּכַּח שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן לְמָקוֹם אַחֵר. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה שֵׁם הַבְּעָלִים חָקוּק עֲלֵיהֶן כְּמִי שֶׁלֹּא נִשְׁתַּכַּח שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן. כְּהָדָא. אַנְטוֹלִינוּס עָשָׂה מְנוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת. שָׁמַע רִבִּי וְאָמַר. בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַן בְּלִיבּוֹ לַעֲשׂוֹת מְנוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. מַה אָמַר רִבִּי. בָּרוּךְ אֱלֹהִים. בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. אֵין אָמַר. בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. אִיתְגַּייר אַנְטוֹלִינוּס. אֵין אָמַר. בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. הֲדָא אָמְרָה [דְּ]אִתְגַּייר אַנְטוֹלִינוּס.

[אִית מִילִּין דְּאִתְגַּייר אַנְטוֹנִינוּס וְאִית מִילִּין אָמְרִין דְּלָא אִתְגַּייר אַנְטוֹנִינוּס]. רָאוּ אוֹתוֹ יוֹצֵא בְּמִנְעָל פָּחוּת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. שֶׁכֵּן אֲפִילּוּ יֵרִיאֵי שָׁמַיִם יוֹצְאִין בְּכָךְ. אַנְטוֹלִינוּס אָמַר לְרִבִּי מֵייכְלָתִי אַתְּ מִן לִיוְיָתָן בְּעָלְמָא דַאֲתִי אָמַר לֵיהּ. אִין. אָמַר לֵיהּ. מִן אֵימֶּר פִּיסְחָא לָא אוֹכְלָתָנִי וּמִן לִיוְיָתָן אַתְּ מֵייכִיל לִי. אָמַר לֵיהּ. וּמַה נַעֲבִיד לָךְ וּכְתִיב בֵּיהּ כָּל עָרֵל לֹא יֹאכַל בּוֹ. כֵּינִין דִּשְׁמַע מִינֵּיהּ כֵּן אָזַל וּגְזַר. אָתָא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי. חֲמִי גְּזוּרְתִּי. אָמַר

לֵיהּ. בְּדִידִי לָא אִיסְתַּכְּלִית מִיָּמַיי אֶלָּא בְּדִידָךְ. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּמִילָתוֹ מִיָּמָיו. [וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּצוּרַת מַטְבֵּעַ מִיָּמָיו.] הָדָא אָמְרָה דְּאִיתְגַּייֵר אַנְטוֹלִינוּס. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן אָמְרִין. (דְּלֹא) אִיתְגַּייֵר אַנְטוֹלִינוּס. דְּאָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. אִם בָּאִין הֵן גֵּירֵי צֶדֶק לְעָתִיד לָבוֹא אַנְטוֹלִינוּס בָּא בְרֹאשָׁם.

מָהוּ מִיכְתּוֹב תְּרֵיי תְּלַת מִילִּין מִן פְּסוּקָא. מַר עוּקְבָּה מִישְׁלַח כְּתַב לְרֵישׁ גָּלוּתָא דַּהֲוָה דְמִיךְ וְקָאִים בְּזִימְרִין. יִשְׂרָאֵל אַל תִּשְׂמַח כָּעַמִּים אֶל גִּיל. רִבִּי אָחָא כָּתַב זֵיכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה. רִבִּי זְעוּרָה כָּתַב וְלֹא זָכַר יוֹאָשׁ הַמֶּלֶךְ. רִבִּי יִרְמְיָה מִשְׁלַח כְּתַב לְרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָא. לִשְׁנוֹא אֶת אוֹהֲבֶיךָ וּלְאַהֲבָה אֶת שׂוֹנְאֶיךָ. רִבִּי חִייָה רִבִּי יָסָי רִבִּי אִימִּי דָּנוּן לְתָמָר. אַזַלַת וּקְרַבַת עֲלֵיהוֹן לָאַנְטִיפּוֹטָה דְקַיְסָרִין. שָׁלְחוּן וְכָתְבוּן לְרִבִּי אַבָּהוּ. שָׁלַח רִבִּי אַבָּהוּ וְכָתַב לְהוֹן. (תְּרֵי) [כְּבָר] פִּיסְנוּ לִשְׁלֹשָׁה לֵיטוֹרִין. לְטוֹב יֶלֶד טוֹב לְמֶד וְתַרְשִׁישׁ. אֶבְדּוֹקִים אֶבמַסִיס תַּלְתִּיסִים. אֶבָל תָּמָר תִּמְרוּרִים בְּתַמְרוּרֶיהָ הִיא עוֹמֶדֶת וּבִיקְּשָׁנוּ לְמָתְקָהּ וְלַשָּׁוְא צָרַף צָרוֹף. רִבִּי מָנָא מִשְׁלַח כְּתַב לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה בֵּירִבִּי שַׁמַּי. רַאשִׁיתְךָ מִצְעָר מְאֹד תִּסְגֶּא אַחֲרִיתְךָ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּן. מָה אֶנֶן קַיְימִין. אִם כְּרִבִּי מֵאִיר אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַאי. אִם כְּרַבָּנָן. מוֹכְרִין אוֹתוֹ מִמִּכַּר עוֹלָם חוּץ מֵאַרְבָּעָה דְבָרִים. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תִּיפְתָּר בְּסֵפֶר תּוֹרָה.

ג משנה: אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַאי אֵימָתַי שֶׁיִּרְצוּ יַחֲזִירוּהוּ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים מוֹכְרִים אוֹתוֹ מִמִּכַּר עוֹלָם חוּץ מֵאַרְבָּעָה דְבָרִים לַמֶּרְחָץ וְלַבּוּרְסְקִי וְלַטְּבִילָה וּלְבֵית הַמַּיִם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מוֹכְרִין אוֹתוֹ לְשֵׁם חָצֵר וְהַלּוֹקֵחַ מַה שֶּׁיִּרְצֶה יַעֲשֶׂה: וְעוֹד אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁחָרַב אֵין מַסְפִּידִין לְתוֹכוֹ וְאֵין מַפְשִׁילִין בְּתוֹכוֹ חֲבָלִים וְאֵין פּוֹרְשִׂין לְתוֹכוֹ מְצוּדוֹת וְאֵין שׁוֹטְחִין עַל גַּבּוֹ פֵּרוֹת וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ קַפַּנְדַּרְיָא שֶׁנֶּאֱמַר וַהֲשִׁמוֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם. קְדוּשָּׁתָן אַף כְּשֶׁהֵן שׁוֹמְמִין. עָלוּ בוֹ עַשָּׂבִים לֹא יִתְלוֹשׁ מִפְּנֵי עָגְמַת נֶפֶשׁ:

הלכה: הָדָא דְאָמַר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְיָחִיד. אֲבָל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְרַבִּים אֶפִילּוּ בָנוּי אָסוּר. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. רִבִּי יוֹחָנָן מֵיקַל לַנַּשְׁיָא דְּשָׁטְחָן בִּגְדֵיהוֹן עַל אֲוִירָא דְּבֵי מִדְרָשָׁא.

שְׁמוּאֵל אָמַר. נִכְנַס שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹתוֹ קַפַּנְדַּרְיָא מוּתָּר לַעֲשׂוֹתוֹ כְּקַפּוֹנְדַּרְיָא. תַּנֵּי. בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת אֵין נוֹהֲגִין בָּהֶן קַלּוּת רֹאשׁ. לָא אוֹכְלִין וְלֹא שׁוֹתִין בָּהֶן וְלֹא מְטַיְילִין בָּהֶן וְלֹא יְשִׁינִים בָּהֶן וְלֹא נִכְנָסִין בָּהֶן לֹא בַּחֲמָה בֵּימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בִּגְשָׁמִים בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים. אֲבָל שׁוֹנִין וְדוֹרְשִׁין בָּהֶן. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת לַחֲכָמִים וּלְתַלְמִידֵיהֶם. רִבִּי חִייָה רִבִּי יָסָא מִיקְּבָלִין בְּגַו כְּנִישְׁתָּא. רִבִּי אִימִּי מְפַקֵּד לַסַּפָּרָיָא. אִין אֲתָא בַּר נַשׁ גַּבְּכוֹן מְלֵכְלֵךְ בְּאוֹרִיתָא [לַגַּבְכוֹן] תְּהֵוּוֹן מְקַבְּלִין לֵיהּ וּלְחַמְרֵיהּ וְלִמָּנוֹי. רִבִּי בֶּרֶכְיָה אֲזַל לְכְנִישְׁתָּא דְּבֵית שְׁעָן. חָמָא חַד בַּר נַשׁ מַשְׁזִיג יָדוֹי וְרַגְלוֹי מִן גּוֹרָנָהּ. אֲמַר לֵיהּ. אֵסִיר לָךְ. לְמָחָר חַמְתֵּא הַהוּא גוֹבְרָא מַשְׁזִיג יָדוֹי וְרִיגְלוֹי מִן גּוֹרָנָהּ. אֲמַר לֵיהּ. רִבִּי. לָךְ שָׁרֵי וְלִי אֲסִיר. אֲמַר לֵיהּ. אִין. אֲמַר לֵיהּ. לָמָּה. אֲמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת לַחֲכָמִים וּלְתַלְמִידֵיהֶם. הֶהֵן פַּרְווֹרָה מָהוּ מִיעֲבוֹר בְּגַוֵּהּ. רִבִּי אַבָּהוּ עֲבַר בְּפַרְווֹרָה. מַה דְשָׁרֵי. אָמַר רִבִּי זְכַרְיָה חַתְנֵיהּ דְּרִבִּי לֵוִי. סַפְרָא הֲוָה אִימָתָן וְאִין לָא הֲוָה רִבִּי אַבָּהוּ עֲבַר לָא הֲוָה מְפַנֵּי טַלְיָא.

ד משנה: רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת קוֹרִין בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים. חָל לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַשַּׁבָּת מַקְדִּימִין לְשֶׁעָבַר וּמַפְסִיקִין לְשַׁבָּת אַחֶרֶת.

הלכה: רִבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. צָפָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהָמָן הָרָשָׁע עָתִיד לִשְׁקוֹל כַּסְפּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר. מוּטָב שֶׁיְּקַדִּים כַּסְפָּן שֶׁלְבָנַיי לְכַסְפּוֹ שֶׁלְאוֹתוֹ הָרָשָׁע. לְפִיכָךְ מַקְדִּימִין וְקוֹרִין בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים.

חָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת בְּמַה קוֹרִין. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. קוֹרִין לְשֶׁעָבַר. רִבִּי אִילָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. קוֹרִין לָבֹא. וַהֲוָה רִבִּי זְעוּרָה מִסְתַּכֵּל בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. אֲנָא אָמַר מִן שְׁמוּעָה וְאַתְּ אָמַר מִן דִּיעָה וְאַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי זְעוּרָה. אִי זוֹ הִיא שַׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה. כָּל שֶׁחָל רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁלְאָדָר לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ. אֲפִילּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. תַּנֵּי שְׁמוּאֵל מְסַיְיעָא לְרִבִּי אִילָא. אִי זוֹ הִיא שַׁבָּת הַשְּׁנִיָּה. כָּל שֶׁחָל הַפּוּרִים לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ. וַאֲפִילּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁחָל חֲמִשָּׁה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. לִקְרוֹת בִּמְגִילַת אֶסְתֵּר אֵין אַתְּ יָכוֹל. שֶׁאֵין קוֹרִין בְּכִתְבֵי הַקּוֹדֶשׁ אֶלָּא מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעֲלָן. וְיִקְרְאוּ זָכוֹר. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רַב. וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים. שֶׁתְּהֵא אַזְכָּרָתָן קוֹדֶם לַעֲשָׂיָתָן. רִבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁחָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. חֲרֵי שֶׁקֶדְמָה אַזְכָּרָתָן לַעֲשָׂיָתָן. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא כְבָר אִיתְתָּבַת דְּלֵית אֶיפְשַׁר. וְאִם אֶיפְשַׁר אִיחוּר הוּא לָעֲיָרוֹת.

ה משנה: בַּשְּׁנִיָּה זָכוֹר. בַּשְּׁלִישִׁית פָּרָה אֲדוּמָּה. בָּרְבִיעִית הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם. בַּחֲמִישִׁית חוֹזְרִין לִכְסִדְרָן. לַכֹּל מַפְסִיקִין לְרֹאשֵׁי חֳדָשִׁים לַחֲנוּכָּה וּלְפוּרִים בַּתַּעֲנִיּוֹת וּבַמַּעֲמָדוֹת וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים.

הלכה: רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר אַשִׁי. אֵין מַפְסִיקִין בֵּין פּוּרִים לְפָרָה. רִבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. אֵין מַפְסִיקִין בֵּין פָּרָה לְהַחוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי לֵוִי.

סִימָנֵיהוֹן דְּאִילֵּין פָּרְשָׁתָא. בֵּין הַכּוֹסוֹת הַלָּלוּ אִם רוֹצֶה לִשְׁתּוֹת יִשְׁתֶּה. בֵּין הַשְּׁלִישִׁי לִרְבִיעִי לֹא יִשְׁתֶּה. רִבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. בְּדִין הוּא שֶׁתִּקְדּוֹם הַחוֹדֶשׁ לְפָרָה. שֶׁבְּאֶחָד בְּנִיסָן הוּקַם הַמִּשְׁכָּן וּבַשֵּׁינִי נִשְׂרְפָה הַפָּרָה. וְלָמָּה פָּרָה קוֹדֶמֶת. שֶׁהִיא טְהָרָתָן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל.

יִרְמְיָה סַפְרָא שָׁאַל לְרַב יִרְמְיָה. רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת בַּמֶּה קוֹרִין. אָמַר לֵיהּ. קוֹרִין בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. לַכֹּל מַפְסִיקִין. לָרָאשֵׁי חֳדָשִׁים לַחֲנוּכָּה וּלְפוּרִים.

יִצְחָק סְחוֹרָה שָׁאַל לְרִבִּי יִצְחָק. רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּחֲנוּכָּה בַּמֶּה קוֹרִין. אָמַר לֵיהּ. קוֹרִין שְׁלֹשָׁה בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ וְאֶחָד בַּחֲנוּכָּה. רִבִּי פִּינְחָס רִבִּי סִימוֹן וְרִבִּי אַבָּא בַּר זְמִינָא מַטֵּי בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי אֶבְדּוּמָא דְּחֵיפָה. קוֹרִין שְׁלֹשָׁה בַּחֲנוּכָּה וְאֶחָד בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁלֹּא בָא הָרְבִיעִי אֶלָּא מַחְמַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. בַּר שֶׁילְמְיָא סַפְרָא שָׁאַל לְרִבִּי מָנָא. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁחָל רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁלְּחֲנוּכָּה לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. וְלָא שִׁבְעָה קָרוּיִין אִינּוּן. אִית לָךְ מֵימַר שֶׁלֹּא בָא הָרְבִיעִי אֶלָּא מַחְמַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר לֵיהּ. וְהָדָא שְׁאֵילְתֵּיהּ דְּסַפְרָא.

ו **משנה**: בַּפֶּסַח קוֹרִין בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים. בָּעֲצֶרֶת שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אַחֲרֵי מוֹת. בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חָג קוֹרִין בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג קוֹרִין בְּקָרְבְּנוֹת הֶחָג׃

הלכה: וּבָעֲצֶרֶת שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. בַּחוֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי. וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבַחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. וַיְיָ פָּקַד אֶת שָׂרָה. בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אַחֲרֵי מוֹת. וּבְיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חָג קוֹרִין בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג קוֹרִין בְּקָרְבְּנוֹת הֶחָג. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. לְלַמְּדְךָ שֶׁאֵין הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶלָּא עַל הַקָּרְבָּנוֹת.

תַּמָּן תַּנִּינָן. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הוּא הָיָה אוֹמֵר. עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד. עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים. וּשְׁלָשְׁתָּן בְּפָסוּק אֶחָד. וְאָשִׁים דְּבָרַיי בְּפִיךְ. זֶה תַּלְמוּד תּוֹרָה. וּבְצֵל יָדַי כִּיסִּיתִיךְ. זוֹ גְמִילוּת חֲסָדִים. לְלַמְּדְךָ שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוּת חֲסָדִים זוֹכֶה לִישֵׁב בְּצִילוֹ שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. הָדָא הִיא דִכְתִיב מַה יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן. לִנְטוֹעַ שָׁמַיִם וְלִיסוֹד אָרֶץ. אֵילּוּ הַקָּרְבָּנוֹת. וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אָתָּה. אָמַר רִבִּי חִינְנָא בַּר פָּפָּא. חִיזְּרוּנוּ עַל כָּל הַמִּקְרָא וְלָא מָצָאנוּ שֶׁנִּקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל צִיּוֹן אֶלָּא זֶה. וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אָתָּה. תַּמָּן תַּנִּינָן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד. עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשָּׁלוֹם. וּשְׁלָשְׁתָּן דָּבָר אֶחָד הֵן. נַעֲשָׂה הַדִּין נַעֲשָׂה אֱמֶת. נַעֲשָׂה אֱמֶת נַעֲשָׂה הַשָּׁלוֹם. אָמַר רִבִּי מָנָא. וּשְׁלָשְׁתָּן בְּפָסוּק אֶחָד. אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שְׁפוּטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם.

ז **משנה**: בַּחֲנוּכָּה בַּנְּשִׂיאִים. בַּפּוּרִים וַיָּבֹא עֲמָלֵק. בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם. בַּמַּעֲמָדוֹת בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. בַּתַּעֲנִיּוֹת בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת. אֵין מַפְסִיקִין בַּקְּלָלוֹת אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא אֶת כּוּלָּן. בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה קוֹרִין כְּסִדְרָן וְאֵינוֹ עוֹלֶה לָהֶן מִן הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי ה׳ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְוָתָן שֶׁיְּהוּ קוֹרִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּזְמַנּוֹ׃

הלכה: אֵין מַפְסִיקִין בַּקְּלָלוֹת. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר גַּמְדָּא. אַל תָּקוֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ. אַל תַּעֲשֵׂם קוֹצִים קוֹצִים. אָמַר רִבִּי לֵוִי. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֵינוֹ בְדִין שֶׁיְּהוּ בָנַיי מִתְקַלְלִים וַאֲנִי מִתְבָּרֵךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בִּירִבִּי בּוּן. לֹא מִטַּעַם הַזֶּה. אֶלָּא זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא פּוֹתֵחַ בְּדָבָר טוֹב וְחוֹתֵם בְּדָבָר טוֹב. לַוִי בַּר פָּאטִי שָׁאַל לְרַב חוּנָה. אֵילֵּין אַרְוַרְיָיה מָהוּ דִּיקְרִינוֹן חַד וִיבָרֵךְ לִפְנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן. אָמַר לֵיהּ. אֵין לָךְ טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו אֶלָּא קְלָלוֹת שְׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּקְלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנֶה תּוֹרָה. רִבִּי יוֹנָתָן סַפְרָא דְּגוּפְתָּא נְחַת לְהָכָא. חָמָא לְבַר אָבוּנָא סַפְרָא קָרֵי שִׁירַת הַבְּאֵר וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. אָמַר לֵיהּ. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וַאֲדַיִין אַתְּ לְוָז. כָּל הַשִּׁירוֹת טְעוּנוֹת בְּרָכָה לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. אִישְׁתָּאֲלַת לְרִבִּי סִימוֹן. אָמַר לוֹן רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֵין לָךְ טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו אֶלָּא שִׁירַת הַיָּם וַעֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת וּקְלָלוֹת [שְׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּקְלָלוֹת] שֶׁבְּמִשְׁנֶה תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי. נִרְאִין דְּבָרִים בָּעֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת. רִבִּי יוֹסֵה בִּירִבִּי בּוּן. תּוֹמְנְתִּי פְסוּקָיָא אֲחָרָיָא דְּמִשְׁנֶה תּוֹרָה טְעוּנִין בְּרָכָה לְפָנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן. בְּלֹא כָךְ אֵין הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. לָכֵן צְרִיכָה. רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בּוּן. שִׁירַת הַלְוִיִּם לֹא יִפְתְּחוּ לָהּ מִשִּׁשָּׁה קְרִיאִיּוֹת. סִימָנָהּ הזי״ו ל״ך. רִבִּי זְעוּרָה רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. [שִׁירַת הַיָּם] וְשִׁירַת דְּבוֹרָה נִכְתָּבִים אֲרִיחַ עַל גַּבֵּי לְבֵינָה וּלְבֵינָה עַל גַּבֵּי אֲרִיחַ. עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן וּמַלְכֵי כְנַעַן נִכְתָּבִין אֲרִיחַ עַל גַּבֵּי אֲרִיחַ וּלְבֵינָה עַל גַּבֵּי לְבֵינָה. דְּכָל בִּינְיָין דִּכְוָן לָא קָאִים. מַאי כִדְוָן. לְמִצְוָה [אוֹ] לְעִיכּוּב. אָמַר רִבִּי לְרִבִּי חֲנַנְיָה בַּר אָחוֹי דְּרַב הוֹשַׁעְיָה. נָהִיר אַתְּ כַּד דַּהֲווֹינָן קַיָּימִין קֳדָם חָנוּתָה דְּרַב הוֹשַׁעְיָה חָבִיבָךְ. עָבַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא וּשְׁאָלָנָן לֵיהּ וַאֲמַר בְּשֵׁם רַב. לְעִיכּוּב.

רִבִּי חִייָה בְּרִיהּ דְּרִבִּי אָדָא דְּיָפוֹ רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. צָרִיךְ לְאוֹמְרָן בִּנְפִיחָה אַחַת וְעֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן עִמָּהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא אִישׁ בְּרֹאשׁ דַּפָּא וְאֶת בְּסוֹפָהּ. שֶׁכֵּן הוּא (סְלִיק) [שְׁנִין] וּנְחַת כְּהֲדֵין קֻרְנְטָרָה. רַב אָמַר. צָרִיךְ לֵאמֹר. אָרוּר הָמָן אֲרוּרִים בָּנָיו. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. צָרִיךְ לוֹמַר. חַרְבוֹנָא זָכוּר לַטּוֹב. רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי יוֹנָתָן כַּד דַּהֲוָה מַטֵּי לְהַהוּא פְסוּקָא אֲשֶׁר הֻגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר הֲוָה אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר

שְׁחִיק עֲצָמוֹת. שֶׁכָּל נְבוּכַדְנֶצַּר דִּכְתִיב בִּירְמְיָה חַי הָיָה. בְּרַם הָכָא מֵת הָיָה.

וְאֵין עוֹלָה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. עוֹלָה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן. רִבִּי זְעוּרָה אַבָּא בַּר יִרְמְיָה רַב מַתָּנָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְּמִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. אֵינוֹ עוֹלֶה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן. כְּמַתְנִיתִין.

אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. פּוֹתֵחַ וְרוֹאֶה גּוֹלֵל וּמְבָרֵךְ. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. פּוֹתֵחַ וְרוֹאֶה וּמְבָרֵךְ. רִבִּי זְעוּרָה אַבָּא בַּר יִרְמְיָה רַב מַתָּנָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְּמִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. פּוֹתֵחַ וְרוֹאֶה וּמְבָרֵךְ. וּמַה טַּעַם. וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל הָעָם. וּמַה כְּתִיב בַּתְרֵיהּ. וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת י י הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל. בַּמֶּה גִידְּלוֹ. רִבִּי גִידּוּל אָמַר. בְּשֵׁם הַמְפוֹרָשׁ. רַב מַתָּנָה אָמַר. בִּבְרָכָה גִידְּלוֹ. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לָמָּה נִקְרְאוּ אַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. שֶׁהֶחֱזִירוּ אֶת הַגְּדוּלָה לְיוֹשְׁנָהּ. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. מֹשֶׁה הִתְקִין מַטְבֵּיעָהּ שְׁלְתְּפִילָה. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. יִרְמְיָה אָמַר. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּיבּוֹר. וְלֹא אָמַר נוֹרָא. וְלָמָּה הוּא גִיבּוֹר. לָזֶה נָאֶה לְהִיקָּרוֹת גִּיבּוֹר. שֶׁהוּא רוֹאֶה חוּרְבַּן בֵּיתוֹ וְשׁוֹתֵק. וְלָמָּה לֹא אָמַר נוֹרָא. אֵין נוֹרָא אֶלָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. דִּכְתִיב נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ. דָּנִיֵּאל אָמַר. הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. וְלָמָּה לֹא אָמַר גִּיבּוֹר. בָּנָיו מְסוּרִין בְּקוֹלָרִין. אֵיכָן הִיא גְבוּרָתוֹ. וְלָמָּה הוּא אָמַר נוֹרָא. לָזֶה נָאֶה לְהִיקָּרוֹת נוֹרָא. בְּנוֹרָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּכִבְשָׁן הָאֵשׁ. וְכֵיוָן שֶׁעָמְדוּ אַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הֶחֱזִירוּ אֶת הַגְּדוּלָה לְיוֹשְׁנָהּ. וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל יִמְעַט לְפָנֶיךָ וגו׳. וּבְשָׁר וָדָם יֵשׁ בּוֹ כֹּחַ לִיתֵּן קְצָבָה בִּדְבָרִים הַלָּלוּ. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר. יוֹדְעִין הֵן הַנְּבִיאִים שֶׁאֱלוֹהֵן אֲמִיתִּי וְאֵינָן מַחֲנִיפִין לוֹ.

פרק ד

א משנה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה עוֹמֵד וְיוֹשֵׁב. קְרָאָהּ אֶחָד קָרְאוּהָ שְׁנַיִם יָצָא. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְבָרֵךְ יְבָרֵךְ. שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ לֹא יְבָרֵךְ. בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה קוֹרִין שְׁלֹשָׁה. אֵין פּוֹחֲתִין מֵהֶן וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן. וְאֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ׃

הלכה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה עוֹמֵד וְיוֹשֵׁב כול. מָה. לְשֶׁעָבַר. הָא כַתְּחִילָּה לֹא. וְהָא תַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרִבִּי מֵאִיר שֶׁקָּרָייהּ מְיוּשָׁב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שְׁלְטִיבְעִין וּנְתָנָהּ לְאַחֵר וּבֵירַךְ עָלֶיהָ. כֵּינִי מַתְנִיתָא. מוּתָּר לְקָרוֹתָהּ עוֹמֵד וּמוּתָּר לְקָרוֹתָהּ יוֹשֵׁב. מַה נוֹתָנָהּ לְאַחֵר וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ. זֶה קוֹרֵא וְזֶה מְבָרֵךְ. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. מִיכָּן שֶׁהַשּׁוֹמֵעַ כְּקוֹרֵא. כָּתוּב אֲשֶׁר קָרְאוּ לפני מֶלֶךְ יְהוּדָה. וְלָא שָׁפָן קָרָייהּ. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁהַשּׁוֹמֵעַ כְּקוֹרֵא.

מָהוּ לַעֲמוֹד מִפְּנֵי סֵפֶר תּוֹרָה. רִבִּי חִלְקִיָּה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מִפְּנֵי בְּנָהּ הוּא עוֹמֵד. לֹא כָל שֶׁכֵּן מִפְּנֵי תוֹרָה עַצְמָהּ. זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה מִפְּנֵי מַה הוּא עוֹמֵד. מִפְּנֵי כְבוֹדָהּ אוֹ מִפְּנֵי כְבוֹד הָרַבִּים. אֵין תֵּימַר. מִפְּנֵי כְבוֹדָהּ. אֲפִילוּ בֵּינוֹ לְבֵינָהּ. אֵין תֵּימַר. מִפְּנֵי כְבוֹד הָרַבִּים. אֲפִילוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ. מִפְּנֵי כְבוֹדָהּ הוּא עוֹמֵד. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן אַף הוּא מִתְעַצֵּל וְאֵינוֹ קוֹרֵא.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חַד בַּר נַשׁ קָאִים מְתַרְגֵּם סְמִיךְ לָעַמּוּדָא. אֲמַר לֵיהּ. אָסוּר לָךְ. כְּשֵׁם שֶׁנִּיתְּנָה בְּאֵימָה וְיִרְאָה כָּךְ אָנוּ צְרִיכִין לִנְהוֹג בָּהּ בְּאֵימָה וְיִרְאָה. רִבִּי חַגַּי אָמַר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חָמָא חוּנָה קָאִים מְתַרְגֵּם וְלָא מֵקִים בַּר נַשׁ תַּחְתּוֹי. אֲמַר לֵיהּ. אֲסִיר לָךְ. כְּשֵׁם שֶׁנִּיתְּנָה בְּאֵימָה וְיִרְאָה כָּךְ אָנוּ צְרִיכִין לִנְהוֹג בָּהּ בְּאֵימָה וְיִרְאָה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חָמָא חַד סַרְסוּר קָאִים מְתַרְגֵּם וְלָא מֵקִים בַּר נַשׁ תַּחְתּוֹי. אֲמַר לֵיהּ. אֲסִיר לָךְ. כְּשֵׁם שֶׁנִּיתְּנָה עַל יְדֵי סַרְסוּר כָּךְ אָנוּ צְרִיכִין לִנְהוֹג בָּהּ עַל יְדֵי סַרְסוּר. עָאַל רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי וְעָבְדָהּ שְׁאֵילָה. אָנֹכִי עוֹמֵד בֵּין יְיָ וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהִיא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת דְּבַר יְיָ. רִבִּי חַגַּיי אָמַר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חָמָא חַד סְפַר מוֹשֵׁט תַּרְגּוּמָא מִן גַּו סִיפְרָא. אֲמַר לֵיהּ. אֲסִיר לָךְ. דְּבָרִים שֶׁנֶּאֶמְרוּ בַּפֶּה בַּפֶּה וּדְבָרִים שֶׁנֶּאֶמְרוּ בִכְתָב בִּכְתָב.

רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. נֶאֱמְרוּ דְבָרִים בְּפֶה וְנֶאֱמְרוּ דְבָרִים בִּכְתָב וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִין (אילו) [אֵיזֶה מֵהֶן] חֲבִיבִים. אֶלָּא מִן מָה דִכְתִיב כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת יִשְׂרָאֵל. הָדָא אָמְרָה. אוֹתָן שֶׁבַּפֶּה חֲבִיבִין. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. חַד אָמַר. אִם שִׁימַּרְתָּ מַה שֶּׁבַּפֶּה וְשִׁימַּרְתָּ מַה שֶּׁבִּכְתָב אֲנִי כוֹרֵת אִתְּךָ בְּרִית. וְאִם לָאו אֵינִי כוֹרֵת אִתְּךָ בְּרִית. וְחוֹרְנָה אָמַר. אִם שִׁימַּרְתָּ מַה שֶּׁבַּפֶּה וְשִׁימַּרְתָּ מַה שֶּׁבִּכְתָב אַתְּ נוֹטֵל שָׂכָר. וְאִם לָאו אֵין אַתְּ נוֹטֵל שָׂכָר. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. עֲלֵיהֶם וַעֲלֵיהֶם דְּבָרִים הַדְּבָרִים כָּל בְּכָל. מִקְרָא וּמִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְאַגָּדָה. וַאֲפִילוּ מַה שֶּׁתַּלְמִיד וָתִיק עָתִיד לְהוֹרוֹת לִפְנֵי רַבּוֹ כְּבָר נֶאֱמַר לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. הָדָא הוּא דִכְתִיב יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה זֶה חָדָשׁ הוּא. וְחֲבֵירוֹ מֵשִׁיבוֹ. כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים אֲשֶׁר הָיוּ מִלְּפָנֵינוּ.

תַּנֵּי. לֹא יְהוּ שְׁנַיִם קוֹרִין בַּתּוֹרָה וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. מִפְּנֵי הַבְּרָכָה. וְהָא תַנֵּי. לֹא יְהוּ שְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין וְאֶחָד קוֹרֵא. אִית לָךְ מֵימַר. מִפְּנֵי הַבְּרָכָה. אֶלָּא מִשֵּׁם [שֶׁאֵין] שְׁנֵי קוֹלוֹת נִכְנָסִין בְּאוֹזֶן אַחַת. תַּנֵּי. שְׁנַיִם קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה. אֵין שְׁנַיִם קוֹרְאִין בַּנָּבִיא. אָמַר רִבִּי עוּלָּא. קְרָאוֹת בַּתּוֹרָה. אֵין קְרָאוֹת בַּנָּבִיא.

תַּנֵּי. אֶחָד קוֹרֵא בַתּוֹרָה וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. לֹא אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. לֹא שְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין וְאֶחָד קוֹרֵא. לֹא שְׁנַיִם. קוֹרְאִין וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. וּבְנָבִיא אֶחָד קוֹרֵא וְאֶחָד מְתַרְגֵּם [וְאֶחָד קוֹרֵא] וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. לֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וְאֶחָד מְתַרְגֵּם וְלֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. וּבַמְּגִילָּה אֶחָד קוֹרֵא וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. שְׁנַיִם קוֹרִין וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. וְהַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִן מַה דַּאֲנָן חַמְיָין רַבָּנִן נָפְקִין לְתַעֲנִיתָא וּקְרָאֵי וְלָא מְתַרְגְּמִין הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין הַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אַף עַל גַּב דְּאַתְּ אָמַר. אֵין הַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב. טָעָה מַחֲזִירִין אוֹתוֹ.

רִבִּי יוֹנָה רִבִּי יִרְמְיָה. חַד מְחַזֵּר. מָנָא. וְחוֹרְנָה מְחַזֵּר. פַּטִּירִין עִם יַרְקוֹנִין. נֹאמַר פַּטִּירִין עִם מְרוֹרִין. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דָּאָמַר

רִבִּי [יוֹנָה]. מָהוּ לַהֲבִיאָן בְּתַמְחוּיִין שֶׁלְּכֶסֶף. תֵּיוּ דְּהוּא מְחַזֵּר. מָנָא. וְיֹאמַר. סַלָּא. רִבִּי פִּינְחָס מְחַזֵּר. פַּטִּימִין בְּנֵי תוֹרִין. וְיֹאמַר תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרִין.
מְנַיִין לְתַרְגּוּם. רִבִּי זְעוּרָא בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר תּוֹרַת. זֶה הַמִּקְרָא. מְפֹרָשׁ זֶה תַּרְגּוּם. וְשׂוֹם שֶׂכֶל אֵילּוּ הַטְּעָמִים. וַיָּבִינוּ בַּמִּקְרָא זֶה הַמְּסוֹרֶת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אֵילּוּ הַהַכְרִיעִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אֵילּוּ רָאשֵׁי פְסוּקִים. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. אֲפִילּוּ רָגִיל תּוֹרָה כְּעֶזְרָה לֹא יְהֵא הוֹגֶה מִפִּיו וְקוֹרֵא (קְמוֹת) [קְמוֹ] שֶׁנֶּאֱמַר בְּבָרוּךְ. מִפִּיו יִקָּרֵא אֲלֵי כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כוֹתֵב עַל הַסֵּפֶר בַּדְיוֹ. וְהָא תַּנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרִבִּי מֵאִיר שֶׁהָיָה בְאַסְיָא וְלֹא הָיָה שָׁם מְגִילָּה כְתוּבָה עִבְרִית וּכְתָבָהּ מִפִּיו וּקְרָיָיהּ. אֵין לְמֵידִין מִשְּׁעַת הַדְּחָק. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁתַּיִם כָּתַב. כָּתַב אֶת הָרִאשׁוֹנָה מִתּוֹךְ פִּיו וְכָתַב אֶת הַשְּׁנִיָּיה מִתּוֹךְ הָרִאשׁוֹנָה וְקָרָא אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְקָרָא בַּשְּׁנִיָּיה. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. יָכִיל אֲנָא כְתַב כָּל קְרָיָיא מִן פִּימֵי. רִבִּי חִיָּיה רַבָּה אָמַר. יָכִיל אֲנָא כְתַב כָּל קְרָיָיא בִּתְרֵין מָנֵי. הֵיךְ עֲבִידָא. זְבֵן בִּתְרֵין מָנֵי זֵרַע דְּכִיתַּן וּזְרַע לֵיהּ וַחֲצַד לֵיהּ וַעֲבַד חַבְלִין וְתָפֵשׁ טָבֵי וְכָתַב כָּל קְרָיָה עַל מַשְׁכֵּיהוֹן. שָׁמַע רִבִּי וְאָמַר. אַשְׁרֵי (הַגּוֹי) [הַדּוֹר] שֶׁאַתֶּם בְּתוֹכוֹ.
כֵּיצַד הוּא מְבָרֵךְ עָלֶיהָ. זַכַּיי טַבְחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הָרַב אֶת רִיבָּךְ וְהַנּוֹקֵם אֶת נְקָמָתָךְ הַגּוֹאֲלָךְ וְהַמּוֹשִׁיעָךְ מִכַּף עָרִיצֶיךָ. עַד כְּדוֹן בַּסּוֹף. בַּתְּחִילָּה. חֲרֵי הִיא כְּכָל שְׁאָר מִצְוֹתֶיהָ שֶׁלְּתוֹרָה. מַה שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת טְעוּנוֹת בְּרָכָה אַף זוֹ טְעוּנָה בְּרָכָה.
כָּתוּב בַּתּוֹרָה בְּרָכָה לְפָנֶיהָ וְאֵין כָּתוּב בָּהּ בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ. מַה כְתִיב בָּהּ לְפָנֶיהָ. כִּי שֵׁם יי אֶקְרָא הָבוּ גוֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ. וְכָתוּב בַּמָּזוֹן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו וְאֵין כָּתוּב בָּהּ בְּרָכָה לְפָנָיו. מַה כְתִיב בּוֹ לְאַחֲרָיו. וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ וגו'. מְנַיִין לִיתֵּן אֶת הָאָמוּר בָּזֶה בָּזֶה וְאֶת הָאָמוּר בָּזֶה בָּזֶה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. שֵׁם שֵׁם לְגֵזֵירָה שָׁוָה. מַה שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה [בָּרְכָה] לְפָנֶיהָ אַף שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּמָּזוֹן בְּרָכָה לְפָנָיו. וּמַה שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּמָּזוֹן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו אַף שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל קַל וָחוֹמֶר. מָה אִם מָזוֹן שֶׁאֵין טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו טָעוּן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו. תּוֹרָה שֶׁהִיא טְעוּנָה בְּרָכָה לְפָנֶיהָ אֵין דִּין שֶׁתְּהֵא טְעוּנָה בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ. עַד כְּדוֹן תּוֹרָה. מָזוֹן. מָה אִם תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ טְעוּנָה בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ טְעוּנָה לְפָנֶיהָ. מָזוֹן שֶׁהוּא טָעוּן לְאַחֲרָיו אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא טָעוּן לְפָנָיו. רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי נָתָן. רִבִּי יִצְחָק אָמַר. כִּי הוּא יְבָרֵךְ הַזָּבַח וְאַחֲרֵי כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרוּאִים. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. וַעֲבַדְתֶּם אֵת יי אֱלֹהֵיכֶם וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מֵימֶיךָ. אֵימָתַי הוּא קָרוּי לַחְמְךָ. עַד שֶׁלֹּא אָכַלְתּוֹ. רִבִּי אוֹמֵר. מָה אִם בְּשָׁעָה שֶׁאָכַל וְשָׂבַע אַתְּ אָמַר. צָרִיךְ לְבָרֵךְ. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא תָּאֵב לוֹכַל לֹא כָל שֶׁכֵּן. עַד כְּדוֹן מָזוֹן. תּוֹרָה. מָה אִם מָזוֹן שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא חַיֵּי שָׁעָה טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו. תּוֹרָה שֶׁהִיא חַיֵּי עֲדֵי עַד לֹא כָל שֶׁכֵּן.
רִבִּי זְעוּרָה בָעֵי. אִילֵּין שִׁלְשָׁה קְרוּיוֹת מָה אַתְּ עָבֵד לוֹן. כִּשְׁלִשָּׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת אוֹ כִשְׁלִשָּׁה שֶׁאָכְלוּ זֶה בְּכְפֵּי עַצְמוֹ וְזֶה בְּכְפֵּי עַצְמוֹ. אִין תַּעֲבְדִינוֹן כִּשְׁלִשָּׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת. הָרִאשׁוֹן מְבָרֵךְ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה וְהָאַחֲרוֹן מְבָרֵךְ בְּרָכָה הָאַחֲרוֹנָה וְהָאֶמְצָעִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ כָּל עִיקָּר. אִין תַּעֲבְדִינוֹן כִּשְׁלִשָּׁה שֶׁאָכְלוּ זֶה בְּכְפֵּי עַצְמוֹ וְזֶה בְּכְפֵּי עַצְמוֹ. אֲפִילּוּ הָאֶמְצָעִי מְבָרֵךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֶבְדּוּמָא. לָמְדוּ בִּרְכַּת הַתּוֹרָה מִבִּרְכַּת הַמָּזוֹן אֶלָּא לָרַבִּים. אִם לָרַבִּים אֲפִילּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ אֵינוֹ מְבָרֵךְ. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי אַחוֹי דְּרִבִּי יוֹסֵה. עֲשָׂאוּהָ כִּשְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. מַה שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת טְעוּנוֹת בְּרָכָה אַף זוֹ טְעוּנָה בְּרָכָה.
אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. רִבִּי יוֹנָתָן חֲוָה עֲבַר קוֹמֵי סִידְרָא. שְׁמַע קָלוֹן קְרוּיֵי וְלָא מְבָרְכִין. אָמַר לוֹן. עַד מָתַי אַתֶּם עוֹשִׂין אֶת הַתּוֹרָה קְרָחוֹת קְרָחוֹת. מֹשֶׁה הִתְקִין אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיְּהוּ קוֹרִין בַּתּוֹרָה בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד. שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יי אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עֶזְרָה הִתְקִין לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיְּהוּ קוֹרִין בַּתּוֹרָה בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה. הוּא הִתְקִין טְבִילָה לְבַעֲלֵי קֶרְיִין. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ בָתֵּי דִינִין יוֹשְׁבִין בָּעֲיָירוֹת בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ הָרוֹכְלִין מְחַזְּרִין בָּעֲיָירוֹת מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁלְּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ מְכַבְּסִין בַּחֲמִישִׁי מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ אוֹפִין פַּת בְּעַרְבֵי שַׁבָּתוֹת. שֶׁתְּהֵא פְרוּסָה מְצוּיָה לָעָנִי. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין שׁוּם בְּלֵילֵי שַׁבָּתוֹת. שֶׁהוּא מַכְנִיס אַהֲבָה וּמוֹצִיא תַּאֲוָה. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ הַנָּשִׁים מְדַבְּרוֹת זוֹ עִם זוֹ בְּבֵית הַכִּסֵּא. הוּא הִתְקִין שֶׁתְּהֵא אִשָּׁה חוֹגֶרֶת בֵּין מִלְּפָנֶיהָ בֵּין מִלְּאַחֲרֶיהָ. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִיָּיה. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁיְּהוּ הַנָּשִׁים מְדַבְּרוֹת זוֹ עִם זוֹ בְּבֵית הַכִּסֵּא. הוּא הִתְקִין שֶׁתְּהֵא אִשָּׁה חוֹגֶרֶת בֵּין מִלְּפָנֶיהָ בֵּין מִלְּאַחֲרֶיהָ. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִיָּיה. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאִירַע. מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה שֶׁבָּעֲלָהּ קוֹף מִכְּדַרְכָּהּ וּשְׁלֹא כְדַרְכָּהּ. הוּא הִתְקִין שֶׁתְּהֵא אִשָּׁה חוֹפֶפֶת וְסוֹרֶקֶת קוֹדֶם לְטַהֲרָתָהּ שְׁלֹשָׁה יָמִים. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם דְּבֵית רִבִּי יַנַּאי רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בְּשֵׁם רַב חוּנָה. כְּדֵי לַשַּׁבָּת וְלִשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלָּגָלִיּוֹת. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. וְהוּא שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְבוֹל בְּנִתַּיִים. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. וַאֲפִילּוּ הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְבוֹל בַּסּוֹף. וַהֲוָה רִבִּי זְעוּרָה מִסְתַּכֵּל בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. מַה יָדַעְתָּ וְלֹא נֵדַע תָּבִין וְלֹא עִמָּנוּ הוּא. אֲתָא רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בֵּירִבִּי חִיָּיה וְאָמַר טַעֲמָא. וַאֲפִילּוּ הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְבוֹל בַּסּוֹף. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא מַעֲיָינָהּ רָחוֹק וְהִיא מַתְעַצֶּלֶת וְאֵינָהּ טְהוֹרָה.

ב משנה: וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְחוֹלוֹ שֶׁל מוֹעֵד קוֹרִין אַרְבָּעָה. אֵין פּוֹחֲתִין מֵהֶן וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן וְאֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.

הלכה: רַב חוּנָה אָמַר. שְׁלֹשָׁה קְרוּיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה לֹא יִפְחֲתוּ מֵעֲשָׂרָה פְסוּקִים. חִזְקִיָּה אָמַר. כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת. [וְהָא תַּנִּינָן. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן בְּרֵאשִׁית וְיִהְי רָקִיעַ. וְהָא לֵית בְּהוֹן אֶלָּא תְּמַנְיָיא. רִבִּי אִידִי אוֹמֵר. אִיתְפַּלְגוֹן כַּהֲנָא וַאֲסִי. חַד אָמַר. חוֹזֵר. וְחוֹרְנָא אָמַר. חוֹתֵךְ. מָן דְּמַר. חוֹזֵר. חוֹזֵר שְׁנֵי פְסוּקִים. וּמָן דְּמַר.

חוֹתְךְ. וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹּקֶר פָּסוּק בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְהָא תַּנְיָנָן. בַּשֵּׁנִי יְהִי רָקִיעַ וְיִקָּווּ הַמַּיִם. מָאן דְּאָמַר. חוֹזֵר. חוֹזֵר שְׁנֵי פְּסוּקִים. וּמָן דָּמַר. חוֹתֵךְ. אֶפִילוּ חוֹתֵךְ אֵין בּוֹ. הָתִיב רִבִּי פְּלִיפִּי בַּר פְּרוֹטָה קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. חֲרֵי פָּרָשַׁת עֲמָלֵק. אָמַר לֵיהּ. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁהִיא סְדוּרָהּ שֶׁל יוֹם.] הָתִיב רִבִּי לָעְזָר בַּר מְרוֹם. וְהָא תַּאנֵי. הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא לֹא יִפְחוֹת מֵעֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִים. וְיִהְיוּ עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. תְּלָתָא עֲשָׂרָה וּתְלָתָא עֲשָׂרָה וְחַד שְׁלֹשָׁה.

ג משנה: זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מוּסָף וְאֵינוֹ יוֹם טוֹב קוֹרִין אַרְבָּעָה. בְּיוֹם טוֹב חֲמִשָּׁה. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים שִׁשָּׁה. בְּשַׁבָּת שִׁבְעָה. אֵין פּוֹחֲתִין מֵהֶן אֲבָל מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן וּמַפְטִירִין בַּנָּבִיא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ׃

הלכה: וּבְיוֹם הַכִּיפּוּרִים שִׁשָּׁה. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. שִׁבְעָה. מָאן דְּאָמַר. שִׁשָּׁה. מִפְּנֵי הַתְּפִילָּה. מָאן דְּאָמַר. שִׁבְעָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. בַּשַּׁבָּת מְמַהֲרִים לָבוֹא וּמְמַהֲרִין לָצֵאת. בְּיוֹם טוֹב מְאַחֲרִין לָבוֹא וּמְמַהֲרִין לָצֵאת. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְמַהֲרִין לָבוֹא וּמְאַחֲרִין לָצֵאת.

הַלָּעוּזוֹת לָא נָהֲגוּ כֵן. אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא כָּל הַפָּרָשָׁה כּוּלָּהּ. הָיָה יוֹדֵעַ אֶחָד אֶת הַפָּרָשָׁה קוֹרֵא אֶת כּוּלָּהּ. שִׁבְעָה יוֹדְעִין שִׁלשָׁה פְּסוּקִין כּוּלְהוֹן קָרֵאיי. אֶחָד יוֹדֵעַ שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים קָרֵי וַחֲזַר קָרֵי. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. הָעֲבָד עוֹלֶה לְמִינְיָן שִׁבְעָה. וַיְדַבֵּר עוֹלֶה מִשְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. אָסוּר לְלַמֵּד אֶת עַבְדּוֹ תּוֹרָה. תִּיפְתָּר. שֶׁלָּמַד מֵאֵילָיו אוֹ שֶׁלִּימְּדוֹ רַבּוֹ כְּטָבִי.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי מַתָּנָה שְׁמוּאֵל בַּר שִׁילַת בְּשֵׁם רַב. שִׁבְעָה חוּץ מִן הַמַּפְטִיר. הָתִיב רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן פָּזִי. וְהַתַּנְיָנָן. הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא לֹא יִפְחוֹת מֵעֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִין. הוּא אָמְרָהּ וְאָמַר טַעַם. בְּשֶׁאֵין שָׁם תּוּרְגְּמָן. אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם תּוּרְגְּמָן קְרָאִים שְׁלֹשָׁה. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. קָרָאיי תְּלָתָה. אָמַר לֵיהּ. [וְ]לֹא (הוּא) [יְהֵא] רִבִּי יוֹחָנָן כְּתוּרְגְּמָן.

ד משנה: אֵין פּוֹרְסִין עַל שְׁמַע וְאֵין עוֹבְרִין לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְאֵין נוֹשְׂאִין כַּפֵּיהֶם וְאֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה וְאֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא וְאֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים וַחֲתָנִים וְאֵין מְזַמְּנִין עַל הַמָּזוֹן בַּשֵּׁם פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. וּבַקְּרֻקָעוֹת תִּשְׁעָה וְכֹהֵן. וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָּהֶן׃

הלכה: מִכֵּיוָן דְּתַנְיָנָן. אֵין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. וְלֵיי דָּא מִילְּתָה תַּנְיָנָן. אֵין עוֹבְרִין לִפְנֵי הַתֵּיבָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. לָכֵן צְרִיכָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. אֵין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְהָלְכוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין עוֹבְרִין לִפְנֵי הַתֵּיבָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְהָלְכוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶן פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ לָהֶם מִקְצָתָן גּוֹמֵר. וְעַל כּוּלָּם הוּא אוֹמֵר. וְעוֹזְבֵי יי יִכְלוּ.

אֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב. עִמְּדוּ יְקָרִים. שִׁבּוּ יְקָרִים. שִׁבְעָה פָּעָמִים.

אֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים וַחֲתָנִים. תַּנֵּי. אוֹמְרִים בִּרְכַּת חֲתָנִים כָּל שִׁבְעָה. רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר. מַפְקִין כַּלָּתָהּ כָּל שִׁבְעָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה. וְהָא תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. אוֹמֵר בִּרְכַּת אֲבֵילִים כָּל שִׁבְעָה. אִית לָךְ מֵימַר. מַפְקִין מֵיתָא כָּל שִׁבְעָה. מַאי כְדוֹן. מַה כָאן מְשַׁמֵּחַ עִמּוֹ אַף כָּאן מְנַחֵם עִמּוֹ. מַה כָאן מַזְכִּירִין אַף כָּאן מַזְכִּירִין.

אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אֵין אֲבֵילִים עוֹלִין מִן הַמִּינְיָן. [וְאִית תַּנּוֹיֵי תַנֵּי. אֲבֵלִים עוֹלִים מִן הַמִּנְיָן.] אָמַר רִבִּי אָבוּנָה. מָאן דְּאָמַר. אֵין אֲבֵלִים עוֹלִין מִן הַמִּינְיָן. בַּאֲבֵילֵי אוֹתוֹ הַמֵּת. מָאן דְּאָמַר. אֲבֵילִים עוֹלִין מִן הַמִּינְיָן. בַּאֲבֵילֵי מֵת אַחֵר. וְהָא תַּנֵּי. יוֹצֵא לְהִתְנַחֵם אֲבָל לֹא לְנַחֵם.

תַּנֵּי שְׁמוּאֵל. אֵין קִידּוּשׁ הַחוֹדֶשׁ אֶלָּא בַּעֲשָׂרָה. רִבִּי בָּא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נֶאֱמַר כָּאן עֵדָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן עַד מָתַי לָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת. מָה עֵדָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן עֲשָׂרָה אַף כָּאן עֲשָׂרָה. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. נֶאֱמַר כָּאן תּוֹךְ וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וַיִּבָּאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבוֹר בְּתוֹךְ הַבָּאִים. מַה תּוֹךְ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן עֲשָׂרָה אַף כָּאן עֲשָׂרָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. אִם מִתּוֹךְ אַתְּ לָמֵד. סַגִּין אִינּוּן. [אֶלָּא נֶאֱמַר כָּאן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנֶאֱמַר לְהַלָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מַה לְהַלָּן עֲשָׂרָה אַף כָּאן עֲשָׂרָה.].

וּבַקְּרֻקָעוֹת תִּשְׁעָה וְכֹהֵן. כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה כֹּהֲנִים הָאָמוּרִין בַּפָּרָשָׁה. וְיִהְיוּ כוּלָּם כֹּהֲנִים. רִיבּוּי אַחַר רִיבּוּי לְמָעֵט. וְיִהְיוּ כוּלָּן יִשְׂרְאֵל. אֵין הַפָּרָשָׁה יוֹצְאָה בְּלֹא כֹהֵן. עַד כְּדוֹן. בַּמַּקְדִּישׁ גּוּפָהּ שֶׁלְשָׂדֶה. אָמַר. דְּמֵי שָׂדֶי עָלַי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. עֲרָכִים הַמִּיסַּלְטְלִין בִּשְׁלשָׁה. וְיֵשׁ עֲרָכִים שֶׁאֵינָן מִיסַּלְטְלִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בָּאוֹמֵר. חֲרֵי עֶרְכִּי עָלַי. וּבָא לְסַדְּרוֹ מִן הַקַּרְקַע. שָׁמִין לוֹ בָּעֲשָׂרָה. מִן הַמִּיסַּלְטְלִין. שָׁמִין לוֹ בִּשְׁלשָׁה. הָאוֹמֵר. חֲרֵי עֶרְכִּי עָלַי. אֵינוֹ כְאוֹמֵר. דְּמֵי שָׂדֶי עָלַי. אֲבָל אִם אָמַר. חֲרֵי עָלַי מֵאָה מָנָה לַהֶקְדֵּשׁ. שָׁמִין לוֹ בִּשְׁלשָׁה. לְכִשֶּׁיַּעֲשִׁיר. נִידּוֹן בְּהֶשֵּׁג יָד.

תַּנֵּי. עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּמִיסַּלְטְלִין אֵין לָהֶם אִיגֶּרֶת בִּיקוֹרֶת. מָהוּ אִיגֶּרֶת בִּיקוֹרֶת. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי אָמַר. אַכְרָזָה. עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל אָמַר. עֲבָדִים שֶׁלֹּא יִבְרְחוּ. שְׁטָרוֹת וּמִיסַּלְטְלִין שֶׁלֹּא יִיגָּנְבוּ. רִבִּי בָּא בַּר כַּהֲן בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁעֲבָדִים נִפְדִּין בִּשְׁלשָׁה. אָמַר לֵיהּ. אִין. אָמַר לֵיהּ. וְהָא תַּנִּינָן וּבַקְּרֻקָעוֹת תִּשְׁעָה וְכֹהֵן וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָּהֶן. אָמַר לֵיהּ. אָדָם דְּהָכָא בֶּן חוֹרִין הוּא. חִינָּנָה בַּר שֶׁלֶמְיָה בְּשֵׁם רַב. אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי וּבָעָא מֵיעֲבַד

כְּרַבָּנַן. אָמַר לוֹ רִבִּי לָעְזָר בֶּן פְּרָטָא בֶּן בְּנוֹ שֶׁלְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן פְּרָטָא. רִבִּי. לֹא כָךְ לִימַּדְתַּנִי בִּשֵׁם זְקֵינֶיךָ. אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ אִיגֶּרֶת בִּיקוֹרֶת. וַחֲזַר בֵּיהּ וַעֲבַד כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

ה משנה: הַקּוֹרֵא בַּתּוֹרָה לֹא יִפְחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים. וְלֹא יִקְרָא לַמְתוּרְגְּמָן יוֹתֵר מִפָּסוּק אֶחָד וּבַנָּבִיא שְׁלֹשָׁה. אִם הָיוּ שְׁלָשְׁתָּן שָׁלֹשׁ פָּרָשִׁיּוֹת קוֹרִין אֶחָד אֶחָד. מְדַלְּגִין בַּנָּבִיא וְאֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. וְעַד כַּמָּה הוּא מְדַלֵּג עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יַפְסִיק הַתּוּרְגְּמָן:

הלכה: רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הָיָה קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְנִשְׁתַּתֵּק. זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד תַּחְתָּיו יַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל הָרִאשׁוֹן. אֵין תֵּימַר. מִמָּקוֹם שֶׁהִפְסִיק. הָרִאשׁוֹנִים נִתְבָּרְכוּ לִפְנֵיהֶן וְלֹא נִתְבָּרְכוּ לְאַחֲרֵיהֶן. הָאַחֲרוֹנִים נִתְבָּרְכוּ לְאַחֲרֵיהֶן וְלֹא נִתְבָּרְכוּ לִפְנֵיהֶן. וְכָתוּב תּוֹרַת יי תְּמִימָה שֶׁתְּהֵא כוּלָּהּ תְּמִימָה.

הָיְתָה הַפָּרָשָׁה שֶׁלְּחֲמִשָּׁה פְּסוּקִים קוֹרֵא אֶת כּוּלָּהּ. לֹא עָשָׂה כֵּן אֶלָּא קָרָא שְׁלֹשָׁה. זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד [תַּחְתָּיו] צָרִיךְ לִקְרוֹת שְׁנֵי פְסוּקִים הָאַחֲרוֹנִים וּשְׁלֹשָׁה מִפָּרָשָׁה הָאַחֶרֶת לֹא עָשָׂה כֵּן מָהוּ שֶׁיְּעַכֵּב. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה סָלְקוּן מֵיחְמֵייהּ אַפִּין לְאָחוֹי דִּיהוּדָה בַּר תַּמּוּזָה קְרִיבֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה בִּכְנִישְׁתָּא דְּסוֹבַנְיָא וַהֲוָה תַמָּן רִבִּי יִרְמְיָה וְעִכֵּב. אָמַר רִבִּי יוֹנָה לְרִבִּי יוֹסֵה. וְכוֹפִין. אָמַר לֵיהּ. וְהָא רַבָּךְ מְעַכֵּב. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי שִׁמְעוֹן שָׁרָה רִבִּי חִינְנָא בַּר אַנְדְּרֵיי בְּשֵׁם רִבִּי זַכַּיי דְּכְבוּל. טָעָה בֵּין תֵּיבָה לְתֵיבָה מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה לְרִבִּי זְעוּרָה. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וְאַדַּיִין אַתְּ לָזוּ. אֲפִילּוּ טָעָה בֵּין אִם לְוֹאִם מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן סַפְרָא דְּטָרְבֶּנְתָּ אָמְרוּן לֵיהּ בְּנֵי קַרְתֵּיהּ. קָטַע בְּדִיבּוּרְיָא דִּיקְרוּנוּן בְּנֵינָן. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי חֲנִינָה. אָמַר לֵיהּ. אֵין קָטְעִין רֵישָׁךְ לָא תִשְׁמַע לוֹן. וְלָא שָׁמַע לוֹן וְשָׁרוֹן לֵיהּ מִן סַפְרוּתֵיהּ. בָּתַר יוֹמִין נְחַת לְהָכָא. קָם עִימֵּיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹסִינָה. אָמַר לֵיהּ. מַה אַתְּ עֲבִיד בְּהַהוּא קַרְתָּךְ. וְתַנֵּי לֵיהּ עוֹבְדָא. אָמַר לֵיהּ. וְלָמָּה לֹא שָׁמַעַת לוֹן. אָמַר לֵיהּ. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וְלִינָן מְקַטְּעִין לוֹן בְּסִידְרָא. אָמַר לֵיהּ. וְלִינָן חָזְרִין וְכָלְלִין לוֹן. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. אִילּוּ הֲוָה הַהוּא סַפְרָא בְּיוֹמוֹי מַנִּיתֵיהּ חָכִים.

רַב אָמַר. כְּגוֹן הוֹי רָב אֶת יוֹצְרוֹ.

מְדַלְּגִין בַּנָּבִיא וְאֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. מְדַלְּגִין בַּנָּבִיא. אֵין מְדַלְּגִין מִנָּבִיא לְנָבִיא. וּבְנָבִיא שֶׁלְּשָׁנִים עָשָׂר מוֹתָר.

אֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. שֶׁאֵין גּוֹלִים סֵפֶר תּוֹרָה בָּרַבִּים. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה פָּרָשָׁה קְטַנָּה. אָמַר לֵיהּ. כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה עַל סֶדֶר. וְהָא תַנֵּינָן. קוֹרֵא אַחֲרֵי מוֹת וְאַךְ בֶּעָשׂוֹר. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁהוּא סִדְרוֹ שֶׁל יוֹם. תֵּדַע לָךְ. דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּכָל מָקוֹם אֵינוֹ קוֹרֵא עַל פֶּה. וְהָכָא קוֹרֵא עַל פֶּה. רִבִּי יוֹסֵה מְפַקֵּד לְבַר עוּלָּא חַזְנָא דְּכְנִישְׁתָּא דְּבַבְלָיֵיא. כַּד דְּהִיא הָדָא אוֹרְיָיא תְּהֵוִי גְוִילָא אֲחוֹרֵי פָרוֹכְתָא. כַּד דְּאִינּוּן תַּרְתֵּיי תֵּי מְיַיבֵּל חָדָא [וּמַיְיתֵי חָדָא].

עַד אֵיכָן. אָמַר רִבִּי אָחָא. כְּגוֹן פָּרָשַׁת יְהוֹיָדָע כֹּהֵן גָּדוֹל.

ו משנה: הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא הוּא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וְהוּא עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. וְאִם הָיָה קָטָן אָבִיו אוֹ רַבּוֹ עוֹבְרִין עַל יָדוֹ:

הלכה: לָא צוֹרְכָה דֵּילָא הַפּוֹרֵשׂ אֶת שְׁמַע הוּא עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. רִבִּי יוֹסֵי בֵּן חֲנִינָה אָמַר. כְּדֵי לְזָרְזוֹ.

וְאִם הָיָה קָטָן אָבִיו אוֹ רַבּוֹ עוֹבְרִין עַל יָדוֹ. וְהָא תַנֵּינָן. קָטָן לֹא יִפְרוֹשׂ אֶת שְׁמַע. אָמַר רִבִּי יוּדָן. כָּאן בְּשֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְכָאן בְּשֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

ז משנה: קָטָן קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וּמְתַרְגֵּם אֲבָל אֵינוֹ פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וְאֵינוֹ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. פּוֹחֵת פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם אֲבָל אֵינוֹ קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְאֵינוֹ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. סוּמָא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כֹּל שֶׁלֹּא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו לֹא יִפְרוֹשׂ אֶת שְׁמַע:

הלכה: תַּמָּן תַּנֵּינָן. סוּמָא אֵינוֹ גּוֹלֶה דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר גּוֹלֶה. וּשְׁנֵיהֶן מִקְרָא אֶחָד הֵן דּוֹרְשִׁין. בְּלֹא רְאוֹת. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. לְרַבּוֹת אֶת הַסּוּמָא. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. פְּרָט לַסּוּמָא. וְכָא תַנֵּינָן. כֹּל שֶׁלֹּא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו לֹא יִפְרוֹשׂ אֶת שְׁמַע. הָא אִם רָאָה פּוֹרֵשׂ. רִבִּי חַגַּיי בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. תַּמָּן הוּא אָמַר. פְּרָט. וְהָכָא הוּא אָמַר. לְרַבּוֹת. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל. בְּיוֹשֵׁב בְּבֵית אָפֵל הִיא מַתְנִיתָא. כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים. הַיּוֹשֵׁב בְּבֵית אָפֵל לֹא יִפְרוֹשׂ אֶת שְׁמַע. בְּרַם הָכָא בְּלֹא רְאוֹת לְרַבּוֹת אֶת הַסּוּמָא.

ח משנה: כֹּהֵן שֶׁיֵּשׁ בְּיָדָיו מוּמִין לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו צְבוּעוֹת אִסְטִיס לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו מִפְּנֵי שֶׁהָעָם מִסְתַּכְּלִין בּוֹ:

הלכה: תַּנֵּי. וּבְפָנָיו. וְהָא תַנֵּי. אִם הָיָה דָּשׁ בְּעֵירוֹ מוּתָּר. רִבִּי נַפְתָּלִי הַנָּוֹת אָצְבָּעָתֵיהּ עֲקִימָה. אֲתָא שְׁאִיל לְרִבִּי מָנָא. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁאַתָּה דָּשׁ בְּעִירְךָ מוּתָּר. רַב חוּנָא הֲוָה מְעַבֵּר זַלְדָּקָן. וְהָא תַנֵּי. אִם הָיָה דָּשׁ בְּעֵירוֹ מוּתָּר. אָמַר רִבִּי מָנָא. רַגְלֵיהּ [חֲוִי] סַגִּין. שְׁלֹא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ קָטָן נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. אָמַר

רִבִּי יוֹסֵה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לְהִסְתַּפֵּל בַּכּוֹהֲנִים בַּשָּׁעָה שֶׁהֵן מְבָרְכִין אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. כְּלוּם אָמְרוּ. אֵין מִסְתַּכְּלִין. לָא מִפְּנֵי הֶסְפֵּד דַּעַת. מִשֶּׁה. דַּאֲנָא מִסְתַּכַּלְנָא וְלָא מְסַע דַּעְתִּי.

ט משנה: הָאוֹמֵר אֵינִי עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה בִּצְבוּעִין אַף בִּלְבָנִים לֹא יַעֲבוֹר. בְּסַנְדָּל אֵינִי עוֹבֵר אַף יָחֵף לֹא יַעֲבוֹר. הָעוֹשֶׂה תְּפִילָתוֹ עֲגוּלָה סַכָּנָה וְאֵין בָּהּ מִצְוָה. נְתָנָהּ עַל מִצְחוֹ אוֹ עַל פַּס יָדוֹ חֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַמִּינוּת. צִיפָּהּ זָהָב וּנְתָנָהּ עַל בֵּית אוּנְקְלִי שֶׁלּוֹ חֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַחִיצוֹנִין:

הלכה: תַּנָּה רִבִּי יוֹסֵי בֶּן בֵּבַי. תְּפִילִּין מְרוּבָּעוֹת [שְׁחוֹרוֹת] הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי.

י משנה: הָאוֹמֵר יְבָרְכוּךָ טוֹבִים חֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַמִּינוּת. עַל קַן צִיפּוֹר גַּיְיעוּ רַחֲמֶיךָ וְעַל טוֹב יִזְכֶּר שִׁמְךָ מוֹדִים מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. הַמְכַנֶּה בָּעֲרָיוֹת מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. הָאוֹמֵר וּמִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמּוֹלֶךְ וּמִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְאַשְׁבָּרָא בְּאַרְמָיוּתָא מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ בִּנְזִיפָה:

הלכה: הָאוֹמֵר יְבָרְכוּךָ טוֹבִים. שִׁתֵּי רְשׁוּיוֹת.

רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי סִימוֹן. כְּקוֹרֵא תִיגָּר עַל מִדּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עַל קַן צִיפּוֹר הִגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ וְעַל אוֹתוֹ הָאִישׁ לֹא הִגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי סִימוֹן. בְּנוֹתֵן קִיצְבָה עַל מִידּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עַד קַן צִיפּוֹר הִגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. עַד. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. עַל. מָאן דְּאָמַר. עַל. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי פִּינְחָס. מָאן דְּאָמַר. עַד. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי יוֹסֵה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא עָבְדִין טַבָּאוּת. שֶׁהֵן עוֹשִׂין [מִדּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רַחֲמִים. אֵילִין דִּמְתַרְגְּמִין. עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמַה דַאֲנָן רַחֲמִין בַּשְׁמַיָּיא כֵּן תַּהֲווֹן רַחֲמָנִין בְּאַרְעָא. תּוֹרְתָא אוֹ רָחֵילָא יָתָהּ וְיַת בָּרָהּ לָא תְכַפְּסִין תְּרַוֵויהוֹן בְּיוֹמָא חַד. לֹא עָבְדִין טַבָּאוּת. שֶׁהֵן עוֹשִׂין] גְּזֵירוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רַחֲמִים.

מוֹדִים מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. כִּי יִסָּכֵר פִּי דּוֹבְרֵי שֶׁקֶר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּצִיבּוּר. אֲבָל בְּיָחִיד תַּחֲנוּנִים הֵן.

וְדִכְוָותָהּ. אָמֵן אָמֵן. שְׁמַע שְׁמַע. תּוּרְגְּמָן שֶׁהוּא עוֹמֵד לִפְנֵי חָכָם אֵינוֹ רַשַּׁאי לֹא לְשַׁנּוֹת וְלֹא לְכַנּוֹת וְלֹא לְהוֹסִיף אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה אָבִיו אוֹ רַבּוֹ. רִבִּי פְּדָת הֲוָה אֲמוֹרָא דְרִבִּי יָסָא. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כָּךְ אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם אַבָּא. מִילִּין דְּלָא שְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. בַּר יָשִׁיטָא הֲוָה אֲמוֹרָא דְרִבִּי אָחָא. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם אַבָּא. מִילִּין דְּלָא שְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם רִבִּי חִינְנָה. רִבִּי מָנָא כַּד הֲוָה מוֹרֵי בַּחֲבוּרְתָּה. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי בְּבֵיתָא הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי בְּבֵית וַועֲדָא הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי יוֹנָה.

הַמְכַנֶּה בָּעֲרָיוֹת. בְּעַרְיָיתָא דְאָבוֹי וּבְעַרְיָיתָא דְאִימֵּיהּ.

מִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמּוֹלֶךְ. מִן זַרְעֲךָ לָא תִתֵּן לְאַשְׁבָּרָא בְּאַרְמָיוּתָא. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. זֶה שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אֲרָמִית וּמַעֲמִיד מִמֶּנָּה בָּנִים מַעֲמִיד אוֹיְבִים לַמָּקוֹם.

יא משנה: מַעֲשֶׂה רְאוּבֵן נִקְרָא וְלֹא מִיתַּרְגֵּם. מַעֲשֶׂה תָּמָר נִקְרָא וּמִיתַּרְגֵּם. מַעֲשֶׂה עֶגֶל הָרִאשׁוֹן נִקְרָא וּמִיתַּרְגֵּם. וְהַשֵּׁנִי נִקְרָא וְלֹא מִיתַּרְגֵּם. בִּרְכַּת כֹּהֲנִים וּמַעֲשֶׂה דָוִד וַאֲמְנוֹן לֹא נִיקְרִין וְלֹא מִיתַּרְגְּמִין.

הלכה: אֲשֶׁר חָכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כְחֻדּוּ מֵאֲבוֹתָם. מַה שָׁכָר נָטְלוּ עַל כָּךְ. לָהֶם לְבַדָּם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא עָבַר זָר בְּתוֹכָם.

אִי זֶהוּ מַעֲשֶׂה עֶגֶל הַשֵּׁנִי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִתְּשׁוּבָה שֶׁהֵשִׁיב מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן עַד כִּי פָרְעֹה אַהֲרֹן לִשְׁמָצָה בְּקָמֵיהֶם. חֲנַנְיָה בַּר שֶׁלֶמְיָה בְּשֵׁם רַב. מִתְּשׁוּבָה שֶׁהֵשִׁיב אַהֲרֹן אֶת מֹשֶׁה עַד כִּי פָרְעֹה אַהֲרֹן לִשְׁמָצָה בְּקָמֵיהֶם. רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי בָּא. וּמָחָא יי יַת עַמָּא עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֶגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן. רִבִּי מַר עוּקְבָּן בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. לֹא דוֹמֶה גְּנַאי יָחִיד בְּצִיבּוּר לְגָנְיֵי צִיבּוּר בְּצִיבּוּר.

וְאַתְיָיא כַּהִיא דְאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ בְּשֵׁם רַב חוּנָה. בִּרְכוֹת כֹּהֲנִים נִקְרָאוֹת וְלֹא מִיתַּרְגְּמוֹת. רִבִּי בָּא בַּר כַּהֲן בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. מַה טַעַם. אָמַר לֵיהּ. כֹּה תְבָרֲכוּ. לְבָרְכָה נִיתְנָה. לֹא נִיתְנָה לִקְרִיאָה.

יב משנה: וְאֵין מַפְטִירִין בַּמֻּרְכָּבָה רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. וְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵין מַפְטִירִין בְּהוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ:

הלכה: אֵין מַפְטִירִין בַּמֻּרְכָּבָה וְרִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. אֵין מַפְטִירִין בְּהוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁהִפְטִיר בְּהוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ. אָמַר לוֹ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. יֵלֵךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ וְיֵדַע בְּתוֹעֲבוֹתֶיהָ שֶׁלְּאִמּוֹ. וּבָדְקוּ אַחֲרָיו וְנִמְצָא מַמְזֵר.

וְדָא מְזוּזָּה יְהָבִין לָהּ הֵיכָא. רִבִּי זְעוּרָה רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. מְשַׁלְּשׁוֹ וְנוֹתְנוֹ בִּתְחִילַת שְׁלִישׁ הָעֶלְיוֹן. רִבִּי חֶלְבּוֹ בְּשֵׁם רַב חוּנָה. חוֹצֶה אֶת הַפֶּתַח וּמְשַׁלְּשׁוֹ וְנוֹתְנָהּ בְּסוֹף שְׁלִישׁ הַתַּחְתּוֹן. מַה בֵּינֵיהוֹן. מְקוֹם מְזוּזָּה בֵּינֵיהוֹן. בַּר טַבְּרִי שָׁאַל לְרִבִּי יִצְחָק. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהָיָה שַׁעַר גְּבוֹהַּ. אָמַר לֵיהּ. נוֹתְנָהּ כְּנֶגֶד כְּתֵיפָיו. בֵּית מִדְרָשֵׁיהּ דְּרִבִּי חֲנִינָה עֲבִיד כֵּן. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. בֵּית מְזוּזָּתוֹ שֶׁלְּרִבִּי הָיָה עָשׂוּי כְּמִין נַגָּר. תְּלוּיָה בַּדֶּלֶת. סַכָּנָה שֶׁאֵין

בָּהּ מְצָוָה. חָקַק בְּרֹאשׁ הַמַּקֵּל וְהִנִּיחוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ. סַכָּנָה שֶׁאֵין בָּהּ מְצָוָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. וַאֲפִילוּ [לֹא] סָמְרוּ. וְהָא תַנֵּי. וְהוּא שֶׁסָּמְרוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְהוּא שֶׁיִּיחַדוֹ לָכֶן. שֶׁלְּבֵית מַלָּוֹן הָיוּ עוֹשִׂין כֵּן בְּפוּלְמָסִיּוֹת. שְׁמוּאֵל אָמַר. נִתָּנָה לִפְנִים מִשֶּׁפַּח פְּסוּלָה. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא שְׁמַע שֶׁלָּהּ רוֹאֶה אֶת הַפֶּתַח. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. כֵּינִי מַתְנִיתָה. צִיר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְתָחִים נוֹתֵן עַל אֵיזֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה. הֵיאַךְ שְׁמַע שֶׁלָּהּ רוֹאָה אֶת הַפֶּתַח. בַּיִת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְתָחִים נוֹתֵן בָּרָגִיל. הָיוּ שְׁנֵיהֶן רְגִילִין נוֹתֵן בַּחֲזִית. הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲזִית נוֹתֵן עַל אֵיזֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה. פֶּתַח שֶׁהוּא פָתוּחַ לַגַּג וּלְגִינָּה חֲרֵי הוּא כְּפָתוּחַ לְחֵיל. דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יְהוּדָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. חֲרֵי הוּא כְּפָתוּחַ לַשּׁוּק.

הַדָּר בִּחוּצָה לָאָרֶץ וְהַדָּר בְּפוּנְדָקֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. יוֹתֵר מִיכֵּן צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַדָּר בְּבוּרְגָּנִין שְׁלֹשִׁים יוֹם צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַשּׂוֹכֵר בַּיִת מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַשּׂוֹכֵר בַּיִת מִגּוֹי צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. וּכְשֶׁהוּא יוֹצֵא נוֹטֵל. וּבְשֶׁלְיִשְׂרָאֵל אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַשּׂוֹכֵר בַּיִת מִגּוֹי צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. וּכְשֶׁהוּא יוֹצֵא נוֹטֵל. וּבְשֶׁלְיִשְׂרָאֵל אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאִירַע. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּטַל וְהָיָה קוֹבֵר אֶת בָּנָיו. הַדָּר בְּפוּנְדָקֵי חוּצָה לָאָרֶץ שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. אִם נָתַן לֹא יִטּוֹל. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאִירַע. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּטַל וְהָיָה קוֹבֵר אֶת בָּנָיו.

חוּלְדַּת הַמּוּלִים חַיֶּבֶת בִּמְזוּזָה. חֻלּוֹן שֶׁהוּא אַרְבַּע עַל אַרְבַּע שֶׁעֲבָדִים יוֹשְׁבִין שָׁם וּמֵנִיפִין לְרִבּוֹנֵיהֶם חַיָּבִין בִּמְזוּזָה. לוּלִים אֵילּוּ עַל גַּב אֵילּוּ חַיָּבִין בִּמְזוּזָה. הֵן דּוּ דָרַס אַסְכּוּפְתָּהּ אַרְעִיתָא. רִבִּי יוֹסֵי הֲוָה מִצְטַעֵר דְּלָא חֲמָא לוּלָא דְרִבִּי אִילָעָא דְּהֲוָה עֲבִיד מִן דַּעְתְּהוֹן דְּכָל רַבָּנִן.

תְּפִילָּה וּמְזוּזָה מִי קוֹדֶם. שְׁמוּאֵל אָמַר. מְזוּזָה קוֹדֶמֶת. רַב חוּנָּה אָמַר. תְּפִילָּה קוֹדֶמֶת. מַה טַעֲמֵיהּ דִּשְׁמוּאֵל. שֶׁכֵּן הִיא נוֹהֶגֶת בַּיָּמִים טוֹבִים וּבַשַּׁבָּתוֹת. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרַב חוּנָּה. שֶׁכֵּן הִיא נוֹהֶגֶת בְּמַפְרְשֵׁי יָמִים וְהוֹלְכֵי מִדְבָּרוֹת. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לִשְׁמוּאֵל. תְּפִילָּה שֶׁבָּלַת עוֹשִׂין אוֹתָהּ מְזוּזָה. מְזוּזָה שֶׁבָּלַת אֵין עוֹשִׂין אוֹתָהּ תְּפִילִּין. לָמָּה. שֶׁמַּעֲלִין בַּקּוֹדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין.